

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Ludari Luke

AionianBible.org
Prima traducere inversă din lume a Bibliei
100% gratuit pentru copiere și tipărire
de asemenea cunoscut ca si “ Biblia Purpurie ”

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka

Ludari Luke

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 3/22/2024

Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0

Pioneers.org, 2019

Formatted by Speedata Publisher 4.19.2 (Pro) on 5/6/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Ludari at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka 11

ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

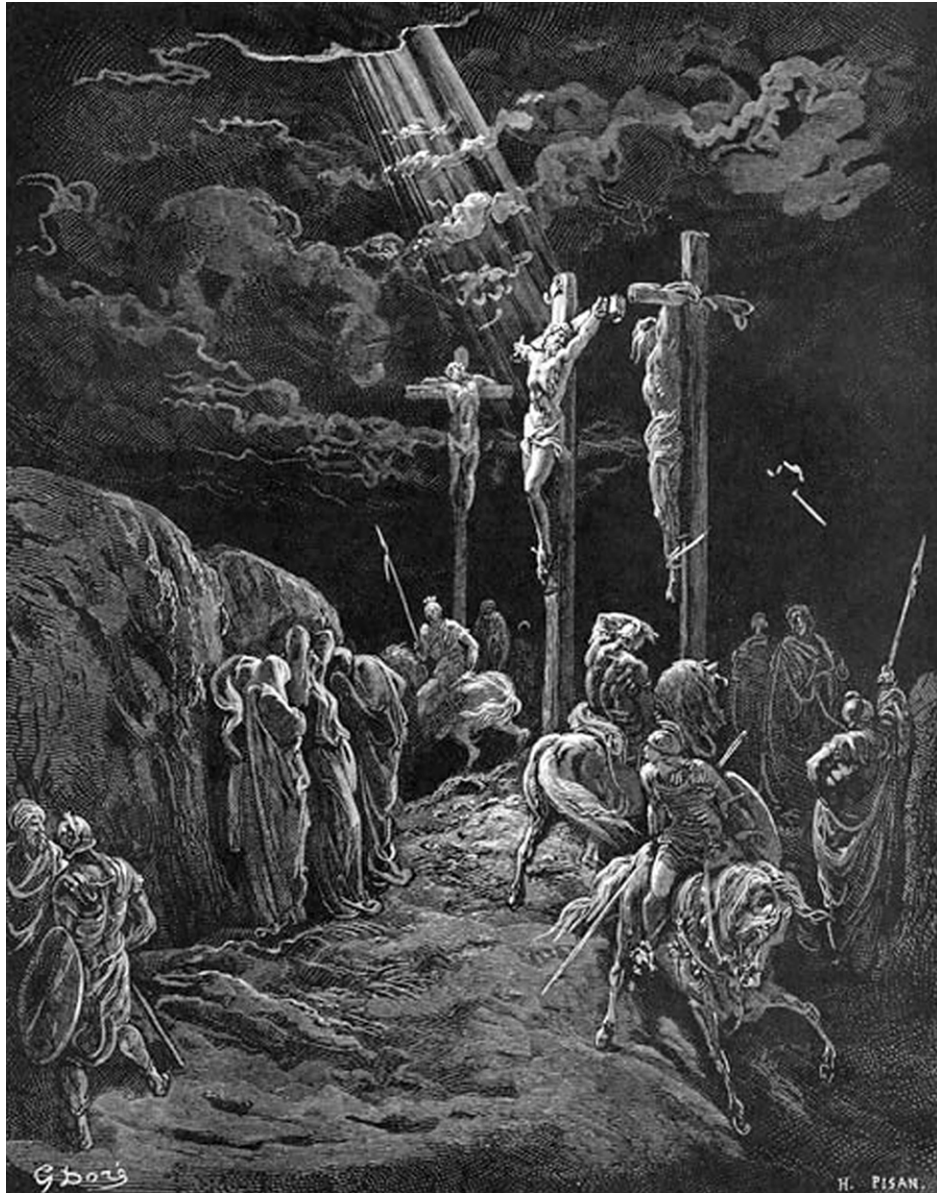
Destin

Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

*Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštälje k nu štije če fače!"
Vuastja atunča arunkat kockä š aša podjeljaštje cualijlje alu Isusuluj änrä jej.
Luka 23:34*

Luka

1 Poštovani Teofile, kašã kum Ńti, mulc lumje adat tot dãla jej s skrije izvjeŃe d stvarurj karje Dimizov afukut ãn vřijamja anuastrã, baŃ kašã kum skrije ãn Svãntã pismã. Askris aja ãe nuavã azãš ãlja karje avizut stvarurlja d ãnãipjalã Ń karje rubja Bunã vorbã. Ń jo paŃljivo amprouãit aŃtja tuatje dogaãajurlje. Jo agãndit k arfi binje tot s skriuv p rãnd, **4** aša osã fi siguran k aja ãe jej ta ãnvãcat istina. **5** Kãnd caru Herod avladit p Judeja, afost njeki pop karje s kjamã Zaharija. Jel pripadnja alu skupinej d popje karje s kima skupina alu Abije. Mujarja alu Zaharije afost isto dãn familija alu popilor. Ja s kima Elizabeta. **6** AmiŃdoj irja pravedni la Dimizov Ń uvijek askulta tot aja ãe Domnu azapovidit ãn zakonu alu Mojsije. **7** Ali na vut kupil daja ãe Elizabeta afost Ńtjarpã, a amiŃdoj irja mult bãtrnj. **8** Udatã, Zaharija Ń popilje ãn skupina aluj sluŃaŃtje ãn Hram. **9** Obiãaju alu popilor afost s arunãe kocka tuatã zuva kum akuljĩdja ãinje osã utrje ãn SvetiŃte alu Domnuluj ãn Hram Ń ãinje osã apringã tãmãja. Una zuvã akuljes p Zaharija s apringã tãmãja. **10** D vřijamjaja mult lumje s ruga ãn dvoriŃtja alu Hramuluj. **11** Atunãa alu Zaharija sa ukazãt anãelu alu Domnuluj. Astat p partja alu dãraptej la Ńrtveniku d tãmãja. **12** Kãnd Zaharija avizut p anãelu, jel mult sa spirjat. **13** A anãelu ja zãš: "Na vja frikã, Zaharija! Dimizov auzãt rugala ata: Elizabeta, mujarja ata, osã c fakã bijat. Ń osã l kjem Ivan. **14** Osã c fije drag Ń t veseljeŃt Ń mulcã osã s radujaskã kãnd s fiãja jel. **15** Kupilu alu vostru osã fije marje la intja alu Domnuluj. Jel nusã bja niã vin niã altje bjarje ljutje. Osã fije pljin d Sufletu alu Svãntuluj joŃ kãnd fi ãn burtã. **16** Jel osã okrinjaskã p multje Izraelcurj la Domnu, Dimizov alor. **17** Isti suflet karje ja dat snagã alu Ilije osã fije ãn bijatu alu tov s pripimaskã p narodu d

vinjala alu Domnuluj. Osă okrinjaskă inimilje alu tatilje kătri kupi
š nagovorjaskă p ălja karje nu skultă p Dimizov s primjaskă
mudrost alu ălja karje askultă.” 18 Zaharija azăs alu anđeluj:
“Kum s štiov k s dogodjaštje aja? Š jo š mujarja amja ištjem
već bătărnj.” 19 P aja anđelu ja zăs: “Jo sânt Gabriel. Amvinjit
dăla prijestolje alu Dimizov. P minje atrimjes la tinje s c aduk
asta bună vorbă. 20 Jakă, da akuma osă rămăj mut š nusă
poc s rubještj tot pănla zuvaja pând s nu dogodja aja, daja če
naj krizut ăn vorbilje alji mjalje, karje osă ispunjaskă d vrijamje
alor.” 21 Ăn vrijamjaja narodu aštiptat p Zaharija š na razumit
dăče atăta sa zabuvit ăn Svetište. 22 Kănd jel napokon aišăt,
na putut nimik s lji zăkă š s lja udă. Kănd lumja avizut aja, š
znakurlje karje lja dat ku mănilje, ashvatit k jel avut vizije ăn
Svetište. 23 Kănd azavršăt zuvilje alu Zaharija s lukrjază kašă
popa ăn Hram, sa tors akas. 24 Dăpă duavă trje zălje, mujarja
aluj Elizabeta arămas grja, š činč lunj na išăt dăn kasă. Ja azăs:
25 “Aša Domnu sa pobrinit d minje š askinit rušunja dăpă minje
la intja alu lumje daja če na putut s am kupi.” 26 Kănd Elizabeta
irja grja šasă lunj, Dimizov atrimjes p anđelu Gabriel ăn sat
Nazaret ăn regija Galileja, 27 la djevică karje zaručită dăpă om
karje s kjamă Josip. Jel irja d sămăncă alu caru David, a djevica
s kima Marija. 28 Gabriel avinjit š azăs alu je: “Zdravo! Domnu
ku tinje. Dimizov ta kuljes!” 29 P aja Marija sa uznemirit š na
razumit če anđelu avrut s zăkă ku pozdravula. 30 Anđelu azăs:
“Na vja frikă, Marija. Tu ješt aja p karje Dimizov akuljes! 31 Jakă
osă fi grja š osă fač fičor p karje osă l kjem Isusu. 32 Jel osă
fije marje š osă s kjamje Bijatu alu Maj marje Dimizov. Domnu
Dimizov osă idja autoritet s fije car kum Dimizov aobečit alu
David, sămănca aluj. 33 Osă vladjaskă p sămănca alu Jakov

zauvjek š cara aluj nikad nusă prestanjaskă." (aiōn g165) 34
Marija ăntrjabă p anđelu: "Ali kum? Jo još nam fost ku omu." 35
Anđelu Gabrijel ja zăs: "Suflijetu alu Svăntuluj osă s slubuadje p
tinje š săla alu Maj marje Dimizov osă t ănviljaskă. Š daja kupilu
karje l fiča osă fije svănt š osă s kjamje Bijatu alu Dimizov. 36
Jakă, Elizabeta, rođakinja ata, aša bătărnă isto duče fičor. Aja
ista mujarje, d karje arubit k nu puatje s ajbje kupi, a grja je d
šasă lunj. 37 K alu Dimizov nimika nuje nemoguće!" 38 Marija
azăs alu Gabrijel: "Jakă, argata sănt alu Domnuluj. S fije kum tu
zăč!" Š Gabrijel apljikat dăla ja. 39 Duavă trje zălje dăpă aja,
Marija majdată apljikat ăn sat ăn djalurj alu Judeje. 40 Kănd ja
ažuns, auntrat ăn kasa alu Zaharija š apozdravit p Elizabeta.
41 Kănd Elizabeta auzăt pozdravu alu Marije, kupilu ăn burtă
alu Elizabetăj dăturdată mult sa miškat š Elizabeta sa napunit
ku Suflijetu alu Svăntuluj. 42 Elizabeta d radost marje ăntarje
astrigat: "Maj mult ješt blagoslovită d tuatje mujerj š blagoslovit je
kupilu ăn burta ata! 43 Ku čaja amzaslužăt častula s m positjaskă
mama alu Domnuluj alu mjov! 44 Jakă kănd auzăt pozdravu
alu tov, kupilu ăn burtă dăturdată mult sa miškat d radost! 45
Blagoslovită ješt daja čaj krizut k osă s ispunjskă poruka karje ca
trimjes Domnu!" 46 Atunča Marija azăs: "Inima amja adrikă p
Domnu, 47 sufflijetu alu mjov s radujaštje la Dimizov, Spasitelju
alu mjov, 48 k p minje ma kuljes, p ponizna argata aluj! Audjec,
pănd akuma tuată generacija osă zăkă k Dimizov ma blagoslovit,
49 daja če Dimizov karje arje tuată săla afukut marje čudă d
minje! Svănt je lumilje aluj. 50 Iskazaštje milostu p toc ălja ăn
tuată vrijamja karje arje frikă d jel. 51 Ku măna capănă afukut
marje čudă š aputirit p lumja karje ponosni š umišljeni. 52 Jel
aizbacăt p vladari s nu vladjaskă više, a adrikat p lumje karje je

ponizni. 53 A p lumja karje irja flāmānž lja nasitit ku binje, a p lumja karje bogatā lja trimjes dāla jel ku mānilje gualje. 55 Jel ažutat alu Izrael, alu argatu aluj baš kum adat obečalā alu sāmānca anuastrā, alu Abraham š alu kupi aluj, k osā lji fije uvijek d milā.” (aiōn g165) 56 Atunča Marija ku Elizabeta arāmas njeđe trje lunj š sa tors akas. 57 Alu Elizabeta avinjit vřijamja s fakā š ja afukut bijat. 58 Kānd tuatā familija alu je š komšiji auzāt d asta, kum Domnu afost aša d bun kātri ja, toc sa bukurat zajedno ku ja. 59 Kānd kupilu anapunit opt zālje, atribut s fije obrezāt, aša k komšiji š familija avinjit s proslavjaskā aja. Avrut p kupilu s l kjamje Zaharija kum tatusov s kjamā, 60 ali Elizabeta azās: “Nu, njego mora s s kjamje Ivan!” 61 Komšiji š familija azās: “Nimilja dāla familija ata nu s kjamā Ivan!” 62 Atunča, daja če Zaharija na putut s audā, lumja ku mānilje la tribat kum jel vrja kupilu s s kjamā. 63 Zaharija akātat s ji dja ploče s skrije š askris: “S kjamā Ivan”, š toc sa mirat. 64 Dimizov alu Zaharije adiškis gura š ja dizlijgat ljimba š jel dāturdatā ančiput s rubjaskā š s slavjaskā p Dimizov. 65 Kānd toc karje trija upruapje d jej avizut če Dimizov afukut alu Zaharije, lja fost frikā d Dimizov. Ān tuatje saturlje ān djalurlje alu Judeje, lumja rubja d aja če sa dogodit. 66 Činje god auzāt d jej gāndja d aja š sa tribat: “Atunča če osā fije d bijatusta kānd ufi marje?”, k Domnu sigurno osā fakā nješto marje pisti jel. 67 Sufļjetu alu Svāntuluj aispunit p Zaharija, tata alu Ivan, š jel arubit asta porukā dāla Dimizov: 68 “Slava alu Domnuluj, Dimizov alu Izraelcilor, k avinjit s ažutā alu narodu aluj š s lji izbavjaskā! 69 Š atrimjes nauvā marje Spasitelj dān sāmānca alu argatu aluj David, 70 kum jel d mult aobečit pisti vorba alu prorokurlje karje jel atrimjes: (aiōn g165) 71 s nji spasaskā dāla dušmani alji noštri š dāla mānā alu tuatā

lumja karje nji mrzaštje. 72 Jel asta afukut s pokazaskã milã alu sãmãnca anuastrã aša ãa ispunit savezu alu svãnt karje afukut ku jej, 73 aša ãa ispunit obeãala karje adat alu Abraham, alu anuastrã sãmãnca. 74 Kašã kum aobeãit, nja skos dãla dušmanj s putjem s ji služãm frzdã frikã, 75 s trijim kum Dimizov azãš š s fiãem ãije bunãn tuatje zuvilje anuaštrje. 76 A tu, bijatu alu mjov, osã t kjem proroku alu Maj marje Dimizov. Osã pljeã la intja alu Domnuluj s ji pripremještj drumu. 77 Osã ãnvãc p narodu aluj s štije kum s s spasaskã kum s lji fije oprostã grešala alor. 78 Daja ãe je Dimizov pljin d milã š arje osjeãaj d noj, jel trimjatje lumina dãn ãerj. Kašã suarilje karje sa drikã ãn diminjacã, 79 Dimizov osã adukã lumina alu ãlja karje trijaštje ãn nuaptje š arje frikã d muartje. Jel osã nji pokazaskã drumu karje aduãe ãn mir." 80 Ivan akriskut š apostanit capãnãn suflet. Trijaãn lok undje nuje nimika. Kãnd akriskut, jel anãiput la intja alu toc s rubjaskã alu naroduluj alu Izrael.

2 ãn vrijamaja caru alu Rimuluj, August, azapovjedit s fakã popisu d tuatã lumje karje trijaštje ãn cara. 2 ãsta afost prvi popis d lumje karje sa dogodãt ãn vrijamje pãnd Kvirinije afost upravitelju p regija Sirija. 3 Toc apljikat ãn trgu undje trija sãmãnca aluj s s skrije ãn popis. 4 Aša š Josip, karje afost sãmãnca alu caru David, apljikat dãn sat Nazaret ãn regije Galileje ãn sat Betlehem ãn regije Judeje, undje d mult sa fukut David. 5 Jel apljikat una ku zaruãnica aluj, Marija, s s skrije ãn popis. Marija veã afost grja, 6 š pãnd afost ãn Betlehem, ja vinjit vrijamja s fakã. 7 Ja afukut bijat, prvi kupil, la ãnvilijat š la pus ãn aljbje daja ãe ãn sat undje irja sobje d gostjamje nu irja lok d jej. 8 ãn nuaptjaja p pãjenj upruapje d Betlehem, njeki pastirurj pãza vojilje alor. 9 Dãturdatã sa ukazãt anãelu alu

Domnuluj š lja osvitljit slava alu Domnuluj š jej mult sa spirjat! 10 Anđelu lja zās: “Na vjec frikă! Jakă aduk vuavă Bună vorbă karje p tuată lumja s usričaskă! 11 Astăz sa fukut vuavă Spasitelju ăn Betlehem, ăn trgu alu David. Jel je Kristu, Domnu! 12 Aša osă štijec k je istina aja če zăk: Osă găsăc kupilu karje je ănvilijat ăn plahtă kum zače ăn aljbje.” 13 Dăturdată alu anđeluj avinjit marje vuastje d anđelurlje dăn čerj karje aslavit p Dimizov: 14 “Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj, a p pămănt mir alu lumje karje ja ugodit.” 15 Š anđelurlje apljikat dăla jej š sa tors p čerj. Pastiri arubit unu ku alc: “Ajdac ăn Betlehem s vidjem ča fost če nuavă azăs Domnu!” 16 Apripit ăn Betlehem š ănklo angăsăt p Marija š p Josip ku kupilu če sa fukut karje azukut ăn aljbje. 17 Kănd la găsăt, alu toc arubit aja če anđelu azăs d kupil. 18 Š tuată lumja karje apus urjajke la pastirurj sa mirat d aja če lja zăs. 19 A Marija nimika na mujtat d asta ča uzăt š găndja d aja ăn inima alu je. 20 Pastiri sa tors la vojilje p karje păza š slavja š zahvalja alu Dimizov. Tot ča uzăt š avizut afost kum lja zăs anđelu. 21 D opt zălje maj ănklo kănd avinjit vrijamja s obrezaskă p kupilu, ja pus lumilje Isusu karje anđelu adat majdată njego če Marija arămas grja. 22 Kănd avinjit vrijamja Marija s s očitjaskă kum skrije ăn zakonu alu Mojsije, Josip š Marija alat p Isusu š apljikat ăn Hram ăn Jeruzalem. La posvitit alu Domnuluj, 23 kum skrije ăn zakonu alu Domnuluj: “Tot bijatu karje prvi sa fukut pripadnjaštje alu Domnuluj.” 24 Š aprinisăt žrtvă kum mama aputja jar s fije čistă, kum zakonu alu Mojsije ănvacă: “duavă grlic ili doj goluburj tănărj.” 25 Trija atunča unu om ăn Jeruzalem, s kjamă Šimun, karje irja pravedan š askulta zakonu alu Dimizov. Suflijetu alu Svântuluj irja p jel š aštiptat p Dimizov s izbavjaskă p Izraelcurlje kum aobečit. 26 Suflijetu alu

Svāntuluj ja zās k nusā muarje pānā god nu vjadje p Kristu karje Domnu atrimjes s izbavjaskā p narodu aluj. 27 P zuvā kānd Josip š Marija adus kupilu Isusu s fakā obredu kum je skris ān zakonu alu Mojsije, Sufijetu alu Svāntuluj adus p Šimun s pljače ān Hram. 28 Šimun alat p Isusu ān mājnj š aslavit p Dimizov ku vorbiljaštja: 29 “Domnulje, maj ispunit obečala karje maj dat š akuma jo, argatu alu tov, pot s mor ān mir. 30 Akuma vojki alji mjej avizut spasjala, 31 p spasitelju karje tu atrimjes d tot narodu. 32 Jel je lumina s otkrijaskā istina ata alu tot narodu, āla karje aduče slava alu Izrael, narodu alu tov.” 33 Josip š Marija sa mirat la vorbje če s rubja d Isusu. 34 Šimun lja blagoslovit š azās alu Marije, mama alu Isusuluj: “Jakā, Dimizov atrimjes p kupilusta k mulc Izraelcurj osā kadā š mulc osā adrikā. Dimizov la trimjes kašā znaku s pokazaskā drumu d spasjalā, karje mulc inš osā l odbacaskā, 35 š aša osā aratā rovu ān inima alor. A kānd l odbacaštje, maču osā probijaskā inima ata.” 36 Afost ān Hram š proročicā Ana, fata alu Fanuel dān sāmānca alu Ašer. Ja irja mult bātrnā. Afost šaptje aj ān brak 37 š atunča atrijit kašā udovica pānla optzāč š patru aj. Na išāt dān Hram, njego ān post š ān molitvā aslužāt alu Dimizovuluj zuva š nuaptja. 38 Baš kānd Šimunu azavršāt, avinjit Ana š ančiput s slavjaskā p Dimizov š s rubjaskā d Isusu alu toc karje aštiptat p Dimizov s izbavjaskā p Jeruzalem dāla dušmanji alor. 39 Kānd Josip š Marija afukut kum zakonu alu Domnuluj azapovjedit, sa tors akas ān Nazaret ān regije Galileje. 40 Kupilu Isusu akriskut. Apostanit capān š maj mult mudar š Dimizov nastavja s l blagoslovjaskā. 41 Roditelji alu Isusuluj tot anu pljika ān Jeruzalem kānd irja prazniku Pasha. 42 Kānd Isusu avut duavāsprjače d aj, jej apljikat kašā uvjek s slavjaskā prazniku. 43 Dāpā praznik, roditelji alu Isusuluj ančiput

akas, a fãlkovu Isusu arãmas ãn Jeruzalem, ali roditelji aluj na štijut aja. 44 Agãndit k Isusu je ãn grupa alor. Jej aumblat una zuvã a atunãa anãiput s l katje ãntrã familjije š ãntrã ortaã alor, 45 ali nu la gãsãt š aša sa tors ãn Jeruzalem š ãnklo s l katje. 46 Dãpã trje zãlje la gãsãt ãn Hram ãntrã uãiteljurj kum punje urjajke š lji ãntrjabã. 47 Š toc karje apus urjajke la Isusu sa mirat kãt štije š kum binje odgovorjaštje p pitanje. 48 Kãnd jej angãsãt p Isusu na štijut ãe s gãndjaskã. Azãs mumusa: "Bijatu alu mjov, dããe afukut tu asta nuavã? Jakã, tatutov š jo mult nja sikirit š noj pistot t kãtam!" 49 Isusu azãs alor: "Dããe mas kãtat? Dali voj nu štijic k jo mora s fiuv ãn kasa alu Tatimjov?" 50 Ali jej nu razumja ãe jel avrut s lji zãkã. 51 Isusu sa tors akas ku mumusa š ku tatusov ãn sat Nazaret š askulta p jej. A mumusa nimika na mujtat d asta ãe sa dogodit. 52 Isusu krištja š postanja još maj mult mudar š Dimizov l blagoslovja maj mult š maj mult, a lumja l poštujã maj mult š maj mult.

3 Afost ãinãsprjaãe d aj kum caru alu Rimuluj Tiberije anãiput s vladjaskã. Poncije Pilat afost upravitelju ãn regije Judeje. Herod avladit ãn regije Galileje, a fratusov Filip avladit ãn regije Itureje š Trahonitide, a Lizanije avladit ãn regije Abilene. 2 Š Ana š Kaifa afost marj popurj ãn Jeruzalem. ãn vrijamjaja Dimizov rubja alu Ivan, bijatu alu Zaharija, ãn pustinje. 3 Jel apljikat ãn tuatje lokurj pãnglã apã Jordan s rubjaskã alu lumjeje k trjebje s s bãtjazã s pokazaskã kum sa okrnit dãla grešalã š Dimizov lja oprostit grešala. 4 Kum askris proroku Izaija, Ivan afost "glasu karje strigã ãn pustinje: 'Pripremic drumu d Domnu š oãistic d jel stazilje! 5 Ispunic tuatã dolina š poravnic tot djalu š brjegu! Ispravic drumu karje strãmb š poravnic aja ãije nuje ravno! 6 Tuatã lumja osã vjadje spasjala alu Dimizovuluj!" 7 Ivan rubja

alu mulc lumje karje vinja s s bătjază: "Voj, șarpilor! Činje va zăs k aša d ljaznje putjec s fuđic dăla kaznă karje Dimizov trimjatje? 8 Fičec binje karje arată k vas okrinit dăla greșala avuastră. Š vu ănșălăc akă găndic k ištjec sigurni samo daja če ištjec sămănce alu Abraham. Ali jo vu zăk, Dimizov puatje d bulovanjištja s stvurjaskă kupi alu Abraham! 9 Dimizov uskoro osă luvjaskă ku sukurja ăn tot ljemnu karje nu dă bun plod. Tot ljemnu karje nu dă bun plod osă fije tijat š arunkat ăn fok." 10 Antribat mulc lumje p Ivan: "Atunča če trjebje s fičem?" 11 Ivan lja zăs: "Činje arje duavă kămăšj, trjebje s dja alu ălja karje narje ničuna. A činje arje mănkarje, trjebje s podiljaskă ku ălja karje narje." 12 Avinjit s s bătjază čak š carinikurlje š la tribat: "Učiteljulje, če trjebje s fičem?" 13 Ivan lja zăs: "Nu lăc maj marje porezu njego če je lumja datorj." 14 Š la tribat vuastja: "A če trjebje noj s fičem?" Ivan lja zăs: "Nu lăc banji dăla nimilja ku săla š p nimilja nu punjec minčunj s dobidic banji. Njego fic zadovoljni ku plata avuastră." 15 Kum lumja očekuja k Kristu ăndată vinje, toc ăn inimă s ăntriba dal je Ivan Kristu. 16 Daja Ivan alu toc azăs: "Jo p voj bătjez ku apa, ali vinje njeko maj marje d minje, atăta d marje k jo nu sănt dostojan čak s ji fiuv argat. Jel p voj osă bătjază ku Sufletu alu Svăntuluj š ku foku. 17 Jel osă fije kašă omu karje odvojaštje gruvu dăla jarbă. Gruvu osă sprimjaskă ăn ostavă, a jarba osă apringă ku foku karje nikad nu prestanjaštje s argă." 18 Ivan rubja alu lumjej Bună vorbă d Dimizov ku multje altje opomenje. 19 Ivan la intja alu toc la ukorit p Herod, karje irja vladaru dăn regije Galileje, daja če sa ănsurat ku Herodijada, karje afost mujarja alu fratisov, š d multje altje rovj ča fukut Herod. 20 Ali kănd la ukorit Ivan, Herod p tot aja adodajit još unu rov: jel adat alu vuastja aluj s puje p Ivan ăn kisuarje. 21

Majdatá njego če p Ivan la pus ǎn kisuarje, kǎnd Ivan bǎtizat p toc karje avinjit la jel, jel bǎtizat š p Isusu. Atunča kǎnd Isusu sa rugat, čerju sa diškis, 22 š Suflijetu alu Svǎntuluj sa slubuzǎt p jel ǎn oblik kašǎ golubu. Dǎn čerj sa uzǎt glasu: "Tu ješt Bijatu alu mjov p karje jo vřjavu! Tu ješt radostu alu mjov!" 23 Kǎnd Isusu ančiput s rubjaskǎ d Dimizov la intja alu toc, avut njeđe trjezǎč d aj. P Isusu l kuništja k je bijatu alu Josip. Josip afost bijatu alu Eli, 24 Eli afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, Levi afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Janaj, Janaj afost bijatu alu Josip, 25 Josip afost bijatu alu Matatija, Matatija afost bijatu alu Amos, Amos afost bijatu alu Naum, Naum afost bijatu alu Hesli, Hesli afost bijatu alu Nagaj, 26 Nagaj afost bijatu alu Mahat, Mahat afost bijatu alu Matatija, Matatija afost bijatu alu Šimij, Šimij afost bijatu alu Joseh, Joseh afost bijatu alu Joda, 27 Joda afost bijatu alu Johanan, Johanan afost bijatu alu Resa, Resa afost bijatu alu Zerubabel, Zerubabel afost bijatu alu Šealtiel, Šealtiel afost bijatu alu Neri, 28 Neri afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Adi, Adi afost bijatu alu Kosam, Kosam afost bijatu alu Elmadam, Elmadam afost bijatu alu Er, 29 Er afost bijatu alu Jošua, Jošua afost bijatu alu Eliezer, Eliezer afost bijatu alu Jorim, Jorim afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, 30 Levi afost bijatu alu Šimun, Šimun afost bijatu alu Juda, Juda afost bijatu alu Josip, Josip afost bijatu alu Jonam, Jonam afost bijatu alu Elijakim, 31 Elijakim afost bijatu alu Meleja, Meleja afost bijatu alu Mena, Mena afost bijatu alu Matata, Matata afost bijatu alu Natan, Natan afost bijatu alu David, 32 David afost bijatu alu Jišaj, Jišaj afost bijatu alu Obed, Obed afost bijatu alu Boaz, Boaz afost bijatu alu Sala, Sala afost bijatu alu Nahšon, 33 Nahšon afost bijatu alu Aminadab,

Aminadab afost bijatu alu Admin, Admin afost bijatu alu Arni, Arni afost bijatu alu Hesron, Hesron afost bijatu alu Peres, Peres afost bijatu alu Juda, **34** Juda afost bijatu alu Jakov, Jakov afost bijatu alu Izak, Izak afost bijatu alu Abraham, Abraham afost bijatu alu Terah, Terah afost bijatu alu Nahor, **35** Nahor afost bijatu alu Serug, Serug afost bijatu alu Reu, Reu afost bijatu alu Peleg, Peleg afost bijatu alu Eber, Eber afost bijatu alu Sala, **36** Sala afost bijatu alu Kenan, Kenan afost bijatu alu Arpakšad, Arpakšad afost bijatu alu Šem, Šem afost bijatu alu Noa, Noa afost bijatu alu Lamek, **37** Lamek afost bijatu alu Metušalah, Metušalah afost bijatu alu Henok, Henok afost bijatu alu Jered, Jered afost bijatu alu Mahalalel, Mahalalel afost bijatu alu Kenan, **38** Kenan afost bijatu alu Enoš, Enoš afost bijatu alu Šet, Šet afost bijatu alu Adam, Adam afost bijatu alu Dimizov.

4 Isusu, pljin ku Suflijetu alu Svântuluj, apljikat dăla apa Jordan š Suflijetu la dus ăn lok undje nuje nimika **2** š d patruzăč d zălje š la iskušăt nikuratu. D zăljljalja na mănkat nimik, š kănd atrikut patruzăč d zălje, afost flămănd. **3** A nikuratu ja zăs: “Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, zi alu buluvanusta s postanjaskă mălaj.” **4** Isusu ja odgovorit: “Skris je ăn Svântă pismă: ‘Nu trijaštje omu samo d mălaj.’” **5** Š nikuratu la dus p Isusu p marje djaj š ja pokazăt dăturdată tuată cara alu pămăntuluj **6** š nikuratu zăče: “Cije osă zdauv asta tuată vlast š slava aluj. Mije je dat š jo dav alu činje vrjauv. **7** Akă t poklonještj la minje, tot je alu tov.” **8** Isusu ja odgovorit: “Skris je ăn Svântă pismă: ‘Klanjaštje la Domnu, Dimizov alu tov, š aluj jedino služaštje!’” **9** Nikuratu la dus ăn trg Jeruzalem š la pus p špic p Hram š zăče aluj: “Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, arunkitje da iča ăn zos! **10** Daja će skris je ăn Svântă pismă: ‘Jel osă zapovidjaskă alu anđeli aluj

d tinje s t pázaská', 11 š: 'p mǎnj s t adukǎ undje ku pičoru s nu t tu luvješt d buluvan.'" 12 Isusu ja zǎs: "Skris je ǎn Svǎntǎ pismǎ: 'Nu iskuša p Domnu, Dimizov alu tov!'" 13 Kǎnd iscrpit tuatǎ kušnja, nikuratu sa udaljít dǎla jel pǎnla nuavǎ prilikǎ s l iskušaskǎ. 14 Isusu, pljin d snagǎ alu Sufletuluj, sa tors ǎn regija Galileja š vorba d jel sa proširit ǎn tuatje lokurj ǎn Galileja. 15 Isusu ǎnvǎca ǎn lokurj undje židovi s strǎnda š s ruga (karje s kjamǎ sinagoga) š toc l hvalja. 16 Š atunča Isusu avinjit ǎn Nazaret, ǎn sat undje akriskut. Š kašǎ uvijek sǎmbǎtǎ untrǎ ǎn sinagogǎ š sa drikǎ s čitjaskǎ d Svǎnta pismǎ pǎnglǎ toc. 17 Alu Isusuluj antins knjiga alu prorokuluj Izaija. Jel adiškis knjiga š angǎsǎt lok undje stǎ skris: 18 Sufletu alu Domnuluj je p minje. Madat snagǎ š autoritet s rubjesk Bunǎ vorbǎ alu sǎračilor. Matrimjes s rubjesk alu lumjej karje zarobic s puatje s pljače slobodni, s tork vidu alu vorbilor, s oslobodjesk p lumja dǎla ǎlja karje lji mučaštje, 19 š s rubjesk k ǎsta an ǎn karje Domnu aratǎ aluj binilje. 20 Atunča Isusu ankis knjiga, untuarče alu pomoćnikuluj š šadje s rubjaskǎ. Tuatǎ lumja ǎn sinagogǎ sujǎta ǎn jel š jedva štipta s zǎkǎ nješto. 21 Š ǎnčiput ku aštja vorbje s lji zǎk: "Astǎz sa ispunit aštja vorbje d Svǎnta pismǎ karje akuma amčítit." 22 Š kǎnd Isusu azavršǎt ku vorba, toc karje irja ǎn sinagogǎ rubja d jel š s mira d binilje alu Dimizovuluj d karje jel rubja. Jej rubja: "Dali nuje ǎsta bijatu alu Josip?" 23 A Isusu lji zǎče: "Sigurno osǎ mi zǎčec asta poslovicǎ: 'Doktorulje, likujaštje sǎngur p tinje!' š: 'Fǎj š aiča ǎn trg undje ajkriskut aja čam auzǎt če sa dogodit ǎn trg Kafarnaum.'" 24 Š nastavit: "Asta poslovicǎ je istinita: 'Nimilja nu prihvatjaštje p proroku ǎn lok undje jel akriskut'. 25 Kum š štijec afost multje udovic ǎn Izrael kǎnd proroku Ilija afost viuv. Atunča p trje aj š šasǎ lunj

na fost pluaje š apostanit marje fuamje p tot pământu. 26 Ali Dimizov na trimjes p Ilija alu ničuna udovică ăn Izrael. Njego jel la trimjes s ažitje alu udovicăj karje na fost Židovkă ăn trg Sarfata majuprapje d trg Sidon. 27 Š isto aša kănd afost proroku Elizej viuv, ăn Izrael afost multje lumje karje avja gubă, zarazna buală p pjalje. Ali ničunu dăla jej nu sa likujit osim Naaman d Sirija.” 28 Kănd auzăt, toc ăn sinagogă sa nikăžăt. 29 Jej sa skulat, la putirit d trg š la dus p rub d litică p karje sagradit alor trgu s l runče ăn zos. 30 Ali jel atrikut ăntră jej š apljikat p drumu aluj. 31 Isusu sa slubăžăt zos ăn Kafarnaum, karje je još unu trg ăn regija Galileja, undje ănvacă sămbătă ăn sinagogă. 32 Š lumja karje punja urjajke afost zadivic ku văncală aluj daja če rubja kašă ăla karje arje vlast. 33 Afost ăn sinagoga omu ku suflijetu alu rov. Jel astrigat ăn tot glasu: 34 “Hej, če aj tu ku noj, Isusulje dăn Nazaret? Ajvinjit s uništještj p noj p sufleti alji rovj? Štiuv jo činje ješt tu: tu ješt Svăntu karje Dimizov atrimjes!” 35 Isusu ja zapovjedit: “Tač š ješ dăn jel!” P aja suflijetu alu rov p omu la dubărăt pănglă toc š aišăt d jel š nu ja naudit nimika. 36 Lumja afost zadivic š ančiput s rubjaskă unji ku alc: “D karje aštja vorbje! Ku autoritetu š ku snaga zapovjedjaštje alu sufleti alji rovj, š jej jašă!” 37 Š toc ăn regijaja auzăt če Isusu afukut. 38 Isusu aišăt d sinagogă š apljikat ăn kasă alu Šimun. A suakra alu Šimunuluj amučito marje fok š jej la rugat s ja žutje. 39 Isusu astat pănglă ja, zapovjedit alu fokuluj s u lasje š foku alăsato. Š odma sa skulat š lja dus s mălănčje. 40 Kănd akăzut nuaptja, toc karje arje bolesnikurj lja dus la Isusu. A Isusu p tot ăla apus mănilje s lji likujaštje d tuatje bualje. 41 Isusu putirja sufleti alji rovj dăn multje lumje, š sufleti alji rovj striga kănd iša: “Tu ješt Bijatu alu Dimizovuluj!” Atunča jel alor zapovjedit s nu rubjaskă

daja če jej aštijut k je jel Kristu p ăla karje Dimizov atrimjes. **42** Kănd asvanit zuva, Isusu aišăt d trgula š apljikat ăn pustinje. Š multă lumje l kată. Kănd la găsăt, jej l ruagă s rămăje ku jej. **43** A jel lji zăče: "Trjebje s măduk š ăn alturj trgurj s rubjesk Bună vorbă d cara alu Dimizov. Daja Dimizov matrimjes." **44** Š Isusu rubja Bună vorbă ăn sinagogje ăn pămănt alu Židovilor.

5 Una zuvă, kănd Isusu astat pănglă apă Galileja, multă lumje s strănda pănglă jel s audje vorba alu Dimizov. **2** Majdată d asta, njeki ribarji već aišăt dăn čamacurj š ančiput s čistjaskă mrežilje. A Isusu avizut alor doj čamacurj p obală **3** š auntrat ăn unu čamac, karje irja alu Šimun. Š Isusu la rugat s puatje ucără s l pindje dăla obală. Atunča šadje, š ănvăca p narodu d čamac. **4** Kănd aprestit s rubjaskă, zăče alu Šimun: "Pindje čamacu maj dăpartje undje maj adănkă apa, š arunkăc mrežilje d pukat." **5** Šimunu zăče alu Isusuluj: "Gospodarulje, tuată nuaptja njam potrudit š nimika nam pukat. Ali kum tu aša zăč, osă arunk mreža." **6** Kănd Šimun š ortači aluj afukut aja, jej apukat mult pjaštje, atăta d mrežilje ančiput s s rupă. **7** Ribarji afukut ku măna alu ortači alor ăn altu čamac s vije s ažită. Jej avinjit š atăta napunit p amiždoj čamacurj d pjaštje k jej ančiput s potunjaskă. **8** Kănd Šimun Petar aja avizut, akăzut la intja alu Isusuluj š zăče: "Fuđ dăla minje, Domnulje, daja če nu sănt om bun!" **9** Š jel š toc karje afost ku jel ăn čamac sa mirat kăt mult pjaštje apukat. **10** Š isto aša sa mirat Jakov š Ivan, fičorji alu Zebedej, ortači alu Šimun. Isusu atunča zăče alu Šimun: "Navja frikă. Dakuma osă puč p lumja." **11** Kănd jej askos čamacurj p obală, jej alăsat tot š apljikat dăpă Isusu. **12** Una zuvă Isusu avinjit ăn unu trg undje afost unu om pljin d bualje p pjalje. Kănd jel avizut p Isusu, akăzut la intja alu Isusuluj ku fălci kătri

pământ ș sa rugat d jel: "Domnulje, akă vrjaj, poc s m likuješt."

13 Isusu tindje măna, la dotaknit ș zăče: "Vrjauv. Fi likujit!" Ș guba odma sa povlačit. 14 Isusu ja naredit: "Nu zăča alu nimilja, nu joș, njego fuđ odma ș pokazaštite alu popăj kum aputja s t pregledjaskă. Prinisaštje žrtvă d čistjala ata, kum Mojsije azapovidit kum aputja toc s vjadă k ješt likujit." 15 Atunča glasu d Isusu tot maj mult sa proširit ș mulc narod avinja s l audje ș s likujaskă d buala alor. 16 A maj mult vorj jel s povlača ăn pustinje ș s ruagă. 17 Kănd una zuvă Isusu ănvaca p narodu, ănklo šidja ș farizeji ș učitelji alu zakonu alu Mojsije karje avinjit dăn tot satu ăn regija Galileja ș regija Judeja ș d trg Jeruzalem. A săla alu Domnuluj irja ku Isusu s likujaskă p lumja. 18 Avinjit njeka lumje karje aduče p nosilje p om karje nu puatje s umblje, pa pokuša s l adukă ș s položaskă păglu Isusu. 19 Păntruv narod jej na putut s l adukă ăn kasă undje Isusu ănvăca. La dus p stipinic p krov ș afukut rupă ș p nosilă, la slubuzăt ăn mižlok d sobă pravo la intja alu Isusuluj. 20 D aja Isusu ashvatit k krjadje ăn jel, azăš: "Ortakulje, sa oprostot grešala ata." 21 P asta učitelji d zakonu alu Mojsije ș farizeji agăndit: "Činje ăsta karje găndjaštje k rubjaštje kašă Dimizov? Činje, osim Dimizov, puatje s oprostjaskă grešala?" 22 Ali Isusu aštijut če găndjaštje ș lji zăče: "Dăče aša găndic? 23 Dali nuje majušurje s zăkă: 'Sa oprostot grešala ata', njego s zăkă: 'Skual ș umblă'?" 24 Ali, s štijic k jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p pământ s oprostjesk grešala." Atunča zăče alu omuluj karje nu puatje s umblje: "Cije zăk: 'Skual, ja nosilă ș fuđ akasă!'" 25 Ș omu akuma sa skulat la vojki alor, alat aja p čaja azukut ș apljikat akas, slavja p Dimizov p drum. 26 Ș toc afost skroz zadivic ș ančiput s slavjaskă p Dimizov. Afost pljin d frikă ș rubja: "Astăz noj amvizut nješto če

nuje d krizut!" 27 Isusu dăpă aja aišăt ș avizut p cariniku Levi kum šadje la carină, ș ja zăs: "Vină dăpă minje." 28 Š Levi sa skulat, alăsat tot, ș apljikat dăpă jel. 29 Atunča Levi apriredit d Isusu marje veselije ăn kasa aluj. A ku jej amănkat mulc lumje ș ăntră jej irja mulc carinikurj. 30 Atunča njeki farizeji, ș njeki učiteljurj d zakonu alu Mojsije karje irja d grupa alor ș prigovorja alu učenikurlje alu Isusuluj ku vorbilje: "Dăče mănkăc ș bjec ku carinikurlje ș ku lumja karje grešaštje?" 31 A Isusu lja zăs: "Alu lumjej zdravănă nu trjebje doktorjamja, već alu lumjej karje bulnavă trjebje doktorjamja. 32 Nam vinjit s kjem p lumja karje găndjaštje k je pravedna, njego amvinjit s kjem p lumja karje grešaštje s s okrinjaskă la Dimizov." 33 Njeka lumje ja zăs: "Učenikurlje alu Ivan maj mult vorj postjaštje ș s ruagă, aša ș učenikurlje alu farizeji, ali alji tje stalno mălănkă ș bja." 34 Lja antribat Isusu: "Dali kutizăc svatovi alu mladoženje s natiric s postjaskă pând mladoženja ku jej? 35 Ali osă vinje vrijamja kănd osă lji ja p mladoženja ș atunča s postjaskă." 36 Atunča Isusu nastavit aša če lja spus asta vorbă: "Numilja nu rupje pjatika dăla cuală nuavă s puată s krpjaskă p cuală bătrnă. Akă aja fače, osă rupă cuala nuavă, a pjatika dăla nuavă cuală nu pristajaštje alu cuală bătrnă. 37 Š numilja nu tuarnă vinu alu nov ăn bătrnă tăšnj d pjajle. Akă aja fače, vinu alu nov osă rupă tăšnjilje ș osă varsă, a tăšnjilje osă propanjaskă. 38 Njego, vinu alu nov trjebje s s tuarnje ăn nuavje tăšnj. 39 Š numilja činje bja bătăr vin nu vrja vinu dăla nov daja če zăče: 'Bătăr je maj bun.'"

6 Una sămbătă Isusu triča pisti pijană d gruv. Učenikurlje aluj rupja gruv, ș la trljit ku mănilje ș la mănkat. 2 A njeki farizeji azăs: "Dăče prekršăc zakonu alu Mojsije ku aja če rupjec gruvu ăn sămbătă?" 3 Isusu lja odgovorit: "Dali voj nas čitit ăn Svătă

pismă ča fukut David, argatu alu Dimizov, känd aflămăzăt jel š
ălja karje afost ku jel? 4 Dali na auntrat än šator undje Dimizov s
poštujaštje, jel amănkat dă mălaju karje posvitit š adat alu älja
karje afost ku jel? Dali nu zăče zakonu alu nostru k mălajusta nu
kutjază s mălănčje nimilja činje nuje popă?” 5 Atunča Isusu lja
zăs asta: “Jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p sămbătă!” 6 Alta
sămbătă Isusu auntrat än sinagogă s änvacă. Afost änklo om
karje na putut s koristjaskă măna dirjaptă. 7 Učitelji d zakonu alu
Mojsije š farizeji avrut s l optužaskă p Isusu k aprekršăt unu
zakon alor. Daja pomatruja p Isusu s vjadă dal vrja än sămbătă s
likujaskă. 8 A Isusu aštijut gändjala alor pa zăče alu om karje
arje mănă karje nu puatje s koristjaskă: “Skual š stäj aiča la intja
alu toc!” Jel sa skulat š astat änklo. 9 Atunča Isusu zăče: “S vu
äntrjeb: Dopustjaštje zakonu alu Mojsije s s fakă än sămbătă
binje, ili rov? S spasaskă životu, ili s l uništjaskă?” 10 Sa ujtat
p toc än sinagogă š atunča zăče alu omuluj: “Ätidje măna!”
Jel afukut aša š măna sa likujit. 11 Atunča farizeji š učitelji d
zakon alu Mojsije sa nikăžăt, š ančiput s dogovorjaskă če s
fakă päntruv Isusu. 12 Än zuviljalja Isusu apljikat p djal s ruađe
š provodit nuaptja ku ruguala la Dimizov. 13 Känd avinjit alta
zuva, akimat la jel p učenikurlje š änră jej akuljes duavăsprače
d lumje, karje lja odredit d apostolurj. 14 Afost Šimun, karje
Isusu la kimat Petar, Andrija, fratilje alu Petar, Jakov, Ivan, Filip,
Bartolomej, 15 Matej, Toma, Jakov, kupilu alu Alfej, Šimun karje
avut nadimaku Domoljub, 16 Juda, kupilu alu Jakov, š Juda
Iškariot, karje maj änklo izdajit p Isusu. 17 Isusu sa dat än zos
dăpă djal ku apostoli š astat p ravnica. Änklo aštijat mulc alturj
učenikurj aluj š mulc narod d trg Jeruzalem š d tot pămăntu alu
Židovilor, š d regija pänglä apă undje irja trgurj Tir š Sidon p

sjever. 18 Avinjit toc s puje urjajke la Isusu š s lji likujaskä tuatä buala. S likuja š älja karje lja mučit sufljeti alji rovj. 19 Tuatä lumje la akätat s l dotaknjaskä daja činje l dotaknja snaga ajiša dän jel š lji likuja. 20 Atunča Isusu sa ujtat p učenikurj š začē: “Nurukošj ištjec voj karje ištjec särač k voj ištjec uključic än cara alu Dimizov! 21 Nurukošj ištjec voj karje ištjec flämänž k voj osä fic narinic! Nurukošj ištjec voj karje akuma pländec k voj osä vu radujic! 22 Nurukošj ištjec voj känd lumja vu mrzaštje š känd p voj isključaštje š vu vridjaštje š vu začē k ištjec rovj daja če ištjec učenikurlje alji mjej, alu Bijatu alu Omuluj! 23 Radučävä voj än zuvaja š säric d radost k istina je nagrada avuasträ marje je p čerj, k jej karje vu maltetirjaštje sämänca je alu älja karje d mult maltetirja p prorokurlje!” 24 “Ali grjev vuavä, lumja karje bugatä, k već asprimit utjšala avuasträ! 25 Grjev vuavä karje ištjec narinic, k osä fic flämänž! Grjev vuavä karje akuma vu radujic, k osä tugujic š s pländec! 26 Grjev vuavä känd p voj tuatä lumja uhvaljaštje, k jej karje uhvalja p voj sämänca je alu älja karje uhvalja d mult d prorokurlje alji mičinoš.” 27 “A jo vu zäk, vuavä karje punjec urjajke: Vrjec p dušmanji alji voštri. Binje fičec alu lumjej karje vu mrzaštje. 28 Kätäc dälä Dimizov s fakä binje alu älja karje vu blastämä. Rugäcävä d älja karje p voj maltetirjaštje. 29 Alu äla karje t luvjaštje p una falkä tindje š altä, š alu äla karje c ja ancuku dopustjaštje s c ja š kämäša. 30 Ali däj alu tot äla karje dälä tinje katä, a dälä äla karje dälä tinje furä nu kätä s äntuarkä. 31 Fičec alu lumjej isto če vrjec jej vuavä s fakä. 32 Akä vrjec samo p älja karje p voj vrja, nu zaslužäc nagradä. Š lumja karje rovj vrja p älja karje vrja p jej. 33 Isto aša akä fičec binje samo alu älja karje fače vuavä binje, nu zaslužäc nagradä. Š lumja karje rovj fače isto aja. 34 Akä pozajmic samo

alu ălja karje puatje s vu ăntuarkă ăndrăt, nu zaslužăc nagradă. Š lumja karje rovj pozajmjaštje alu lumjej karje rovj s s ăntuarkă ăndrăt. 35 Njego, vrjec isto p dušmani alji voštri. Fićec binje alor š pozajmic alu ălja karje nu puatje s vu ăntuarkă ăndrăt. Akă aja fićec, osă primic marje nagradă š osă fic kašă Maj marje Dimizov karje bun kătri lumje karje nu zahvaljaštje š karje je rovj. 36 Fic bunj kătri tuată lumje kum Tata alu vostru ăn čerj jaštje bun kătri tuată lumje.” 37 “Nu sudic š nusă fic sudic. Nu optužăc š nusă fic optužăc. Oprostitic š osă vu fije oprostit. 38 Dăc š Dimizov osă vu dja. Jel osă vu tuarnă marje količină ăn puală, ka omu bun karje punjaštje găvanu aluj d gruv aša će nabijaštje š potresaštje gruvu pând god nu s napunjaštje, š nastavjaštje s dodajaskă još maj mult pând gruvu nu s prelijaštje. K kum miric alu alcilor, aša Dimizov osă mirjaskă š vuavă.” 39 Isusu azăs alor š još una vorbă: “Dali puatje vorbu s adukă p vorbu? Nu puatje, k amiždoj osă kadă ăn rupă. 40 Ućeniku nuje maj marje d učitelju aluj. Ali tot ućeniku p karje učitelju la ănvăcat tot će štije, osă fije kašă učitelju aluj. 41 Dăće tujc la aškja ăn vojk alu altuluj, a nu vjez ljemnu ăn vojk alu tov? 42 Dăće zăc alu altuluj: ‘Omulje, s c skot aškja dăn vojku alu tov’, a săngur ăn vojk nu vjez ljemnu? Ku duavă licje! Skuatje majdată ljemnu dăn vojku alu tov pa atunča osă vjez kum s skoc aškja dăn vojku alu altuluj.” 43 “Ljemnu alu bun nu puatje s rudjaskă plodu karje nuje bun, nič ljemnu karje nuje bun nu puatje s rudjaskă plodu alu bun. 44 Tot ljemnu s kunaštje p plod. Dăn mărčinj nu sa dună smokva nit strugurlje. 45 Isto aša bun omu rubjaštje bunje vorbje k je inima aluj bună, a omu rov rubjaštje ruavje vorbje k je inima aluj ruavă. Aja će omu rubjaštje arată d karje jel inima arje.” 46 “Će mikimăc, ‘Domnu, Domnu!’, a nu fićec aja će zăk?

47 Āla karje vinje la minje š auzāt vorbilje alji mjalje š fače aja
če zāk 48 je kašā omu karje fače kasa š surpa adānkā rupā š
postavit temelju p buluvan. A kānd avinja poplava, š kānd apa
navalit p kasā, nu puatje s miškā daja če binje fākutā. 49 Ali āla
karje auzāt vorbilje alji mjalje š nu fače aja če zāk je kašā omu
karje fače kasa p pāmānt frzdā temelj. Kānd apa navalit p kasā
majdatā sa duburāt š irja skroz uništītā.”

7 Dāpā aja če tot azās alu naroduluj, Isusu apljikat ān trg
Kafarnaum. 2 Ānklo afost njeke kapetan alu rimuluj karje avut
argat karje avut d jel milā. Āla argat afost bulnav p muartje. 3
Kānd kapetanu auzāt d Isusu, atrimjes la jel vođe alu lumjaja
karje irja Židovurj ān trgula s l ruadje s vije š s likujaskā p argatu
aluj. 4 Kānd jej avinjit la Isusu, mult la rugat: “Zaslužāt s ji fač
aja 5 daja če vrja p narodu alu nostru, frzdā jel noj nam putja s
sagradim sinagoga anuastrā.” 6 Isusu apljikat ku jej. Š kānd
avinjit la upruapje la kasā, atrimjes kapetanu p ortači la Isusu.
Jej azās: “Kapetanu azās asta: Domnulje, nu tu mučja. K nu
sānt vrjedan s uncār ān kasa amja. 7 Nu sānt vrjedan s viuv
pānla tinje. Njego samo zi dundje god ješt s s likujaskā argatu
alu mjov. 8 Asta štiov k š jo mora s askult p kapetanu alu mjov.
Am š jo vuastje dusu minje. Š zāk alu unu: ‘Fuđ!’ š jel pljakā. Š
alu altuluj zāk: ‘Vinā aiča!’ š jel vinje. Š alu argatu alu mjov zāk:
‘Fāj aja!’ š jel fače.” 9 Kānd auzāt aja, sa mirat Isusu š sa okrinit
la mulc lumje karje apljikat dāpā jel š zāče: “Istina je, ān Izrael
na gāsāt p unu Židov karje krjadje kašā āsta karje nuje Židov
karje aša krjadje.” 10 Kānd sa tors akas ālja p karje kapetanu
atrimjes, angāsāt p argatu likujit. 11 Dāpā aja Isusu apljikat ān
trg karje s kima Nain. La sljedit učenikurlje aluj š mulc lumje.
12 Kānd avinjit la upruapje la uša alu trguluj, baš atunča njeka

lumje aduče p mort fälkov dän trg pänla grupä s l ängrupä.
Fälkovu karje amurit afost jedinac la mamä, karje afost udovicä,
š mulc lumje dän trg irja ku ja. 13 Känd Domnu Isusu avizuto ja
fost žau d ja š ja zäs alu je: "Nu pländä!" 14 Avinjit š adotaknit
nosiljije, a lumja karje la dučja astat. Isusu azäs: "Fälkovulje, c
zäk, skual!" 15 Š fälkovu sa drikat š arubit, a Isusu azäs alu
mumusäj: "Jakäc kupilu alu tov". 16 Toc sa mirat la säla alu
Dimizovuluj. L slavja š zäča: "Marje proroku trijaštje änrä noj!
Dimizov avinjit s ažutä alu narodu aluj!" 17 Š toc änrä Židovj
š äñ altje lokurj auzät aja če Isusu afukut. 18 Učenikurije alu
Ivan arubit alu Ivan d tot aja če Isusu afukut. Ivan akimat p doj
učenikurj aluj 19 š lja trimjes la Domnu Isusu s l äñtribje: "Ješt
tu äla karje Dimizov aobečit k osä vije ili dal trjebje s štjptäm
p altu s vije?" 20 Känd jej avinjit la Isusu, azäs lumjaja: "Ivan
karje bätjazä atrimjes p noj la tinje s t äñtribäm: 'Ješt tu äla karje
Dimizov aobečit k osä vije ili dal trjebje s štjptäm p altu s vije?'"
21 Pänd jej afost änklo, Isusu alikujit p mulc d bualä, d patjalä š
d suffjeti alji rovj. Š alikujit p multä lumje karje vorbj s puatje
s vjadä. 22 Atunča aodgovorit alor: "Fuđic š javic alu Ivan ča
vizut š auzät: vorbi vjadje, lumja karje nu puatje s umblä akuma
umblä, lumja karje avut bualä p pjalje, akuma je likujic, surdi
audje, morcă s skualä, š alu säračilor s rubjaštje Bunä vorbä d
Dimizov. 23 Blagoslovit äla karje nu kadje äñ vjerä dän minje."
24 Känd apljikat učenikurije alu Ivan, Isusu ančiput s rubjaskä alu
multä lumje d Ivan. Jel azäs: "Aspljikat äñ lok undje nuje nimika.
D karje om aspljikat änklo s vidjec? Dal aspljikat s vidjec p njeko
karje kašä trstika karje väntu uljigäna? Nu! Nas pljikat aja s
vidjec. 25 Ili aspljikat s vidjec p omu karje mäñdru äñbräkat?
Nu! K lumja karje aduče mäñdrje cualje š trijaštje äñ bugacije s

nalazaštje ǎn palače alu caruluj. 26 Aspljikat s vidjec p proroku? Da! Jel je maj marje prorok. 27 Ivan je ǎla d karje je skris ǎn Svǎntǎ pismǎ: ‘Jakǎ, trimjet p omu karje duče vorba amja s pljače la intja ata s pripremjaskǎ drum d tinje.’ 28 Punjec binje urjajke: d tuatǎ lumje karje ikad atrijit nimilja nuje maj marje d Ivan. A ipak, ǎn cara alu Dimizov, ǎla karje je maj mik je maj marje d jel.” 29 Tuatǎ lumja karje apus urjajke la Isusu, čak š carinikurlje, već askultat poruka alu Ivan š p jej jel lja bǎtizat. Atunča, kǎnd jej auzǎt če Isusu azǎs, sa složǎt k Dimizov zaista atrimjes p Ivan s kjamje p narodu s s pokajaskǎ. 30 Naprotiv, farizeji š učitelji alu zakonu alu Mojsije aodbit planu alu Dimizov d jej daja ča odbit s lji bǎtjazǎ Ivan. 31 Isusu azǎs: “A ku činje s lji usporidjesk p lumja ǎn asta vrijamje? P činje samǎnǎ? 32 Jej je kašǎ kupi karje šadje la tržnicǎ š unu p alt s strigǎ: ‘Noj amkǎntat vuavǎ vjasǎl kǎntič š voj na žukat! Noj amkǎntat vuavǎ tužne kǎntič a voj na plǎns!’ 33 K, avinjit Ivan karje bǎtjazǎ na mǎnkat mǎlaj nič vin na but, a zǎčec: ‘ǎn jel je suflijetu alu rov!’ 34 Jo, Bijatu alu Omuluj, avinjit karje amǎnkat šambut, a zǎčec: ‘Jakǎ, omu karje vrja mult s mǎlǎnče š s bja mult vin, ortaku alu carinikuluj š ku grešnikurlje!’ 35 Toc karje prihvatjaštje mudrost alu Dimizov razumjaštje k Dimizov atrimjes š p minje š p Ivan.” 36 Unu farizej akimat p Isusu s mǎlǎnče ku jel. Jel auntrat ǎn kasǎ alu farizej š alat loku la astal s mǎlǎnče. 37 Afost njeka mujarje, kunuskutǎ ǎn trgula p grešala alu je. Ja adoznajit k Isusu mǎlǎnkǎ la farizej ǎn kasǎ. Š jakǎ, mujarja adus skumpǎ ulje karje miruasǎ ǎn mǎndru bukal. 38 Š astat la pičuarje dǎpǎ Isusu. Ančiput s plǎngǎ š lakrmilje kǎdja p pičuarje. Ku pǎru lja frikat, š lja surutat š lji uns ku skumpǎ ulje karje miruasǎ. 39 Kǎnd avizut farizej karje akimat p Isusu, agǎndit: “Kǎnd ǎsta om

zaista arfi prorok, aštija činje je mujarasta karje l dotaknjaštje, k ja je marje grešnică.” 40 P aja Isusu ja zăs: “Šimune, am s c zăk nješto.” A jel azăs: “Učiteljulje, zi!” 41 A Isusu azăs: “Doj omurj duguja alu unu om banj. Unu om ja dugujit činč sutje kovanic d arđint, a altu om činzăč. 42 A kum jej na vut dundje s ăntuarkă, alu amiždoj aoprostit datorija. Atunča karje d jej doj maj mult osă l vrja?” 43 Šimun azăs: “Găndjesk alu ăla karje maj mult oprostīt datorija.” Azăs Isusu: “Binje azăs.” 44 Atunča Isusu sa okrinit la mujarje š zăče alu Šimun: “Vjez p asta mujarje? Jo auntrat ăn kasă ata, ali tu nu maj dat apă s spăl pičuarilje, a ja aplăns š lakrmilje alu je akăzut p pičuarje a ja lja asplat š ku păru mi lja frikat. 45 Nu maj dučukit ku poljubacu, a ja, d kănd jo amuntrat na prestanit s m surutje pičuarilje. 46 Tu nu maj uns kapu ku ulja, a ja ku skumpă ulje karje miruasă auns pičuarilje. 47 Dăče găndješt k ja apokazăt atăta d marje ljubav? C zăk istină: aja je daja če grešala alu je, š akă lja fost multă, afost oprostīt. ăla karje găndjaštje k trjebje aluj ucăřă s s oprostjaskă, ăla vrja ucăřă.” 48 Atunča alu mujarje azăs: “Zaista, grešala ata cam oprostīt.” 49 ălja karje afost ănklo ančiput ăntri jej s rubjaskă: “Činje je ăsta š grešala s oprostjaskă?” 50 A jel zăče alu mujarje: “Daja čaj krizut, tu ta spasăt! S c dja Dimizov mir pănd plječ!”

8 Majdată d aja Isusu pljika p trgurj š p saturj s rubjaskă Bună vorbă d cara alu Dimizov. Afost ku Isusu duavăsprjače apostolurj 2 š njeke mujerj karje Isusu lja likujit dăla sufleti alji rovj š dăla buală. Alja mujerj afost Marija karje afost d trg Magdala, dăn karje Isusu aputirit šaptje sufleti alji rovj, 3 Ivana, karje afost mujarja alu Kuza karje irja upravitelju ăn palače alu Herod, Suzana š multje altje mujerj. Jalje ku banji alor ažutat alu Isusuluj š alu apostolilor. 4 Kănd pănglă Isusu sa străns mulc lumje dăn

tot trgu, atunča Isusu lji rubja asta vorbă: 5 “Una zuvă aišăt omu s posijaskă sãmãnca ăn polje. Kănd aposijit, njeka sãmãnca akăzut p drum š lumja umbla p aja š puji lja amănkat. 6 Njeka sãmãnca akăzut p pămănt undje jaštje buluvan š tek ča kriskut sa uskat daja če narje apă. 7 Njeka sãmãnca akăzut ănră mărcinj š mărcinjilje akriskut una ku jej š ja sa ugušăt. 8 A njeka sãmãnca akăzut p bun pămănt š krjaštje š rudjaštje d usută d vorj.” Isusu azăs aja, š astrigat: “Toc činje arje urjekj s audă, trjebje s puje urjajke š s razumjaskă!” 9 Učenikurlje alu Isusuluj la antribat če značaštje asta vorbă. 10 Isusu azăs: “Dopustit vuavă s razumic tajnilje d cara alu Dimizov. Ali koristjesk aša vorbje kănd jo ănvăc p alcă s ispunjaskă Svănta pismă: ‘S ujtă a nu prepoznajaštje, š s audă, a nu razumjaštje’. 11 Jakă če značaštje asta vorbă: sãmãnca je vorba alu Dimizov. 12 A sãmãnca karje akăzut p drum prestavjaštje p ălja karje audje, ali vinje nikuratu š adus vorba alu Dimizov d inima alor aša s nu krjadje š nu s spasaskă. 13 A sãmãnca karje akăzut p buluvan prestavjaštje p ălja karje audje, ku radost primjaštje vorba alu Dimizov, ali narje korjen. Ălja njeka vrijamje krjadje, a kănd vinje iskušjala prestanjaštje s krjadje. 14 A sãmãnca karje akăzut ăn mărcinj prestavjaštje p ăštja karje punje urjajke la vorba alu Dimizov, ali kum vrijamja trjače, p jej lji ugušaštje brigilje, bugucija š tuatje užitkulje alu životuluj, daja jej nu duče plodu kopt. 15 A sãmãnca karje akăzut p bun pămănt prestavjaštje p lumja karje ku bună š ku poštena inimă păzaštje vorba alu Dimizov karje audje, jej pljakă maj dăpartje kănd je grjev, daja jej aduče bun plod.” 16 “Nimilja nu prindje lampa s viljaskă ku posuda ili s uaskundje dusu pat, njego s upuje p postolje aša toc ălja karje untră s puată s vjadă binje. 17 K tot čije ăviljit osă

fije dāzvāljit š tot čije skuns osā s štije š osā vije p luminā. **18** Daja punjec binje urjajke k āla karje pāzaštje vorba amja osā razumjaskā mult, a p ālja karje nu pāzaštje vorba amja osā s ja š aja če gāndjaštje k razumjaštje.” **19** Atunča muma š fracā alu Isusuluj avinjit s l vjadā, ali na putut s vije la jel k afost mulc lumje. **20** Ajavit alu Isusuluj: “Mumuta š fracā alji tej stā afar š vrja s t vjadā.” **21** Kānd Isusu auzāt aja, azās alu lumjej: “Ālja karje punje urjajke š askultā vorba alu Dimizov mije je ka muma š ka frac.” **22** Ān una zuvā azās Isusu alu učenikurlje aluj: “Tričem p alta partje la apā.” Jej auntrat ān čamac š aotplovit. **23** Pānd plovja, Isusu ančiput s kulčje. Š ančiput s suflje marje vānt. Vāntu ančiput s fakā marj valurj karje ančiput s napunjaskā čamacu d apā š jej sa gāsāt ān rov. **24** Jej avinjit la Isusu š la skulat š ja zās: “Gospodarulje, Gospodarulje, tonim!” A Isusu sa skulat, azapovidit alu vāntuluj š alu valulor alji marj s stja š jej sa smirit š afost tišina. **25** Atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj: “Dāče nas krizut ān minje?” A učenikurlje sa spirjat š sa mirat. Azās unji alu alc: “Činje āsta s zapovidjaskā čak š alu vāntuluj š alu apāj, š punje urjajke la jel?” **26** Avinjit ān regija Gerasa, karje je p alta partje d apā d regija Galileja. **27** Čim Isusu aišāt d čamac p obalā, avinjit la intja alu Isusuluj njeke om dān trg karje avut sufljeti alji rovj ān jel. Več d mult kum nu sa brkat nič atrijit ān kasā njego irja la mārmanc. **28** Multā vrijamje sufljeti alji rovj l cānja š akā lumja la ljigat p lanacurj š okove š l pāza, jel rupja lanacu š sufljeti alji rovj l natirja s pljače ān lok undje nuje nimika. Kānd omula avizut p Isusu, acāpat. Isusu azapovidit alu sufljeti alji rovj s jašā d omula. Akāzut la intja alu Isusuluj š astrigat: “Če vrjaj dāla minje, Isusulje, Bijatu alu Maj marje Dimizov? Mārog d tinje, nu m mučja!” **30** Isusu la tribat: “Kum t kjem?” Jel zāče:

“Mulc”, k afost ǎn jel mulc sufļjeti alji rovĵ. **31** Š sufļjeti alji rovĵ anĉiput mult s s ruađje d Isusu s nu naridjaskǎ s pljaĉe ǎn jamǎ frzdǎ kraj undje osǎ fije kaznic. (**Abyssos g12**) **32** A ǎnklo p djal mult porĉ s ranja. Sufļjeti alji rovĵ sa rugat d Isusu s dopustjaskǎ s untrǎ ǎn porĉ š Isusu adopustit. **33** Atunĉa sufļjeti alji rovĵ aišǎt d om š auntrat ǎn porĉ. Toc porĉi adat fuga ǎn zos dǎpǎ djal ǎn apǎ š sa nikat. **34** Kǎnd lumja karje pǎza p porĉi avizut ĉa fost, afuđit š arazglasǎt p trg š p saturj. **35** A lumja avinjit s vjadje ĉa fost. Kǎnd jej ađuns, avizut p Isusu ku omu dǎn karje aišǎt sufļjeti alji rovĵ. Avizut p omu karje šadje š punja urjajke la Isusu, ǎnbrkat š bun ǎn kap. Š lumja sa spirjat. **36** Jej karje avizut ĉa fost, arubit alu lumjaja kum Isusu likujit p omu ǎn karje afost sufļjeti alji rovĵ. **37** Tuatǎ lumja d regija Gerasa lja pukat marje frikǎ, š arugat p Isusu s pljaĉe dǎla jej. Isusu auntrat ǎn ĉamac s pljaĉe pisti apǎ ǎndrǎt. **38** Majdatǎ njego ĉe Isusu š uĉenikurlje aluj aotplovit ǎn ĉamac, omu d karje sufļjeti alji rovĵ aišǎt sa rugat mult d Isusu s puatǎ s rǎmǎje ku jel. Ali Isusu ja zǎs: **39** “ǎntuarĉitje akas š zi alu toc ĉe Dimizov afukut d tinje.” Atunĉa jel apljikat š razglasǎt p tot trgu ĉe ja fukut Isusu. **40** Multǎ lumje ašipta p Isusu s s ǎntuarkǎ dǎpǎ alta partje d apǎ. Kǎnd Isusu ađuns, toc ku radostu la štiptat. **41** D dǎturdatǎ avinjit omu karje sa kima Jair, karje irja vođa alu lumje karje s sastaja ǎn sinagogǎ. Akǎzut la intja alu Isusuluj š mult sa rugat s vije ǎn kasa aluj. **42** Jel avut jedinicǎ fatǎ karje avut duavǎsprjaĉe d aj karje irja p muartje. Pǎnd Isusu pljika la Jair, mulc lumja l pindja dǎpǎ pistot. **43** ǎntrǎ lumje irja mujerj karje duavǎsprjaĉe d aj krvarja, š potrošǎt tot ĉa vut p doktorjamje, ali nimilja na putut s ju likujaskǎ. **44** Avinjit d drǎt š apus mǎna p rubu alu cuala alu Isusuluj š odma aprestit s krvarjaskǎ. **45** Antribat Isusu:

“Činje apus mǎna p minje?” Š pǎnd toc azǎs: “Nu jo”, Petar azǎs: “Gospodarulje, multǎ lumje t pindje š t strǎnde!” 46 A Isusu azǎs: “Njeko namjerno apus mǎna p minje. Amositit k sǎla aišǎt d minje.” 47 Kǎnd mujaraja saznajit k nu puatje s askundǎ k ja apus mǎna p Isusu, atrimurat d frikǎ š akǎzut la intja alu Isusuluj š la intja alu tot narodu š lja zǎs dǎče apus mǎna p Isusu š kum odma sa likujit. 48 A Isusu alu je azǎs: “Fata amja, tu ta likujit daja ča krizut. S c dja Dimizov mir pǎnd plječ!” 49 Kǎnd Isusu još arubit alu mujaraja, avinjit njeko d kasǎ alu Jair ku poruka: “Camurit fata. Nu maj muča učitelju više.” 50 Auzǎt Isusu š azǎs alu Jair: “Na vja frikǎ! Samo krjadje š ja osǎ fije binje!” 51 Kǎnd Isusu avinjit ǎn kasǎ alu Jair, Isusu adopustit samo alu Petar, alu Ivan, š alu Jakov, š alu tatǎj š alu mamǎj alu fataja s utrije ku jel. 52 Š toc karje već irja ǎn kasǎ plǎndja š tuguja dǎpǎ ja. Isusu lja zǎs: “Nu plǎndec! Nuje muartǎ, njego s kulkǎ!” 53 Atunča toc ančiput s s ljađe d jel daja ča štijut k je muartǎ. 54 Isusu alato d mǎnǎ š astrigat: “Kupilulje, skual!” 55 Š sufljetu sa tors š odma sa skulat. Isusu azǎs s ji dja s mǎlǎnče. 56 Roditelji alu je irja začudic, a Isusu ja naredit s nu zǎkǎ alu nimilja če sa dogodit.

9 Isusu akimat la jel p duavǎsprjače apostolurj š lja dat sǎla š autoritet s putirjaskǎ p sufljeti alji rovǎ š s puatǎ s likujaskǎ p bulnavi. 2 Lja trimjes s rubjaskǎ Bunǎ vorbǎ d cara alu Dimizov š s likujaskǎ p bulnavi. 3 Isusu lja zǎs: “Nimika nu lǎc ku voj p drum: nič bǎcu, nič tašna, nič mǎlaju, nič banji, nič altje kǎmǎšj! 4 ǎn tuatǎ kasa ǎn karje untrǎc s prenočic ǎnklo, rǎminjec ǎn ja pǎnd god nu pljikǎc ǎn altu trg. 5 Undje p voj nu vu primjaštje, pǎnd išǎc d trgula istrisǎc prašǎna dǎpǎ pičuarje s lji upozoric p kazna alu Dimizov.” 6 Učenikurle apljikat š umbla p saturj. Rubja Bunǎ vorbǎ d Dimizov š likuja p lumja pistot. 7 Herod,

karje irja vladaru d regija Galileja, auzāt tot če sa dogodit š afost zburjen daja če njeka lumje rubja: "Isusu je Ivan karje bātjazā. Sa skulat dāla morc." 8 Altu rubja: "Isusu je Ilija karje trjebje s vije." Aldā trje azās: "Isusu je unu d prorokurj karje majdatā atriit. Sa tors dāla morc." 9 A Herod azās: "Jo amzās s taje kapu alu Ivan karje bātjazā š nu puatje s fije k jel je mort. Činje atunča omusta d karje atāta aud?" Aša akātat prilikā s vjadā p Isusu. 10 Kānd apostoli sa tors āndrāt undje irja Isusu, jej arubit aluj tot ča fukut. Atunča Isusu lja dus ku jel š apljikat s fije sāngur upruapje d trg karje sa kimat Betsaida. 11 Mulc lumje asaznajit aja š apljikat dāpā Isusu. Isusu lja primit š rubja Bunā vorbā d cara alu Dimizov š likuja p toc karje trjebje s likujaskā. 12 Pānd akāzut nuaptja, avinjit duavāsprjače apostolurj la Isusu š ja zās: "Las p lumja s pljače p saturj š p okolicā s gāsaskā mānkarje š undje s s kulče daja če ištjem aiča undje nuje nimika." 13 A Isusu zāče: "Voj lji nahranic." A jej zāče: "Avjem samo činč mālajur š doj pještj. Dali s pljikām š s kumprām mānkarje d tot narodu?" 14 A lja fost njeđe činč mij d vujniči. Isusu p aja azās alu učenikurj aluj: "Zāčec alu lumjej s šagā ān grupje njeđe činžāč." 15 Š učenikurlje afukut aša š lumja ašāžut. 16 Isusu alat činč mālajur š doj pještj, sa ujtat ān čerj, š azahvaljit alu Dimizov d mānkarje š arupt mālaju š adat mālaju š pjaštje la učenikurj s podiljaskā alu lumjej. 17 Toc avut s mālānče kāt god aputut. Š još duavāsprjače d korpje sa nakupit d ostatkurj d mālaj š d pještj. 18 Maj ānklo, Isusu apljikat dāpartje dāla lumje s s ruađe š učenikurlje aluj apljikat ku jel. Kānd Isusu aprestanit s s ruađe lja tribat: "Če rubjaštje lumja činje sānt jo?" 19 Jej aodgovorit: "Mulc inš zāče k ješt Ivan karje bātjazā, alcā zāče k ješt Ilija, š alcā njekei zāče jar k ješt unu d prorokurj

karje majdată atrijit š sa tors dăla morc.” 20 A atunča Isusu azăs alu učenikurlje aluj: “A voj, če zăčec činje sănt jo?” Petar zăče: “Tu ješt Kristu, spasitelju karje Dimizov atrimjes!” 21 A Isusu lja zapovjedit s nu zăkă alu nimilja. 22 Azăs: “Jo, Bijatu alu Omuluj, mora mult s patjesk. Vođilje alu židovilor, glavni popurlje, š učitelji d zakonu alu Mojsije mora s m odbacaskă. Mora s m umuară š aldă trje zălje jo mora s fiuv adrikat dăla morc.” 23 Atunča Isusu azăs alu lumjej: “Akă njeko vrja s fije učeniku alu mjov mora s s odriknjaskă săngur d jel, š tuată zuva s ja kruča aluj š s sljedjaskă p minje. 24 K činje god vrja životu aluj s spasaskă, osă l pjargă; a činje god izgubjaštje životu aluj d minje, osă l spasaskă. 25 Če koristjaštje alu omuluj akă dobidjaštje tot pământu, ali pjardje săngur p jel? 26 Činje god arje rušunje d minje š d vorbilje alji mjalje, jo, Bijatu alu Omuluj, isto aša š d jel osă am rušunje kănd jo vinja ku slava amja š ku slava alu Tatimjov š ku slava alu anđellor alu svănt. 27 Punjec urjajke k istina je: njeki dăla voj karje aiča stăc nusă muară pând nu vjadje cara alu Dimizov.” 28 Otprilike opt zălje dăpă aja če lja zăs aja, adus Isusu ku jel p Petar, p Ivan š p Jakov š apljikat p djal s s ruadje. 29 Š pând Isusu s ruga, lica aluj sa promjenit, a cualjilje ja sjajit čisto albă. 30 Dăturdată, doj omurj sa pojavit š arubit ku Isusu. Ālja afost Mojsije š proroku Ilija. 31 Sa pojavit ān marje sjaj š arubit ku Isusu d išjala aluj d pământusta, karje Isusu uskoro osă fakă ān Jeruzalem s ispunjaskă voja alu Dimizov. 32 Pând Isusu s ruga, Petar š jej karje afost ku jel lja pukat somnu. Kănd sa skulat, avizut marje lumină karje vinje dăla Isusu š doj omurj karje astat pānglă jel. 33 Pând Mojsije š Ilija sa sprimit s pljače dăla Isusu, Petar azăs alu Isusuluj, ali nič jel na štijut če rubjaštje: “Gospodarulje, binje je če ištjem aiča ku voj. Fičem

trje kolibje: una cije, una alu Mojsije, š una alu Ilije.” 34 Pänd Petar aja arubit, sa pojavit oblaku, lja prekrijit š alor irja frikă. 35 Dimizov lja rubit dăn oblak: “Āsta je Bijatu alu mjov karje jo lam kuljes s fije caru! P jel skultac!” 36 Š känd jej auzăt glasu, avizut samo p Isusu. Jej atikut ăn zuviljalja š alu nimilja na rubit d aja ăe jej avizut. 37 Känd alta zuvă sa dat ăn zos dăpă djal, multje lumje karje irja ačija avinjit la Isusu. 38 Dăturdată, njeiki om ăntră multje lumje astrigat š sa rugat mult d jel: “Učiteljulje, ujititje la bijatu alu mjov, k jel je jedini kupil alu mjov. 39 Jakă, suffjet alu rov mult vorj l pukă š dăturdată jel ănčapje s ăăpje. La runkă ăn grčurj š ji pljika pjena p gură. Š nu l lasă pănă god skroz nu l iscrpijaštje. 40 Ma rugat d učenikurlje alji tjalje s l putirjaskă, ali na putut.” 41 Atunča Isusu azăs: “Lumjo karje trijic ăn vrijamjasta, voj nu kridjec š ištjec strikac! Jo amfost ku voj atăta d mult š jar nu kridjec. M trjeb kăt mora s trpjesk p voj? Duj aiča p bijatu alu tov!” 42 Š pänd bijatu avinjit la Isusu, suffjetu alu rov la duburăt š jel ančiput s s grčaskă. A Isusu alu suffjetuluj alu rov azapovjedit s jašă š alikujit p bijatu š la dat la tatusov. 43 Toc karje irja ačija sa mirat d moć alu Dimizov. Pänd toc sa mirat la asta š la tot ăe Isusu fače, jel azăs alu učenikurlje aluj: 44 “Punjec binje urjajke ăe vu zăk: Još ucără lumja osă predajaskă p minje, p Bijatu alu Omuluj, ăn vlastu la dušmanji alji mje.” 45 Ali jej na štijut ăe jel avrut s zăkă. Aja značală afost skuns dăla jej. Jej na putut s razumjaskă š lja fost frikă s l ăntrjabje d aja. 46 Učenikurlje ančiput s raspravljaskă činje dăla jej maj marje. 47 Aštijut d ăaja raspravljaštje Isusu daja alat p kupilu, š la pus pănglă jel. 48 Š Isusu lja zăs: “Činje ku drag primjaštje p kupilusta păntruv minje, primjaštje š p minje. A činje p minje primjaštje, primjaštje š p Dimizov karje ma trimjes. Istina je: činje

je maj mik ăntră voj toc, ăla je maj marje!” 49 Ivan p asta azăs alu Isusuluj: “Gospodarulje, noj avizut p njeko karje ăn lumilje alu tov zapovidjaštje alu suflijeti alji rovj s jašă d lumje. Noj amzăs aluj s nu fakă aja daja če nuje učeniku alu tov kašă če ištjem noj.” 50 Isusu azăs: “Nu branic! Akă njeko nu lukrjază pântruv voj, jel atunča lukrjază ku voj!” 51 Kănd s približa vrijamja s ja Dimizov p Isusu ăn čerj, Isusu aodlučit k avinjit vrijamja s pljače ăn Jeruzalem, 52 š atunča atrimjes p glasnici la intja aluj. Glasnici apljikat š auntrat ăn sat ăn regija Samarija s ji pripremjasă če ji trjebje. 53 A ănklo lumja na vurut s l primjasă daja če pljika ăn Jeruzalem. 54 Kănd učenikurlje Jakov š Ivan auzăt k lumja ăn Samarija na primit p Isusu, jej azăs: “Domnulje, vrjaj s zapovidim s lja pringă foku dăn čerj?” 55 A Isusu sa okrnit š lja ukorit p Jakov š p Ivan s nu fakă aja. 56 Atunča Isusu š učenikurlje aluj apljikat ăn altu sat. 57 Pănd jej još pljika p drum, njeko azăs alu Isusuluj: “Pljek dăpă tinje undje god tu plječ.” 58 Isusu ja zăs: “Lisica arje jamă š puji arje kujb, a jo, Bijatu alu Omuluj, nam lok alu mjov d kulkat.” 59 Atunča Isusu azăs alu altuluj: “Vină dăpă minje!” A jel azăs: “Domnulje, lasămă majdată s pljek s ăngrup p tatimjov.” 60 Isusu ja zăs: “Las p morcă s grupaje p alor morcă, a tu fuđ š rubjaštje alu alcilor Bună vorbă d cara alu Dimizov.” 61 Š još njeko zăče: “Domnulje, viuv dăpă tinje, ali dopustjaštjem majdată s m oprostijesk ku ukućanji mjej.” 62 Isusu ja zăs: “Akă ănčepj s orještj ravno, a t ujc dăpă tinje, tu nu poc s sluzăštj ăn cara alu Dimizov.”

10 Domnu Isusu dăpă aja akuljes ăntră jej šaptjezăč š doj alcă učenikurj š atrimjes kătă doj s pljače la intja aluj ăn tot trgu š ăn tot loku undje Isusu atribut s pljače. 2 Kănd sa sprimit s pljače lja zăs: “Berba je marje, ali radnič jaštje uncără. Berba pripadnjaštje

alu Domnuluj, daja rugáčävã la jel s trimjatã još maj mult radnič
ãn berbã. 3 Äncipjec akuma, ali pãzãcãvã k trimjet p voj kašã
p vojilje änrã lumje karje kašã lupurj. 4 Nu dučec ku voj nič
banj, nič tašna, nič altje sandalje. Nu stãc p drum ku lumja s
nu pridjec vrijamja. 5 Än tuatã kasa ãn karje untrãc s prenočic
ãnklo, majdatã zãčec: 'S dja Dimizov miru alu toc ãn asta kasã!'
6 Akã ãn aja kasã jaštje omu karje vrja miru ku Dimizov, jel osã
ajbje miru ku karje voj la blagoslovit. Akã ãnklo nuje om karje
vrja miru ku Dimizov, jel nusã primjaskã äla miru ku karje voj la
blagoslovit. 7 Nu vu preselic d kasã ãn kasã! Boravic ãn aja
kasã pänd fic ãn trgula š nu fic rušãnošj s mãnkãc š s bjec aja
če vu dã, k kum zãčem: Radniku azaslužãt plata aluj. 8 Ali ãn tot
trgu ãn karje untrãc š ãnklo vu primjaštje fic zadovoljni ku aja
če god vu dã s mãnkãc. 9 Likujic ãnklo p lumja karje bulnavj
š zãčec alor: 'Asta aratã k cara alu Dimizov avinjit la voj!' 10
Ali ãn tot trgu ãn karje untrãc š ãnklo nu vu primjaštje, išãc la
ulicilje aluj š zãčec: 11 'Čak frikãm š prašãna d trgu alu vostru
karje sa ljipit p pičuarje alu anuaštrje s vu upozorim p kazna
alu Dimizov! Ali štijec k avinjit cara alu Dimizov!' 12 Vu zãk:
Kãnd vinja vrijamja d sud osã fije majušurje alu lumjej ruavã
dãn trg Sodoma njego alu lumjej dãn trgula!" 13 Isusu azãs:
"Grjev vuavã, lumjo ãn trg Korozain! Grjev vuavã, lumjo ãn trg
Betsaida! Akã njeko afukut čudurj änrã lumje poganã ãn trg Tir
š ãn trg Sidon karje jo afukut änrã voj, jej već d kãnd s okrinja
dãla rov. Adučja cualje hrapave š šidja ãn činušã s pokazaskã
žalostu. 14 Daja osã fije majušurje ãn zuvã d sud alu lumje ãn
Tir š ãn Sidon njego vuavã ãn Korozain š Betsaida! 15 A voj,
lumjo ãn trg Kafarnaum, voj sigurno nusã vu drikãc pãnla čerj
samo daja če jo amfost änrã voj! Nu! Voj osã vu slubudjec ãnklo

undje loku d kaznit.” (Hadēs g86) 16 Atunča azās alu šaptježáč š doj učenikurj: “Kānd njeko punje urjajke la voj, aja je kašā kum punje urjajke la minje. Š kānd odbacaštje p voj aja je kašā kum odbacaštje p minje. A kānd njeko odbacaštje p minje aja je kašā kum odbacaštje p Dimizov karje ma trimjes.” 17 Kānd sa tors šaptježáč š doj d učenikurj la Isusu, ku drag azās: “Domnulje, čak š sufljeti alji rovj askultā kānd lji zapovidim ān lumje alu tov.” 18 A Isusu lja zās: “Štiuv, k amvizut p Sotona kum akāzut d čerj ka sklipjala. 19 Vidjec, jo amdat vuavā tuatā sāla š autoritetu p Sotona, dušmanu alu Dimizov, s gazāc šārpj š škorpionurj. Nimika vuavā nu puatje s naudjaskā. 20 Ali nu vu radujic samo daja če p voj sufljeti alji rovj askultā, njego maj mult radujicāvā daja če Dimizov askris lumilje alji voštri p popis ān čerj.” 21 Atunča Suflijetu alu Svāntuluj aispunit p Isusu ku radostu š Isusu azās alu Dimizov: “T slavjesk, Tato, tu karje vladješt ku čerju š ku pāmāntu, čaj skuns istina d cara ata dāla lumje karje gāndjaštje k je mudri š mintošj š če pokazāštj aja alu lumje karje kašā kupi karje vrjaj s ānvacā. Da, Tato, cije s sviđaštje s fač aja aša.” 22 Atunča Isusu azās: “Tata alu mjov ma dat tot če jel arje. Samo Tata binje kunuaštje činje sānt jo, Bijatu aluj, š samo jo, Bijatu aluj, š ālja alu činje jo odlučjesk s l otkrijesk, binje kunuaštje činje je Tata.” 23 Maj ānklo, kānd afost sāngur ku učenikurlje aluj, š ja azās: “Nurukošj ālja karje vjadje aja če vidjec voj. 24 K istina je, mulc prorokurj š carurj avrut s vjadā aja če voj vidjec, ali na vizut; avrut s audā aja če voj audjec, ali na uzāt.” 25 Udatā kānd Isusu ānvāca, njeki učitelj alu zakonu alu Mojsije sa skulat š antribat p Isusu s l iskušaskā: “Učiteljulje, če trjebje s fak s primjesk vječni život ku Dimizov?” (aiōnios g166) 26 A Isusu ja zās: “Če skrije ān zakonu alu Mojsije? Če tu razumještj če zāče?” 27

Omu azās: “Zakonu zāče: ‘Vrja p Domnu, Dimizov alu tov, ku tuatā inima ata š ku tot sufletu alu tov š ku tuatā snaga ata š ku tuatje mincilje alji tjalje’ š ‘vrja p bližnji alu tov kum vrjaj sāngur p tinje.’” 28 Isusu ja zās: “Binje ajzās. Fāj aša š osā primješt vječni život.” 29 Ali omu avrut s s spalje, š aša jel āntrijabā p Isusu: “D činje rubjaštje kānd zakonu zāče ‘bližnji alu mjov?’” 30 Isusu aodgovorit ku asta vorbā: “Njeki om putuja dān Jeruzalem ān trg Jerihon š la napadnit fārāčoši š alat tot dāpā jel, la butut š apljikat. Š p omula alāsat s zakā skoro mort. 31 Trjače p drumula slučajno popa alu židovilor. Kānd avizut p omu karje skoro mort, la zaobiđit š apljikat maj dāpartje. 32 Isto aša pānglā lokula avinjit atunča š levitu, pomoćniku ān Hram. Kānd la vizut, š jel la zaobiđit š apljikat maj dāpartje. 33 Atunča njeki omu d regija Samarija trjače p drumula. Kānd avizut p omula, ja fost žau d jel. 34 Avinjit la upruapje d jel, ja spālat rāžnilje ku ulje š ku vinu š ja ānvilijat ku trijanca. La drikat atunča p magarac aluj š la dus ān gostijonā š ānklo anastavit s s pobrinjaskā d jel. 35 Mānje zuvā jel adat duavā kovanic d arđint alu gazdāj alu gostijonāj, š ja zās: ‘Brinjaštijte d jel š akā maj mult putrošāštj, c plātjesk kānd m ānturča.’” 36 A Isusu antribat p učitelju d zakon alu Mojsije: “Če gāndješt? Karje d āštja trje alu omuluj sa pokazāt k je bližnji alu omula karje la napadnit fārāčoši?” 37 Azās učitelju d zakon alu Mojsije: “Āla karje ja pokazāt milā.” Isusu ja azās: “Binje ajzās. Fuđ š fāj kum š jel afukut.” 38 Pānd Isusu š učenikurlje aluj nastavja s putujaskā kātri Jeruzalem, auntrat ān unu sat. Ačija afost njeka mujarje karje s kima Marta. La primit ān kasa alu je. 39 Avut sorā karje s kima Marija. Pānd Domnu Isusu ānvāca, Marija šidja š punja urjajke. 40 A Marta afost mult zabrinutā k mora s pripremjaskā tuatā mānkarja, pa ja avinjit s s žaljaskā:

“Domnulje, nu c brigă če sorimja ma lăsat sāngură s lukrjez tot lukru? Zi alu je s m ažutje!” 41 Ali Domnu Isusu ja zās: “Draga Marta! Nu trjebje s t brinještj š t uznemirještj d aja če gāndješt k trjebje. 42 A una stvar karje trjebje s puj urjajke la vorba amja. Marija aja ashvatit, š aja nusă fije lat dāla ja.”

11 Udată Isusu sa rugat la njeji lok. Kānd azavršāt ku rugala, avinjit la jel unu d učenikurj š azās: “Domnulje, ānvacă p noj s nji rugām kum Ivan karje bătjază anvăcat p učenikurlje aluj.” 2 Isusu lja zās: “Kānd rugăc, zăčec: ‘Tato ān čerj, s s štujaskă lumilje alu tov asvānt. Aduj cara ata p tot pāmāntu. 3 Adă nuavă mānkarje karje trjebje tuată zuva 4 š oprostjaštje anuastră grešala, k š noj oprostim alu ālja karje grešaštje pāntruv noj. Nu da s kidjem ān kušnje.’” 5 Atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj: “Akă plječ ān ponoč la ortaku alu tov š ji zăč: ‘Adām trje mālajurj, 6 k ma vinjit ortaku ān gostjamje, a nam s idauv nimik d mānkat!’, če osă zăkă ortaku? 7 Dali nusă zăkă: ‘Nu m uznemirja! Uša je već ān kisă, a kupi je ān pat k nu pot akuma s m skol s c dau!’ 8 Ali vu zăk: čak š akă omula nu s skuală daja če ješt ortak aluj, š nu c dă nimika, osă skuală daja če mult l rođ frzdă rušānje. Š osă zdja atāta kăt cije trjebje. 9 Š daja vu zăk: Nu odustanic! Rugăc p Dimizov š osă dobidic! Kătăc š osă găsăc! Bitjec la ušă š osă s vu dăškidje! 10 Činje god ruagă p Dimizov, primjaštje. Činje god kată, găsăštje. Činje god batje, uša s ji dăškidje. 11 Voj karje ištjec tatje, če afiča voj kānd bijatu alu vostru kată pjaštje? Dal voj ja da šarpje? Nu! 12 Ili akă bijatu alu vostru kată vov dāla voj, dal voj ja da škorpijon? Nu! 13 Akă voj, karje ištjec rovj, štijec s dăc alu kupi alu voštri bunje darurj, atunča kăt maj mult alu vostru Tata ān čerj osă darujaskă p Sufletu alu Svāntuluj alu ālja karje l ruagă?” 14 Isusu una zuvă aputirit p sufletu alu

rov karje nu ja dat alu omuluj s rubjaskă. Kănd sufljetu alu rov aišăt, omu arubit š mulc lumje sa mirat. 15 Ali neki dăla jej azăs: “Jel putirjaštje sufljeti alji rovj daja če ji žută Beelzebul, karje je vladaru alu toc sufljeti alji rovj.” 16 A alci avrut s la puče ăn zamkă š akătat s idja neki znak kašă dokazu k Dimizov la trimjes. 17 A Isusu aštijut če găndjaštje, pa lja zăs: “Akă lumja ăn ista cară s burjaštje ănră jej, osă propanjaskă cara alor. Akă familija ăn ista kasă s burjaštje ănră jej, osă s raspadnjaskă familija alor. 18 Voj zăčec k jo ku săla alu Beelzebul putirjesk p sufljeti alji rovj. Aja atunča značaštje k š ălja karje je ăn cara alu Sotonăj s burjaštje ănră jej. Kum atunča cara aluj s rămăje? 19 A čije ku učenikurlje alji voštri karje putirjaštje p sufljeti alji rovj? Akă, kašă kum zăčec, jo putirjesk p sufljeti alji rovj ku săla alu Beelzebul, atunča mora aja s fakă š učenikurlje alji voštri ku săla alu Beelzebul. Sigurno nusă slažaštje. Učenikurlje alji voštri osă zăkă k Beelzebul nu s burjaštje săngur păntruv jel. 20 Ali daja če jo p sufljeti alji rovj putirjesk ku săla alu Dimizov, atunča aja arată k la voj avinjit cara alu Dimizov. 21 Kănd capăn omu karje arje bună oružije păzaštje palača aluj, tot če arje je sigurno. 22 Ali kănd l napadnjaštje maj capăn d jel, l savladjaštje š ija tuată oružija ăn karje sa uzdit dušmanu aluj. Alat tot če omula avut š apodiljit ku lumja aluj. 23 Ăla karje nuje ăn partja amja, jel je păntruv minje; ăla karje ku minje nu strănde vojilje, jel lji putirjaštje.” 24 Atunča Isusu azăs asta vorbă: “Kănd sufljetu alu rov jašă d om, lutjaštje p pustinje š kată lok s odmorijaskă. Kănd nu l găsaštje, azăs săngur aluj: ‘M tork ăn om ăn karje maj dată atrijit dăn karje aišăt.’ 25 Kănd sa tors, găsaštje k je omula kašă kasa karje je čistită š uredna, ali guală. 26 Atunča sa dus s adukă p alcă šaptje sufljeti alji rovj još maj rov d jel, š

toc untrã ăn om š ăn jel trijaštje. Š na kraju postanjaštje alu omuluj maj rov njego če irja maj datã njego ča pljikat suffletu alu rov." 27 Pănd Isusu rubja d aštja stvarurj, njeka mujarje d multã lumje astrigat: "Kum je binje alu mujarje karje ta dus š ca dat s suđ p tjeptu alu je!" 28 Isusu azãs: "Još je maj binje alor karje audje vorba alu Dimizov š askultã." 29 Maj mult š maj mult lumje vinja la Isusu. Atunča Isusu lja zãs: "Lumja ăn asta vřijamje je rovj. Vrja s fak znak kašã dokazu k Dimizov ma trimjes, ali nusã dobidjaštje ničunu znak osim znaku karje Dimizov adat d mult alu lumjej ăn vřijamja alu prorokuluj Jonej kănd Dimizov la spasãt dãla muartje. 30 Baš kašã kum sa dogodit ku Jona afost znaku alu lumjej karje atrijit ăn trg Niniva k Dimizov la trimjes, isto aja, aša osã dogudjaskã ku minje, Bijatu alu Omuluj, osã fije znaku alu lumje ăn asta vřijamje. 31 La zuvã kănd Dimizov osã sudjaskã alu pãmăntuluj, carica karje d mult avladit p pãmănt alu Jugu osã skualã š osã svjedočaskã păntruv lumje ăn asta vřijamje daja če ja avinjit d dăpartje s audã p caru Salomon karje avut mult mudrost, a jakã, ku voj je aiča njeko maj marje d Salomon. 32 La zuvã kănd Dimizov osã sudjaskã alu pãmăntuluj, lumja karje atrijit ăn trg Niniva osã skualã š osã svjedočaskã păntruv lumja ăn asta vřijamje daja če jej sa okřinit dãla rov alor kănd Jona alor arubit, a jakã, ku voj je aiča njeko maj marje d Jona!" 33 Isusu azãs: "Nimilja nu prindje lampa s uaskundã ili s upuje dusu košarã, već daja s upuje p loku alu je aša kum toc karje utrã s puatã s vjadã binje. 34 Vojku alu tov je ka lampa d tjelã. Akã vojku alu tov bun, poc binje s vjez, ali akã vojku alu tov nuje bun, nu poc s vjez nimika. 35 Daja pãzaštje s nu găndještj k poc binje s vjez, već zapravo nu poc nimika s vjez. 36 Daja, akã poc binje s vjez š akã nuje nimika

d tinje skuns, tot poc s vjez. Osă fije kašă čē ješt ăn sobă ku lampa karje c dă s vjez.” 37 Kănd Isusu azavršăt vorba aluj, njeki farizej la kimat la jel akas s mălănče. Isusu auntrat š alat loku la astal. 38 Isusu na spălat mănilje majdată njego čē s mălănče. Farizeju sa mirat daja čē jej ănvacă k omu trjebje aša s fakă s fije čist la intja alu Dimizov. 39 Aša Domnu Isusu ja zăs: “Voj farizeji ištjec kašă lumja karje spală paru š găvanu samo da far, ali nu čistjaštje prljavština dăn nontru, k spălăc mănilje, ali inimilje alji avuaštrje zaista pljinje d pohlepă š d rov. 40 Voj lumje karje na vjec fir ăn kap! Dimizov karje astvorit p omu da far je isto aša la stvorit dăn nontru. 41 Nu fic lakumj, već dăc dăla inimă alu lumje karje narje. Akă ištjec aša, osă fic čist la intja alu Dimizov dăn nontru š da far. 42 Grjev vuavă, farizeji! Voj dăc alu Dimizov zjače posto čak š d začinurj š d bilje alji voštrje, ali nu vu ponašăc pravedno nit vrjec p Dimizov. Asta atribut s fičec, ali s nu zanemarujic altje stvarurj karje Dimizov azapovjedit. 43 Grjev vuavă, farizeji! Vrjec s šidjec p počasne lokurj ăn sinagoge š vrjec k p voj lumja pozdravjaštje ku marje poštujală p ulic. 44 Grjev vuavă! Voj ištjec kašă pămăntu karje narje spomenik karje nu arată k ănzos s nalazaštje mărmăntje. Pa lumja umblă p ăštja mărmăntje, ali nu štije, š atunča je nečisti la intja alu Dimizov.” 45 Atunča unu učitelj alu zakonu alu Mojsije ja zăs: “Učiteljulje, kum aša rubješt š p noj ku aja nji uvridještj!” 46 Isusu ja zăs: “Grjev š vuavă, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj punjec teretu p lumje karje je grjev š jej nu puatje s la dukă, a nič đajštju nu vrjec s l pomaknic s jažutac s adukă ăla teret. 47 Grjev vuavă! Voj adrikăc spomenikurlje alu prorokolor, a voj ištjec isti kašă sămănca avuastră karje d mult lja umurăt. 48 Aša k umjesto s lji osudic, voj aja potvrdic š slažăc ku sămănca

avuastră. Jej lja umurăt, a voj lji drikăc spomenikurlje! **49** Voj ištjec kašă pra tatilje alji voštri. Dimizov ăn mudrostu aluj majdataă aštijut k osă fičec istje stvarurj. Jel azăs: ‘Osă trimjet la jej p prorokurlje š p apostoli, a jej p njeki d jej osă muarje, a p alcă osă putirjaskă.’ **50** Daja Dimizov ku prava aluj osă smatrjaskă k je dăvină lumja ăn asta vrijamje d tuată muartje alu prorokurluj karje lumja lja umurăt d kănd je pămăntu. **51** Dimizov osă lji osudjaskă d muartje alu tot proroku, dăla Abel pănla Zaharija, p karje la umurăt ăn Hram ăntră svetište š žrtvenik. Istina je, Dimizov osă lji kaznjaskă p lumja ăn asta vrijamje! **52** Grjev vuavă, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj ištjec kašă omu karje askuns ključu alu ušăj d cara alu Dimizov. Săngurj nu untrăc ăn cara alu Dimizov š nu dăc nič alu ălja karje kată s untrje.” **53** Kănd Isusu aplikat dăn kasă alu farizej, učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji ančiput ku nikižala s navaljaskă p jel š azahtevit s odgovorjaskă p multă vorbje. **54** Jej pokuša s la pučje ăn zamkă ăn nješto će aputja s zăkă s l puată s l optužaskă.

12 Maj mult š maj mult lumje anastavit s vije la Isusu. Lja fost atăta k gaza unij pisti alc. Maj dată njego će osă rubjaskă alu lumjej, Isusu arubit alu učenikurlje aluj: “Păzăcăvă d farizeji. Ku duavje trje fălč jaštje š utjecaju alor s proširjaštje ăntră lumje kašă germa karje s proširjaštje ăn mălaj. Păzăcăvă s nu fic kašă jej ku trje fălč. **2** Vinje vrijamja kănd tot čije skuns osă fije otkrivit š tot čije tajna osă sa audă pănglă toc. **3** Da, ăn zuvaja će god njeko azăs ăn tamă osă saudă la lumină š tot će njeko ašaptit ăn sobă kisă osă razglasaštje p krov s audă toc! **4** Ortači ajmje, punjec binje urjajke. Na vjec frikă d lumje. Jej puatje s umară samo tjela, ali dăpă aja vuavă nu puatje nimika maj rov s fakă! **5** Njego osă vu pokazaskă d činje trjebje sa vjec frikă:

avjec frikã d Dimizov karje p voj puatje s vu muarje, š atunča p voj s arunče ãn pakao. Da, d jel avjec frikã! (Geenna g1067)

6 Voj štijic k činč vracurj s vindje samo d doj novčičurj. Ali Dimizov nu mujtã p ničunu d jej. 7 Voj štijec k aluj vridic maj mult njego multje vracurj. Dimizov štije čak š kãt avjec pãr p kap. Daja na vjec frikã! 8 Istina je, tot ãla karje aiča p pãmãnt la intja alu lumje priznajaštje k mije pripadnjaštje, š d jel jo, Bijatu alu Omuluj, la intja alu anđelilor alu Dimizov osã priznajesk k jel pripadnjaštje mije. 9 Tot ãla karje aiča p pãmãnt la intja alu lumje s odriknještje k mije pripadnjaštje, osã m odriknesk la intja alu anđelilor alu Dimizov k jel pripadnjaštje mije. 10 Ipak tot ãla karje rubjaštje pãntruv minje, Bijatu alu Omuluj, puatje s oprostjaskã. A alu ãla karje uvridjaštje p Sufletu alu Svãntuluj nusã oprostjaštje. 11 Kãnd jej aduče p voj la sud ãn sinagogã, la intja alu vladaruluj š la vlast, nu vu sikiric če s zãčec vuavã ãn obranã 12 daja če p voj Sufletu alu Svãntuluj ãn ãla tren osã ãnvacã çe s zãčec.” 13 Unu om dãn atãta lumje azãs alu Isusuluj: “Učiteljulje, zi alu fratimjov s podiljaskã ku minje imanja karje adobidit çe tatimjov nja lãsat.” 14 Isusu ja zãs: “Omulje, činje p minje ma pus s sudjesk š s podiljesk ãntrã voj?” 15 Atunča azãs alu toc: “Pãzãcãvã š nu dopustic alu bilo d karje lakumije s utrã ãn inima avuastrã, k život nu s sastajaštje ãn aja çe posjeduješj.” 16 Atunča Isusu arubit asta vorbã: “Alu unu bogataš binje arodit pãmãntu. 17 Bogatašu agãndit: ‘Nu štiov çe s fak daja çe nam nič u lok atãta d marje s sprimjesk tot çe ma rodit.’ 18 Atunča azãs: ‘Štiov! Dubor p skladištilje abãtrnje š osã fak maj marje š ãnklo osã puj š gruvu š tuatã imovina amja.’ 19 Atunča osã zãk sãngur mije: ‘Jakã, am ãn skladištje zalihe d još multje aj. Akuma m odmurjesk, mãlãnk, bjav š m veseljesk!’ 20

Ali Dimizov ja zās: ‘Omulje tu karje naj mincā! Još d sarā osā c jav sufljetu alu tov. Atunča alu činje s pripadnjaskā tot aja čaj strāns d tinje?’ 21 Omu karje narje mincā je āla karje strānde bugacija p pāmānt, a nuje bugat ān vojki alu Dimizov.” 22 Atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj: “Daja vu zāk: Nu brinicāvā š na vjec frikā kum s preživic, če s mānkāc, nič kum s ānviljic tjala avuastrā, če s ānbrkāc! 23 K životu maj važniji d mānkarje, š tjela d cualje. 24 Ujtacāvā la gavranurj! Nit sijaštje, nit adunā, nit arje skladištje nit kolibā. A Dimizov ipak s pobrinjaštite d jej. A voj vridic maj mult alu Dimizov d pujurj! 25 Puatje njeko d voj aša če s brinjaštje s produžaskā životu čak š unu sat? 26 Daja če nu putjec s fičec nič aša mikā stvar, dāče vu brinic d bilo čaja? 27 Ujtacāvā la frorj ān polje kum krjaštje! Nu s mučaštje aša s fakā cualje. A ipak nič caru Salomon karje afost maj bugat š maj capān caru ān Izrael na fost ānbrkat aša māndru kašā unu d fruarjasta. 28 Atunča akā Dimizov aša ānbrakā frorji karje krjaštje ān polje karje jaštje astāz, a već minje s arunkā ān fok, dali s nu vrja još maj mult s pobrinjaskā d voj? Voj lumjo karje aša d pucān kridjec! 29 Nu kātāc če osā mānkāc š če osā bjec š nu vu uznemiric d aja. 30 K Tata alu vostru ān čerj štije k tot asta vuavā trjebje. Nu fic kašā lumja alu pāmāntusta karje samo aja katā. 31 Njego prvo kātāc cara alu Dimizov š Dimizov osā vu dja aja če vuavā trjebje. 32 Navja frikā, amikā stada, k Tata alu vostru ān čerj vrja s vu dja bugucija alu cara aluj. 33 Vinjdjec aja če avjec š banj dāc alu lumje karje narje nimik! Akā aja fičec, osā avjec pravo bugucije p čerj karje nikad nusā fije purdut. Aja je kašā k avjec saku ku banji karje nikad nusā ajbje rupā ān ja. P čerj nuje lupovj karje vuavā afura stvarurlje š nuje gāgj karje amānka cualjilje avuaštrje. 34 Inima avuastrā uvijek osā

fije ănklo undje je bugucija avuastră.” 35 Isusu azăs: “Uvjek fic spremic, kašă argatu karje ănbrkat ăn radne cualje aluj š alu činje je lumina prinsă tuată nuaptja. 36 Da, fic kašă argatu karje štjaptă p gospodaru aluj karje apljikat ăn svatovj š kănd gospodaru ažundje akasă š batje la ušă, odma diškidje uša. 37 Blago alu ălja argac karje je spremic š aštjaptă ăntručala alu gospodaruluj k jel osă lji nagradjaskă. Istina je zăk vuavă, gospodaru osă ănbračje cualjilje alu argatuluj, osă lji zăče s šagă la astal š săngur osă lji poslužaskă. 38 Blago alu ălja argac karje je spremic š aštjaptă ăntručala alu gospodaruluj, čak š akă jel vinje ăn ponoč ili maj ănklo. 39 Ăn asta putjec s fic sigurni: Akă gazda alu kasăj štija kănd vinje lupovu, na dopustja alu lopovuluj s provaljaskă ăn kasa aluj. 40 Fic š voj stalno pripremic daja če jo, Bijatu alu Omuluj, osă viuv kănd voj numă očekujic.” 41 Petar antribat: “Domnulje, arubit tu asta vorbă nuavă alu učeniculor ili alu toc?” 42 Domnu Isusu ja zăs: “P činje găndic k gospodaru osă puje s upravljaskă ku altje argac ăn kasa aluj š s lji nahranjaskă ăn bună vrijamje? Aja je argatu p karje gospodaru smatnjaštje k je vjeran š mudar, dali nuje? 43 Blago alu argatula p karje gospodaru, kănd s ănturča akas, s găsaskă k vjero š mudro upravljit ku altje argac, k gospodaru osă nagradjaskă p jel! 44 Da, istina je k postavljaštje p argatu s upravljaskă ku tuată imanja aluj. 45 Ali če osă fije akă argatula găndjaštje: ‘Gospodaru sa zadržăt p drum š nusă ăntuarčje d mult’, š ančiput s bată p argacă š p argatilje, mult mălănkă š bja š s ămbată? 46 Atunča gospodaru alu argatula osă vije ăn zuvă ăn karje jel nu l očekuja š ăn vrijamje karje jel nu štije. Gospodaru osă l taje p komadurj š osă l trimjatje ănklo undje mora s pljače toc karje nu krjadje. 47 Argatula karje aštijut ča čirut gospodaru, ali nu sa

pripredit d vinjala aluj š na fukut aja če gospodaru azās, osā fije luvit ku multje udaracurj. 48 A argatula, karje na štijut aja če gospodaru avrut, a afukut nješto d čaja azaslužāt bātaje osā fije luvit ku pucān udaracurj. Dāla tot āla alu činje Dimizov mult adat, Dimizov dāla jel osā katā mult. Dāla tot āla alu činje Dimizov mult apovjerit, Dimizov dāla jel osā čarje mult.” 49 Atunča Isusu azās: “Avinjit s aduk sudu alu Dimizov p pāmānt, kašā foku. Mult vrjauv s fije već aprinsā. 50 Mora s trjek vrijamja d marje patjalā š nimika nu m spričaštje pānd god nu završa asta vrijamje d patjalā! 51 Voj gāndic k amvinjit s aduk miru p pāmānt? Nipošto! Njego, istina je amvinjit s aduk podjelā āntrā lumje. 52 Pānd akuma, akā ān una kasā jaštje činč lumje, osā podiljaskā unu pāntruv altu. Doj osā fije ku minje, a trje osā fije pāntruv minje. 53 Članurlje alu familijje osā podiljaskā unji pāntruv alc. Tata osā fije pāntruv bijat š bijatu osā fije pāntruv tatā, mama pāntruv fatā š fata pāntruv mamā, suakra pāntruv norā š nora pāntruv suakrā.” 54 Atunča Isusu arubit alu mulc lumje: “Kānd opazāc k d zapad dāla more s nakupjaštje njegri oblakurj, odma zāčec: ‘Osā fije nevrijeme’, š jaštje. 55 A kānd suflā vāntu dāla jug voj zāčec: ‘Osā fije zāpuk!’ š jaštje zāpuk. 56 Lumjo ku duavā licje! Putjec s ujtac pānglā voj če s dogodjaštje p pāmānt š p čerj š s protumačic znakurlje karje ānklo s vjadje. Dāče atunča nu putjec s protumačic događajurlje karje promatric aštja zuvje kānd sānt jo ku voj? 57 Š dāče nu putjec s prepoznajic čije binje d fukut? 58 Pānd ku omu karje pāntruv tinje plječ la sud, pokušaštje, majdatā njego če s fije kasno, s t dogovorješt ku jel. Akā aja nu fač, jel osā vu prisiljaskā s stāc la intja alu sudaculuj, sudacu osā t sudjaskā š t predajaštje la izvršitelj, a jel osā ta runče ān

kisuarje. 59 Istina je: nusă ješ d ănklo pând god nu isplatja tuată datorija ata, pânla zadnja kovanică.”

13 Ăn vrijamjaja avinjit la Isusu njeke om karje ja rubit k rimski upravitelju Pilat anaredit p njeka lumje d regija Galileja s lji muară pând duča žrtvă ăn Hram ăn Jeruzalem. 2 A Isusu lja zăs: “Dal găndic k lumja d regija Galileja aša afost umurăc daja ča fost grešni maj mult d toc alcă lumje ăn regija Galileja? 3 Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dăla grešală, š voj isto osă propanic! 4 Š če găndic d ăštja optsprjače p karje sa duburăt kula ăn Siloam ăn Jeruzalem š lja murăt? Dal găndic k afost grešni maj mult d toc alcă lumja ăn Jeruzalem? 5 Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dăla grešală, š voj isto osă propanic!” 6 Atunča Isusu lji rubjaštje asta vorbă: “Njeke om avut smokvă karje asadit ăn vinograd aluj. Vinja ăn tot anu s vjadje dal arodit, ali na găsăt p ja ničuna smokvă. 7 Azăs atunča alu omu karje s pobrinjaštje d vinograd: ‘Jakă već trje aj viuv s vjed dal jaštje plod p smokvasta, ali nu l găsăsk. Tajoj. Dăče s iscrpjaskă pământu?’ 8 A omula azăs: ‘Gospodarulje, las još u an. Osă surp š osă puj păngl ja gnoju. 9 Akă aja fiča la anu, možda osă rudjaskă smokva. Akă nu, atunča osă utaj d tinje.’” 10 Isusu una sămbătă ănvăca ăn sinagogă. 11 Jakă, afost ănklo una mujarje ăn karje afost optsprjače aj sufljetu alu rov karje ufiča bulnavă. Afost grbavă š nikako na putut s s ispravljaskă. 12 Kănd Isusu avizut p ja, akimato la jel š ja zăs: “Mujarje, oslobodită ješt d bualasta!” 13 Atunča apus mănilje aluj p ja. Mujarja dăturdată sa ispravit š ančiput s slavjaskă p Dimizov. 14 Omu karje vudjaštje sinagoga sa nikăžăt. Agăndit k Isusu prekršaštje zakonu alu Mojsije daja če likuja ăn sămbătă. Š azăs alu naroduluj: “Šasă zălje ăn duminikă zakonu alu nostru dopustjaštje s lukrizăm. Ăn zuviljalja

vinjic s likujic, a nu sãmbãtã!" 15 Domnu Isusu ja zãs: "Voj lumjo karje avjec duavã licje! Š voj lukrizãc sãmbãtã. Toc voj dizljigãcãn sãmbãtã p volu ili p magaracu š l skutjec dãn štalã la apã s bja, dal nu? 16 Asta mujarje karje je sãmãnca alu Abraham karje Sotona acãnãto ljigatã optsprjače d aj. Dal stvarno gãndic k na atribut s fije dizljigatããn sãmbãtã dãla asta bualã ku karje irja ljigatã?" 17 P vorbilje alu Isusuluj, sa posramit toc dušmani aluj, a toc alcã sa radujit d čudurj karje afukut Isusu. 18 Isusu azãs: "Kum izglidjaštje cara alu Dimizov? Ku čaja s ju usporidjesk? 19 Cara alu Dimizov je kašã sãmãnca mikã alu gorušice karje omu asaditãn baštjava aluj. Aja krjaštje marje kašã ljemnu š puji vinje s gnizdjaštjeãn krãči aluj." 20 Jar antribat: "Ku čaja s ju usporidjesk cara alu Dimizov? 21 Aja je kašã germa karje mujarja alato š amišãtoãn marje količinã d pjelm pãnd tot zolu nu sa drikã." 22 Isusu putujaãn Jeruzalem. Pãnd triča p trgurj š p saturj š p drumãnvãca, 23 njeko la antribat: "Domnulje, dal Dimizov samo osã spasaskã pucãn lumje dãla sud?" Isusu azãs: 24 "Cara alu Dimizov je kašã kasa karje arje ušã strãmtã. Trudicãvã s untrãc p ja. Istina je, mult lumje vrja s untrje, ali nusã puatã. 25 Kãnd toc ažuns š gospodaru sa skulat š ankis ušã, nusã kutizãc s untrãc. Atunča osã stãc afar š osã bãtjec la ušã. Osã zãčec: 'Domnulje, diškidje nuavã!' A jel osã zãkã: 'Nu štiuv činje ištjec š dundje vinjic.' 26 Atunča osã rubic: 'Noj ku tinje amãnkãt š abut, š tu njiãnvãcaj p trgurje alji noštri!' 27 A jel vuavã osã zãkã: 'Nu štiuv činje ištjec š dundje vinjic. Fuđic dãla minje, toc voj lumjo karje fičec rov!' 28 Ænklo osã plãndec š osã škracijic d dincãn tugã kãnd vidjec p Abraham, p Izak š p Jakov š p toc prorokurlje la gozbããn cara alu Dimizov, k voj sãngurj afost putiric. 29 Š osã vije lumja d tuatje pãrc alu pãmãntuluj,

čak š ǎlja karje nuje Židovj, š osǎ mǎlǎnče la gozbǎ ǎn cara alu Dimizov. **30** Jakǎ njeke karje akuma s smatrujǎšnje k je maj mič osǎ fije atunča maj marje, a njeke karje akuma s smatrujǎšnje k je maj marje osǎ fije atunča maj mič.” **31** ǎn vřijamaja, kǎnd Isusu azavršǎt ku vorba, avinjit la jel njeke farizeji š azǎs alu Isusuluj: “Fuđ da iča daja če Herod vřja s t muarje!” **32** A Isusu lja zǎs: “Fuđić š zǎčec alu aja lukavǎj liscǎj: ‘Jakǎ, jo osǎ putirjesk p sufljeti alji rovǎ š likujaskǎ astǎz š mǎnje š aldǎ trje zǎlje osǎ dovršǎsk lukru alu mjov.’” **33** Da, astǎz, mǎnje š đǎpǎ mǎnje mora s nastavjesk p drum. Dali nuje aja ǎn Jeruzalem undje umuarǎ p tot proroku? Kum apuťja s mor bilo undje altu? **34** O Jeruzaleme, o Jeruzaleme, tu karje umorj p prorokurle š umorj ku buluvanji p ǎlja karje Dimizov atrimjes la tinje! Kǎt vorj avrut s strǎng p lumja ata kum kloca sakuplǎšnje p puji š punje dusu ja, ali tu nu ma dat! **35** Dimizov osǎ napustjaskǎ p tinje. Istina je, nu maj m vjez više tot pǎnd nu vinje vřijamja pǎnd god nu zǎčec: ‘Blagoslovit ǎla p karje Domnu atrimjes!’”

14 ǎn una sǎmbǎtǎ Isusu avinjit ǎn kasa la unu vođe alu farizejulo s mǎlǎnče. Toc karje afost ǎn kasǎ s ujta s vjadǎ če Isusu osǎ fakǎ. **2** Jakǎ, la intja alu Isusuluj irja njeke om karje avut apǎ ǎn jel. **3** Isusu antribat p farizeji š p učitelji alu zakonu alu Mojsije: “Dopustjǎšnje zakonu s s likujaskǎ ǎn sǎmbǎtǎ ili nu?” **4** Jej atikut. Š Isusu apus mǎna p omu karje bulnav, la likujit š ja zǎs: “Poc s plječ.” **5** A alor azǎs: “Akǎ bijatu alu vostru ili volu kadje ǎn puc ǎn sǎmbǎtǎ, dal nusǎ l skutjec? Sigurno odma osǎ l skutjec, š akǎ je sǎmbǎtǎ!” **6** Jej na vut p aja če s zǎkǎ. **7** Pǎnd Isusu afost aćija, avizut k gostjamja d jej avrut s kuljadje maj bunj lokurj la domaćin. Daja Isusu lja spus asta vorbǎ: **8** “Kǎnd njeke t kjamǎ la nutǎ, nu la maj bun lok la gozbǎ. Če akǎ

je kimat njeko maj važniji d tinje? 9 Āla karje ta kimat p tinje š p
jel osā vije s c zākā: 'Skual š las loku alu omusta!' Atunča mora
s t skolj š s plječ la zadnji lok š osā fi sramotit. 10 Kānd t njeko
kjamā nu la maj bun lok la gozbā, njego ja zadnji lok. Atunča
kānd āla karje ta kimat t vidja, osā vije s c zākā cije: 'Ortakulje,
vinā š šāz la maj bun lok.' Aša osā primještj čast la tuatā lumja
karje je la gozbā. 11 Činje p jel sāngur adrikā, osā fije ponizāt, a
āla karje sāngur p jel ponizaštje osā fije adrikat." 12 Atunča Isusu
azās alu farizeju p karje la kimat: "Kānd kjem p gostjamja la
ručak ili la vičerā, nu kima samo p ortači alji tej, p fracā, p familija
nič komšiji alji bugac, k š jej p tinje osā kjamā š aša c āntuarčje
zajamu. 13 Njego kānd fač gozbā kjamā š p lumja karje je sārač,
invalidj, p ālja karje nu puatje s umblje š p lumja vuarbā 14 karje
nu puatje s t kjamje la gozbā s c āntuarkā zajamu. Atunča osā fi
zaista blagoslovit, k Dimizov osā c āntuarkā zajamu, la zuvā
karje vinje s uskrisnjaskā toc pravedni lumje dāla morc." 15
Kānd unu dāla alcā gostjamje karje afost la astal ku Isusu auzāt
kum Isusu asta arubit, jel azās: "Blago alu tot āla karje osā
mālāncj la gozbā ān cara alu Dimizov!" 16 Isusu ja zās: "Njeki
om afukut marje gozbā š akimat p mulc lumje. 17 Kānd vičera
afost sprimitā, atrimjes p argatu aluj s zākā alu gostjamje p karje
akimat: 'Tot je gata. Vinjic!' 18 Ali tot āla ančiput s zākā k nu
puatje s vije. Unu azās alu argatuluj: 'Amkumprat njeka njivā š
mora s pljek jar s m ujt. Mārog d tinje, oprostjaštjem.' 19 Altu
azās alu argatuluj: 'Amkumprat činč parurj d volurj š pljek s vjed
kum orjaštje. Mārog d tinje, oprostjaštjem.' 20 Aldā trje azās alu
argatuluj: 'Akuma ma surat, š daja nu pot s viuv.' 21 Argatu sa
tors š arubit alu gospodaru aluj aja če jej azās. Gospodaru p aja
sa nikāžāt š azās alu argatuluj: 'Fuđ odma p lardj š p uskje ulic

än tot trgu š duj aiča p särači š p invalidj, p lumja vuarbä, š p älja karje nu puatje s umblje.' 22 Känd aša afukut, argatu azäs: 'Gospodarulje, amfukut aja če zapovjedit tu š jaštje još lok.' 23 Azäs gospodaru alu argatu aluj: 'Fuđ afar dän trg š kata p drumurj š p stazje š natirjaštije s vije s m napunjaskä kasa. 24 Istina je ničunu d älja prvi p karje akimat nusä määlänk nimika d gozba amja!'" 25 Pänd Isusu anastavit drumu aluj än Jeruzalem, la sljedit jako multä lumje. Isusu sa okrnit š azäs alor: 26 "Akä njeko vrja s m sljedjaskä, nu puatje s fije učeniku alu mjov akä vrja bilo p činje maj mult njego p minje. Än usporedbä ku ljubavu aluj kättri minje, jel mora s mrzaskä š p tatusov, p mumusa, p mujarja, p kupi, š p fracä, p surorilje, čak š p životu aluj. 27 Činje nu ja kruča aluj š nu pljakä dämpä minje, nu puatje s fije učeniku alu mjov. 28 Akä njeko dälä voj vrja s sagradještj kulä, nusä šäz prvo š s procinještj kät kuštjaštje s vjadä arje dästul banj s u završaskä? 29 Inače možda osä c nistanjaskä banj dämpä aja če završäštj samo temelju, a atunča toc karje aja vjadje osä räddä d tinje. 30 Osä zäkä: 'Ästa om ančiput s gradjaskä, a na putut s završaskä!' 31 Isto aša, dal vrja bilo karje car s krinjaskä än rat ku altu car, akä na gändit dal puatje s pobidjaskä? Dal prvo nusä s sastajaskä ku savjetnici aluj š s rubjaskä ku jel dal puatje ku aluj zjače mij d vuastje s savladjaskä p äla karje p jel vinje ku duaväzäč mij d vuastje? 32 A akä shvatjaštje k nusä puatä s pobidjaskä p altu car, osä trimjatä p poslanikurlje la dušmanu aluj pänd je još maj dämpartje. Osä änrjabje p altu car če vrja dälä jel s puatä s fije miru änrä jej. 33 Isto aša, gändic d cjenä s m sljedic. Nimilja dälä voj nu puatje s fije učeniku alu mjov, akä nu lasä tot če arje. 34 Älja karje je uistinu učenikurlje alji mjej je kašä sarja. Sarja je bunä, ali akä apurdut okusu, če osä fač jar s

fije bună? **35** Sarja karje apurdut okusu aluj s izbacaštje. Aja nuje bun d pământ, a nuje bun čak š d hrpă d biljigarj. Toc činje arje urjekj s audă, trjebje s puje urjajke š s razumjaskă!"

15 Zuviljaštja mulc carinikurj š alcă grešnikurj vinje la Isusu kum apunja urjajke la ânvăcala aluj. **2** Daja farizeji š učitelji d zakonu alu Mojsije prigovorja: "Isusu s družastje ku grešnikurlje! Čak š mălănkă ku jej!" **3** Isusu d aja arubit asta vorbă: **4** "Akă njeko dăla voj arje usută d voj š pjardje una dăla vuaje, če osă fakă? Dal nu lasă nuavăzăč š nuavă p pijană š s pljače s ukatje š p aja una karje apurduto pând nu ugăsaštje? **5** Sigurno! Š kând ugăsaštje, upunje p umirje tot vjasăl **6** š aduč akas. Atunča kjamă p ortaci š p komšiji š lji začje: 'Veseljčavă ku minje! Angăsăt p vuaja karje sa purdut!' **7** Istina je k p čerj isto s fije maj mult radost d unu grešnik karje s okrinjaštje dăla grešală njego d nuavăzăč š nuavă lumje karje je pravedni š već sa okrinut la Dimizov." **8** Atunča Isusu azăs: "Također, akă njeka mujarje arje zjače kovanic d arđint š una pjardje, če osă fakă? Dal nu prindje lampa, s mătără kasa š s ukatje binje? **9** Sigurno! Š kând ugăsaštje, kjamă p prijateljicilje š p komšinicilje š začje: 'Veseljčavă ku minje! Angăsăt banji karje apurdut!' **10** Istina je, isto aša, Dimizov š anđelurlje aluj s radujaštje d unu grešnik karje s okrinjaštje la Dimizov." **11** Atunča Isusu arubit asta vorbă: "Afost unu om karje avut doj fičorj. **12** Fičoru alu tănăr azăs alu tatusov: 'Tato, vrjauv talu alu mjov d imanja ata akuma majdataă če osă morj.' Aša tata apodjelit imanja, a alu maj tănăr fičor adat talu aluj. **13** Kând atrikut duavă trje zălje fičoru alu tănăr avindut tot, apljikat dăn kasă, š apljikat dăpartje ân alta državă š anklo atrijit frzdă minc š rasipja tuatje banji p jel. **14** Kând apotrošăt tuatje banji aluj, ân pământula karje irja afost marje

fuamje š na vut če s mälänčje. 15 Aša apljikat š sa zaposlit la unu om karje afost stanovniku alu pämäntula p karje atrimjes än pijanä s päzaskä porči. 16 Jel afost atäta flämänd k avrut čak s mälänčje mänkarja ku karje s ränjaštje porči, ali nimilja nu ja dat. 17 Känd fičoru alu tänär napokon ashvatit ča fukut, agändit: Toc radniči karje lukrjazä d tatimjov arje mänkarje maj mult njego čije dosta d mänkat, a jo aiča mor d fuamje! 18 Mäduk da iča, pljek la tatimjov š osä ji zäk: 'Tato, ampogrešät päntruv Dimizov š päntruv tinje. 19 Nu sänt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov. Märog d tinje, primjaštimä s lukrjez la tinje ka radniku alu tov.' 20 Apljikat d lokula š sa dus la tatusov. Känd još irja d partje, tatusov la vizut sa žalostit, adat fuga la jel, la zagrlit š la surutat. 21 Azäs bijatu: 'Tato, ampogrešät päntruv Dimizov š päntruv tinje! Nu sänt više vrjedan s mikjem bijatu alu tov.' 22 Ali tata azäs alu argacä aluj: 'Majdatä dučec aljina, aja karje maj mändrä, š I brkăcălej! Punjec aluj injelu p mänä š sandaljilje p pičuarje! 23 Š dučec maj bun mjel. Tăjecăläj s priredim gozbă š s nji veselim. 24 Daja če äšta bijatu alu mjov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gäsät!' Š ančiput s s veseljaskä. 25 D vrijamaja fičoru maj bätärn alukrizat än polje. Känd sa tors dän polje š avinjit aupruapje la kasă, auzät k nontru kântă š žuakă. 26 Akimat la jel p unu d argat s äntrjabe če s dogodjaštje aja. 27 Argatu ja zäs: 'C sa tors fratutov. Tatutov adat s tijem maj bun mjel s proslavjaskä če nuavă sa tors bijatu viuv š zdravän.' 28 Ali maj bätärn fičor sa nikăžät š aodbit s untrje än kasă. Aša tatusov aišät afar s s ruadje mult d jel s utră än kasă. 29 A fičoru ja zäs: 'Jakă, jo atäta aj c služăsk š nikad na odbit s fak aja če maj zăs, ali mije nikad nu madat čak š krapă d gozba amikă ku ortači alji mjej. 30 Ali känd sa tors äšta bijatu alu tov karje ku

prostitutkilje arasipit imanja ata, a tu adat s taje maj bun mjel š apriridit gozba d jel!' 31 Tatusov ja zās: 'Fičoru alu mjov, tu ješt stalno ku minje. Tot če am pripadnjaštje cije. 32 Ali trjebje s proslavim š s nji radujim daja če āsta fratutov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je gāsāt!'"

16 Isusu arubit alu učenikulor asta vorbā: "Afost unu om karje irja bugat š avut om karje upravlja ku bugucija aluj. Una zuvā njeko azās alu bogatašuluj kum upravitelju rasipjaštje imanja aluj. 2 Bogatašu akimat la jel p omula karje upravljaštje ku imanja aluj š ja zās: 'Kum aputut aja s mi fač? Nu poc više s upravlještj ku bugacija amja. Pripremaštje papirulje ān karje skrij tuatā imanja amja š činje če dugujaštje.' 3 Upravitelju p aja azās sāngur aluj: 'Gospodaru osā m lasā. Kum akuma osā priživjesk? Nu sānt capān s surp, š m rušānje s prosāsk.' 4 Štiuv če osā fak kānd gospodaru m lāsa, osā fak aša k lumja osā m primjaskā ān kasā alor š s pobrinjaskā d minje. 5 Atunča akimat unu kāti unu p dužnikurlje alu gospodaruluj. P prvi antribat: 'Kāt ješt datorj alu gospodaru alu mjov?' 6 Dužniku ja zās: 'Usutā d bātojurj d ulje.' Upravitelju ja zās: 'Jakā računū p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š majdatā skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu karje duguještj p činžāč.' 7 Atunča upravitelju p altu antribat: 'Kāt ješt tu datorj?' Dužniku ja zās: 'Usutā d košarje d gruv.' Upravitelju ja zās: 'Jakā računū p karje skrije k ajzās k osā platještj usutā. Šāz š majdatā skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu karje duguještj p optžāč.' 8 Kānd gospodaru auzāt aja ča fukut nepošteni upravitelju, la pohvalit ča fost aša d snalažljiv. Istina je k lumja p pāmāntusta jaštje mult snalažljivi pānd s pripremaštje d životu alor ān pāmāntusta. Jej jaštje maj mult snalažjivi dāla lumje karje trijaštje ān luminā pānd s pripremaštje

d životu alor p pāmānt karje vinje. (aiōn g165) 9 Aša punjec binje urjajke: Koristic bugacija alu pāmāntusta s ažutāc alu alcilor š steknic ortačj ān čerj. Atunča kānd osā fic morc š lāsāc bugacija alu pāmāntusta, osā primjaskā p voj ān vječna kasā. (aiōnios g166) 10 Činje god je vjeran ān mič stvarurj, osā fije vjeran š ān maj marj stvarurj, a činje god je nepošten ān mič stvarurj, osā fije nepošten š ān maj marj stvarurj. 11 Akā nu išťjec vjerni ān bugacija alu pāmāntusta, činje osā vu dja bugacije p čerj? 12 Š akā vuavā nu puatje s povirjaskā aja će pripadnjaštje alu njeko altuluj, činje osā vu dja aja će vuavā osā pripadnjaskā? 13 Ničunu argat nu puatje s služaskā p doj gospodarurj. P unu osā mrzaskā, a p altu osā vrja, ili alu unu osā fije vjeran, a p altu osā prezirjaskā. Nu putjec s služāc š alu Dimizov š alu bugacije.” 14 Farizeji, karje avrut banji, la tot asta apus urjajke š sa ljigat d Isusu. 15 Atunča Isusu lja zās: “Voj la intja alu lumjej fičec k išťjec pravedni, ali Dimizov kunaštje inimilje alji vuaštje. Aja će lumja smatjaštje k je bun, aja Dimizov smatjaštje k nu vridjaštje nimika.” 16 “Pānla vrijamjaja kānd avinjit Ivan karje bātjazā, Dimizov arātat planu aluj pisti Zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje askris. Da tunča noj rubim Bunā vorbā d cara alu Dimizov š nagovorim tuatā lumje s untrje ān jel. 17 Tot čije skris ān Zakon osā s ispunjaskā. Maj ušurje osā nistanjaskā čerju š pāmāntu njego s nu s ispunjaskā š maj mikā slovā d Zakon. 18 Na primjer: činje god s rastavjaštje d mujarje š s suarā dāpā alta fače preljub, š činje god s suarā dāpā mujarje karje irja rastavitā fače preljub.” 19 Isusu arubit asta vorbā: “Afost unu bogataš karje s ānbrka ān skumpje cualje, š tuatā zuva amānkat maj bunā mānkarje. 20 A pānglā uša aluj azukut sāraku karje sa kimat Lazar, karje afost pljin d čirurj. 21 Lazar afost atāta

flãmãnd k avrut s mãlãnãje čak š puškãji karje kãdja dãpã astal alu bogatašuluj. Još maj rov, vinja kãnji š lindja čirurlje aluj. **22** Una zuvã amurit sãraku š anđeli la dus pãnla lok d čast pãnglã Abraham. Maj ãnklo amurit š bogatašu š la ãngrupat. **23** Š bogatašu apljikat ãnklo undje loku d kaznit. Pãnd s muča, sa ujtat ãn sus, š avizut d dãpartje p Lazar ku Abraham. (Hadēs g86)

24 Bogatašu astrigat: 'Tato Abrahame, smilujaštje mitje š trimjatje p Lazar s umučaskã vrhu alu đajštiluj ãn apã š s vije aiča s m ričaskã ljimba daja če mult patjesk ãn fokusta!' **25** A Abraham ja zãs: 'Bijatu alu mjov, dãtje d gãnd k tu ajdobidit bunje stvarurj pãnd atriijt p pãmãnt, a Lazar rov. Akuma jel aiča utješãt, a tu t mučeštj. **26** Osim d aja, ãntrã noj jaštje marje provalije. Ælja karje avrja da iča s trjakã la voj nu puatje s fakã aja, a nič d partja avustrã karje avrja s vije la noj nu puatje s trjakã aiča.' **27** Bogatašu ja zãs p aja: 'Tato Abrahame, am činč frac. Mãrog d tinje, trimjatãlãj atunča p Lazar ãn kasa alu tatimjov s lji opominjaskã s nu vije jej ãn lokusta undje trpjesk marje mukã.' **29** Ali azãs Abraham alu bogatašuluj: 'Nu vrjav. Fracã alji tej arje p zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje d mult askris s lji opominjaskã. Trjebje alor s krjadã š s okrinjaskã dãla rov!' **30** A bogatašu ja zãs: 'Nu vrja, tato Abrahame! Ali akã lji vinja njeko dãla morc, osã okrinjaštje dãla rov.' **31** Ali Abraham azãs alu bogatašuluj: 'Akã nu krjadje alu Mojsije š alu prorokurj, nusã s uvirjaskã čak š akã njeko s skualã dãla morc.'"

17 Atunča Isusu azãs alu učenikurlje aluj: "Lumja sigurno osã fakã stvarurj d karje p alcã navadjaštje p grešalã. Ali grjev alu toc karje natirjaštje p njeko altu s grešaskã. **2** Alu omula arfi majbinje njeko s la runče ãn apã ku marje buluvan pãnglã gãt, njego s navadjaskã p grešalã p una dãla maj mik om. **3** Pa

pāzācāvā če fičec. Akā grešaštje još unu dāla učeniku alu mjov, zi k aja ča fukut k nuje binje š jartāj akā s okrinja dāla grešalā aluj. 4 Čak š akā d šaptje vorj p zuvā grešaštje pāntruv tinje š šaptje vorj s āntuarčje š priznajaštje aja ča fukut k nuje binje, jartāj!” 5 Atunča apostoli azās alu Domnuluj Isusuluj: “Ažutānje s kridjem maj mult!” 6 A Domnu Isusu lja zās: “Akā avjec vjerā atāta pucān kašā sāmānca alu goruščicā, aputja s zāčec alu dudusta: ‘Skuatitje ku korijenu d pāmānt š posadjaštite ān apā’, š apunja urjajke la voj. 7 Zāčem k njeko dāla voj arje argat karje lukrjazā ān polje ili s brinjaštje d voj. Kānd argatu s āntuarčje d polje, dali gospodaru iziča: ‘Vinā akuma, šāz š mālānkā’? Nu ji zāče! 8 Umjesto aja, osā zākā gospodaru aša: ‘Priredjaštjem vičera! Dāzbrakitje š poslužāštje p minje ku mānkarja š ku bjarjal! A kānd jo završa, poc tu s mālānč š s bjaj.’ 9 Dali gospodaru dugujaštje alu argatuluj s ji zahvaljaskā daja ča fukut aja če irja azapovjedit aluj? Nu! 10 Aša š voj, kānd fičec aja tot če vuavā Dimizov azapovjedit, zāčec: ‘Noj ištjem samo argac š nu zaslužām pohvalje k samo fičem dužnost alu nostru.’” 11 Pānd Isusu još uvijek pljika kātri Jeruzalem š putuja pānglā granicā alu regije Samarije š alu regije Galileje, 12 avinjit pānla njeki sat. Pānd untra ān sat, la vizut zjače lumje karje avja gubā, zarazna bualā p pjalje. Jej astat majdāpartje 13 š ančiput s stridje dān tot glasu: “Isusulje, gospodarulje, smilujaštite p noj!” 14 Kānd Isusu lja vizut, lja zās: “Fudic š pokazācāvā la popje s puatje jej s vu pregledjaskā!” Pānd apljikat kātri popje, sa likujit d gubā. 15 Kānd unu d jej avizut k je likujit, sa tors š aslavit p Dimizov p tot glasu. 16 Akāzut la intja alu Isusuluj ku fālči kātri pāmānt š ja zahvaljit. Afost omula d Samarija. 17 P aja Isusu antribat p ālja karje afost ku jel: “Dali Dimizov na likujit p zjače lumje?”

Undje ǎlja alanc nuavǎ? 18 Kum puatje s fije k omusta karje nuje Židov jedini karje sa tors mije š azahvaljit alu Dimizov?" 19 A alu omula atunča Isusu azās: "Skual š fuđ. Tu taj likujit daja čaj krizut." 20 Ān una zuvǎ farizeji antribat p Isusu: "Kǎnd vinje cara alu Dimizov?" Isusu lja zās: "Omu nu puatje s predvidjaskǎ kǎnd vinja cara ān znakurj karje promatnjaštje. 21 Lumja nusǎ puatǎ s zǎkǎ: 'Jakǎlǎj aiča je!', ili: 'Jatǎlǎj ānklo je!' Jakǎ cara alu Dimizov akuma āntrǎ voj." 22 Atunča alu učenikurlje aluj azās: "Vinje vrijamja kǎnd s fic žaljnič s vidjec zuva kǎnd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavjesk, ali nusǎ putjec. 23 A lumja s vu zǎkǎ: 'Jatǎlǎj ānklo je', š: 'Jakǎlǎj aiča je!', ali nu dǎc fuga dǎpǎ jej s m kǎtǎc. 24 K kum š toc vjadje munja kǎnd s pojavjaštje aša s fije ān zuvaja kǎnd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavjesk. 25 Ali majdatǎ trjebje mult s trpjesk š lumja ān asta vrijamje trjebje s m odbacaskǎ." 26 Š isto aša, kum afost ān zuvilje kǎnd Noa afost viuv š aša osǎ fije ān zuvilje majdatǎ kǎnd jo, Bijatu alu Omuluj, osǎ m pojavjesk: 27 Kašǎ uvijek nastavja s mǎlǎnče š s bja, s s ānsuarje š s miritje, tot pǎnla zuvǎ kǎnd Noa auntrat ān marje brod. A atunča avinjit potopu š p toc lja uništiti karje na fost ān marje brod. 28 Š isto aša kum afost ān zuvilje kǎnd Lot afost viuv: lumja ān asta regija kašǎ uvijek nastavja s mǎlǎnče š s bja, s kumprije š s vindǎ, s obradjaskǎ pǎmǎntu š s gradjaskǎ. 29 Ali ān zuvaja kǎnd Lot aišǎt dǎn trg Sodoma ān karje atrijit, atunča dǎn čerj foku ku buluvanji karje ardje akǎzut ka pluaja p jej š aumurǎt p tuatǎ lumja ān aja regija. 30 Isto aša osǎ fije š ān zuvǎ kǎnd osǎ m pojavjesk jo, Bijatu alu Omuluj. 31 Činje god ān zuvaja p krovu alu kasǎj, a stvarulje alor je ān nontru, s nu s dja ān zos ān kasǎ la stvarurj aluj! Činje god s gǎsaštje ān pijanǎ, s nu s āntuarkǎ ān drǎt s ja stvarulje aluj! 32 Dǎcǎvǎ

d gänd če sa dogodit känd mujarja alu Lot sa ujtat ändrät än Sodoma š apoginjit! **33** Činje god pokušaštje s pažaskä životu aluj, osä l pjargä, a činje god spreman s lasä životu aluj, osä l pažaskä. **34** Istina je, än nuaptaja känd osä m pojavjesk, doj lumje karje s skulkä än isti pat, p unu osä ja, a p altu osä l lasä. **35** Däla duavä mujerj karje zajedno än mlin mačinä, p una osä ja, a p alta osä l lasä. **37** Učenicurlje aluj l änrjabä: "Domnulje, undje asta osä fije?" Isusu lji zäče: "Undje zače lumja muartä, änklo s sakupjaštje lešinari."

18 Isusu rubja alu učenicurlje aluj asta vorbä s lji änvacä kum trjebje uvjek s s ruagä š nikad s nu odustanjaskä: **2** "Irja än njeki trg unu sudac. Nič k irja aluj frikä d Dimizov nič ka marit d lumje. **3** A än trgula irja š njeka udovicä karje stalno vinja la jel š s ruga d jel: 'Adäm pravdä pänrtruv dušmanu alu mjov!' **4** Sudacu d mult na marit d aja, ali napokon agändit: 'Š akä numi frikä d Dimizov š nu marjesk d lumje, **5** osä dauv pravdä alu asta udovicä daja če m stalno zmitjaštje, s nu vije stalno s m dosadjaskä!'" **6** Zäče Domnu Isusu: "Ästa sudac irja nepravedan, ali obratic pažnja p aja če jel ipak aodlučit! **7** Dali nusä dja Dimizov pravdä alu lumja aluj karje akuljes š karje zuva š nuaptja plände la jel? Dali Dimizov osä odgodjaskä s lja žutä? **8** Istina je, änpripä Dimizov osä lji dja pravdä. Ali känd jo, Bijatu alu Omuluj, mätorc p pämänt, dal osä gäsäsk p lumje karje aša krjadje än Dimizov?" **9** Isusu rubja asta vorbä alu lumjej karje s uzdja än jej k je pravedni, š gändja k je maj bunj d alcä: **10** "Doj lumje avinjit än Hram s s ruadje. Unu afost farizej karje lumja l poštuja, a altu om irja carinik karje lumja l mräza. **11** Farizeju astat š sa rugat d jel: 'Dimizovulje, fala cijje če nu sänt kašä alcä lumje: lopovj, äštja karje nuje pravedni kättri lumje, preljubnikurj

ili kaša carinikusta. **12** Dadavorj ān duminikā pustjesk š d tot če stiknjesk zdauc cije unu tal.' **13** A cariniku astat maj d partje š nu sa osudit s s ujtje ān čerj. Jel tuguja š s bātja ān tjept š rubja: 'Dimizovulje, smilujaštje mije karje sānt om rov!' **14** Istina je, Dimizov afost zadovoljan ku rugala alu poreznikuluj š da tunča Dimizov la smatrit k je bun om. Ali p farizeju, Dimizov la smatrit k nuje bun om. K činje p jel sāngur adrikā, Dimizov osā l ponizaskā, a činje p jel sāngur ponizaštje, Dimizov osā l adrikā." **15** Jej duča alu Isusuluj š maj mič kupi s puje māna p jej š sa rugat s lji blagoslovjaskā Dimizov. Kānd učenikulje aja opazāt, jej lja zabranit s adukā kupi. **16** Ali Isusu avrut s vije kupi š začē: "Lāsāc kupi s vije la minje š nu lji putiric k cara alu Dimizovuluj pripadnjaštje alu ālja karje kašā kupištja! **17** Istina je zāk vuavā, akā njeko vrja s primjaskā cara alu Dimizovuluj jel mora s postanjaskā kašā kupilu. Inače nikad nusā untrje ān jel!" **18** Njeki poglavar āntrijabā p Isusu: "Učiteljulje alu bun, če mora s fakā s primjesk vječni život ku Dimizov?" (**aiōnios g166**) **19** Isusu l āntrijabā: "Dāče m kjem k sānt bun? Bun je samo Dimizov. **20** Zakonu alu Mojsije štī: 'Nu fiča preljub', 'Nu umura', 'Nu fura', 'Nu optužuja ku minčunurlje', š 'Poštujaštje p tatutov š p mumuta!" **21** Omu azās: "Poštujesk tuatje aštja zapovjedi alu Mojsije još kānd irjam tānār." **22** Isusu začē alu omuluj: "Još nješto c faljaštje. Fuđ š vindje tot če aj, a banji podiljaštje alu lumje karje sārač š osā aj blago p čerj. A atunča vinā š pratjaštīmā!" **23** Āla om irja mult bogat š mult sa žalostit kānd auzāt aja če ja zās Isusu. **24** Kānd Isusu la vizut kāt je žalostit, jel azās: "Kum je grjev alu bogatašilor s untrā ān cara alu Dimizov! **25** Maj ušurje arfi alu devāj s s provučaskā p rupā alu akuluj njego alu bogatašuluj s untrā ān cara alu Dimizov!" **26** Ālja

karje aja auzāt antribat: “Pa činje atunča puatje s spasaskā?” 27
Isusu Ija zās: “Aja če lumje nu puatje s fakā, Dimizov puatje.”
28 Petar zāče: “Jakā, noj tot alu nostru alāsat š t sljedim.” 29
A Isusu Ija zās: “Istina je zāk vuavā, tot āla karje alāsat kasa
aluj, ili p mujarja, ili p fracā, ili p roditelji, ili p kupi d cara alu
Dimizov 30 već akuma p āsta pāmānt osā primjaskā maj mult
njego ča lāsat, a p āla pāmānt karje vinje osā primjaskā vječni
život.” (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Isusu astrāns p duavāsprjače
apostolurj š Ija zās: “Jakā untrām ān trg Jeruzalem. Ānklo osā s
ispunjaskā tot če prorokurle askris ān Svāntā pismā d minje, d
Bijatu alu Omuluj. 32 Osā m predajaskā alu lumjej karje narje
frikā d Dimizov, osā sprdujaskā d minje, osā m zlostavljaskā š
osā škupje p minje. 33 Š jej osā m batā ku biču š osā m umuarā,
ali d trje zālje jo osā m skualā dāla morc.” 34 Ali učenikurle
na štijut d čaja Isusu rubjaštje. Na aputut s razumjaskā k aštja
stvarurj osā ispunjaskā vorbilje alu prorokuluj. Daja jej na putut s
shvatjaskā če Isusu alor azās. 35 Kānd Isusu avinjit la uprapje d
trg Jerihon, pānglā drum šadje njeki om karje nu vidja š prusa.
36 Kānd vorbu auzāt p mulc lumje karje vinja kātri jel, āntriba
činje aja. 37 Jej ja zās: “Jakā vinje Isusu dān Nazaret.” 38 Jel p
aja astrigat: “Isusulje, Bijatu alu David, smilujaštije mije!” 39
Lumja karje afost la intje ja zās s takā, ali jel samo još maj tarje
strigā: “Bijatu alu David, smilujaštije mije!” 40 Kānd Isusu auzāt,
astat š zapovjedit alu lumjej s dukā omu la jel. Kānd vorbu avinjit
maj uprapje, Isusu la tribat: 41 “Če vrjaj s fak d tinje?” Omu karje
je vorb ja zās: “Vrjauv s m torč vidu, Domnulje!” 42 A Isusu ja
zās: “Vjez! Tu ta likujit daja ča krizut.” 43 Omu karje nu vidja
dāturdātā avizut š apljikat p drum dāpā Isusu š slavja p Dimizov.
Š tot narodu karje avizut aja zahvaljit alu Dimizovuluj.

19 Isusu auntrat ăn Jerihon. Pănd jel atrikut p trgula, 2 afost ănklo unu om karje sa kimat Zakej. Jel irja glavni porezniku ăn aja regija d Rim š mult bogat om. 3 Apokušăt s vjadă p Isusu činje je jel, ali afost mik š nu putja s l vjadă pisti multă lumje. 4 Jel daja adat fuga la intje s s urče p smokvă pănglă karje atribja Isusu s trjače s puată p ja s l vjadă. 5 Kănd Isusu ažuns pănla smokvă, sa ujtat ăn sus š ja zăs aluj: "Zakeju, majdată dătje ăn zos! Astăz mora s viuv la tinje ăn gostjamje." 6 Zakej majdată sa dat ăn zos š la primit p Isusu ăn gostjamje, tot bukurat. 7 Ali tuată lumja karje avizut aja ančiput s čakaljaskă: "Nu trjebje s pljače ăn gostjamje la omu rov!" 8 A maj ănklo Zakej saskulat š zăče alu Domnuluj Isusuluj: "Jakă pola d imanja amja dau alu lumjej karje je sărakă, a p tot ăla p karje la šălat s ji tork d patru vorj kăta amlat dăla jel." 9 Isusu azăs p aja: "Astăz ăn kasasta avinjit spasjala k š omusta je prava sămănca alu Abraham! 10 Jo, Bijatu alu Omuluj, amvinjit s kat š s spasăsk p lumja karje je purdută." 11 Pănd lumje apus urjajke la Isusu, daja če irja la upruapje d Jeruzalem š jej agăndit k s cara alu Dimizov akuma s pojavjaštje, Isusu lja spus asta vorbă: 12 "Njeki om dăn familijje bună sa sprimit s putujaskă p dăpartje pămănt. Jel atribut s pljače ănklo s dobidjaskă vlastu dăla caru marje. Atunča s ăntuarče ăn pămăntu aluj s puată s vladjaskă ka caru. 13 Majdată njego ăa pljikat akimat p zjače argac aluj, adat alu tot usută kovanic d arđint š lja zăs: 'Trgujic pănă god jo nu vinja.' 14 Ali lumja d pămăntula aluj l mrza š atrimjes la caru alu marje p poslanikurlje s zăkă: 'Nu vrjem jel s carujaskă p noj.' 15 Ali jel adobidit vlastu s fije car. Š kănd sa tors akasă, azapovidit s kjamje p argacă alu karje jel adat banji. Avrut s štije kăt tot ăla zaradit d jel. 16 Prvi argat avinjit š zăče: 'Gospodarulje amkoristit

banjišta karje maj dat š afukut zaradã d zjače vorj maj mult.' 17 Zãče caru: 'Bun lukru! Bun ješt argat. Daja ča fost vjeran ãn maj mikã, c dau s vladješt p zjače trgurj.' 18 Altu argat avinjit š zãče: 'Gospodarulje, amkoristit banjišta karje maj dat š afukut zaradã d još činč vorj maj mult.' 19 Š p aja caru zãče: 'Tu osã vladjaštje p činč trgurj.' 20 Ali aldã trje argat avinjit frzdã zaradã š ji zãče: 'Gospodarulje, jakãc arđintu. Lam cãnut skuns ãn maramicã. 21 Ma fost frikã d tinje daja če ješt strog om. Jaj tuatã zaradã dãla ãla če alcã uložãt d tinje š cãj tuatã bugacija dãla jej karje lukrizat d tinje.' 22 Caru ja zãs: 'Argatulje alu rov! C sudjesk p aja ča zãs tu. Tu zãč k sãnt strog. Tu zãč jo jav tuatã zarada dãla ãla če alcã auložãt d minje š jo cãv tuatã bugacija dãla jej karje lukrizat d minje! 23 Dãče atunča na pus banji alji mje p bankã? Aša barem adobidja kamatje.' 24 Atunča caru zãče alu lumje karje afost aiča upruapje: 'Lãcãj dãla jel usutã kovanic d arđint š dãcãj alu ãla karje zaradit zjače vorj maj mult!' 25 Jej azãs: 'Ali, gospodarulje, jel arje mij kovanic d arđint!' 26 Caru azãs, 'Istina je tot ãla karje koristjaštje binilje aja ča dobidit, osã dobidjaskã još maj mult, a toc karje nu koristjaštje binilje aja ča dobidit, osã s s ja š aja če arje. 27 Ali ãlja dušmani alji mjej, karje na vurut s lji fiuv caru, dučecãlje aiča š lji umurãc la intja amja.'" 28 Dãpã aja če Isusu azãs, nastavit s pljače la intja alor kãtri Jeruzalem. 29 Kãnd avinjit la upruapje d saturj Betfaga š Betanija maj upruapje p djal Maslina, atrimjes la intje p doj učenikurj. 30 Lja zãs: "Fuđic ãn satula la intja avuastrã. Š čim untrãc, osã vidjec p magaracu alu tãnãr karje je ljigat karje nimilja nu la jahit. Dizljigãcãljãj š dučecãljãj aiča. 31 Akã ãntrijabã njeko p voj: 'Dãče dizljigãc p magaracu alu tãnãr?' Zãčec samo: 'Trjebje alu Domnuluj.'" 32 Jej apljikat š angãšãt

toto kum lja zäs Isusu. 33 Pänd jej adizljigat, lumja alu činje magaracu lja tribat: "Däče dizljigac p magaracu alu tånär?" 34 Jej lja zäs: "Alu Domnuluj äntrjabje." 35 Jej adus p magaracu alu tånär la Isusu š prebacät pisti jel ogrtači alor š apus p Isusu p magarac s šagä. 36 Pänd Isusu pljika mulc lumje raširit alor ogrtačurlje p drum la intja alu Isusuluj s ji pokazaskä častu. 37 Känd Isusu sa približät undje drumu s slubadje dăpä djal Maslina, učenikurj š mulcä lumje karje kridja än Isusu ančiput p tot glasu s s radujaskä š s slavjaskä p Dimizov d tuatä čuda karje avizut če Isusu majdatä afukut. 38 Jej rubja: "Blagoslovit p caru p karje Domnu atrimjes! Hvaljic p Dimizov karje dä miru! Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj!" 39 Ali njeki farizeji karje irja änkle azäs: "Učiteljulje, zapovidjaštje alu učenikurlje alji tej s takä!" 40 Isusu zäče: "Akä jej osä takä, istina je, š buluvanji p tot glasu osä s radujaskä!" 41 Känd Isusu avinjit la upruapje la Jeruzalem š avizut trgu, pländja dăpä lumjaja än trgula 42 š azäs: "Känd barem samo s štijec če vuavä osä adukä miru! Ali akuma je vuavä skuns. 43 K vinje vrijamja känd dušmani alji voštri s gradjaskä kulje pänglä zidu alu trguluj s vu napadjaskä d tuatje pärcä, vuastja alor osä vu okuljaskä š nu putjec s fuđic. 44 Nusä s lasä än trgu alu vostru nič unu buluvan p buluvan. Jej osä uništjaskä tot trgu alu vostru š tot čije än jel voj daja če na prepoznajit asta vrijamje känd Dimizov p voj avinjit s vu spasaskä." 45 Känd auntrat än dvorištja alu Hramuluj, Isusu ančiput dän jel s putirjaskä p tuatä lumja karje änkle vindje. 46 Isusu lja zäs: "Skris je än Svântä pismä: 'Alu mjov Hramu s fije loku d rugalä', a voj pretvorit än lok undje s strände lopovi!" 47 Dăpä aja Isusu tuatä zuva änväca än dvorištja alu Hramuluj. Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š alcä vođe alu

židovilor s ujta kum s l apučē p Isusu š s l osudjaskā p muartje.
48 Ali jej nu ja putut nimika s ji fakā daja če tot narodu upija tuatā
vorba karje Isusu rubja.

20 Ān una zuvā kānd Isusu ānvāca ān dvorištja alu Hramuluj š
rubja alu lumjej Bunā vorbā d Dimizov avinjit upruapje la jel
glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š vodiļje. 2 Š jej la
antribat: “Zi nuavā, dundjec pravo s fač aštja stvarurj? Činje
ca dat vlast d asta?” 3 A Isusu lja zās alor: “Š jo osā āntrijeb
p voj. Zāčec mije 4 činje adat vlast alu Ivan karje bātjazā s
rubjaskā š s fakā aja ča fukut, Dimizov ili lumja?” 5 Jej raspravlja
āntrā jej če s zākā alu Isusuluj. Jej azās: “Akā zāčem: ‘Dimizov’,
osā nji āntrjabā: ‘Dāče atunča nu ja krizut?’ 6 A akā zāčem:
‘Lumja’, tuatā lumja osā arunče buluvani š osā nji muarā daja če
je uvjeric k je Ivan proroku.” 7 Atunča jej zāče alu Isusuluj k
jej nu štije činje adat vlast alu Ivan. 8 A Isusu lja zās: “Kum
voj mije nu zāčec činje alu Ivan adat vlast, š jo nu zāk vuavā
činje mije adat vlast!” 9 Atunča Isusu lji spunje asta vorbā alu
lumjej: “Njeki om asadit vinograd š adat ān zajam alu omuluj
karje lukrjazā ku vinogradu. Atunča omula apljikat š na vinjit mult
lunj. 10 Kānd avinjit vrijamja d strugurj s lja dunā, atrimjes gazda
alu vinograduluj p argatu aluj s ja talu aluj d berbā. Ali lumja
karje lukrjazā ān vinograd je la butut p argatu š la trimjes āndrāt
ku mānilje gualje. 11 Atrimjes omu p altu argat, ali š p jel la butut
š la dat d rušunje š la trimjes āndrāt ku mānilje gualje. 12 Gazda
alu vinograduluj atrimjes aldā trje argat, ali jej p jel la ranit š
la putirit. 13 Atunča gazda alu vinograduluj zāče: ‘Če s fakā?
Osā trimjet p bijatu mjov karje jo vrjauv. Vjerovatno p jel osā l
poštujaskā.’ 14 Ali kānd lumja dān vinograd avizut p bijatu, sa
dogovorit š azās: ‘Āsta osā nasljedjaskā imanja. L umurām š

atunča imanja osă fije nostru!’ 15 La putirit dăn vinograd ŝ la umurăt. Će găndic k osă fakă gazda alu vinograduluj kănd osă audă ĉa fost? 16 Osă vije ŝ osă umuară p lumja dăn vinograd, a vinogradu osă dja ăn najam alu alcilor.” Lumja karje punje urjajke la Isusu, ja zăs: “Nikad nu fiĉem nješto aša rov!” 17 Atunča Isusu binje s ujtă p jej ŝ zăĉe: “A ĉe znaĉaštje atunĉa aja ĉije skrisă ăn Svăntă pismă: ‘Buluvan karje graditelji arunkat postanit glavni buluvan alu zgradej’?” 18 Toc karje kadje p buluvanula osă spardje kašă găvanu d glină, ŝ akă kadje ăla buluvanu p njeko osă fije măĉinat.” 19 Uĉitelji d zakonu alu Mojsije ŝ glavni popurlje avrut odma s la puĉe p Isusu d aja k jej binje aštijut k Isusu rubjaštje aja vorbă d jej. Ali na fukut aja k lji irja frikă k lumja osă okrunjaskă păntruv jej. 20 Uĉitelji d zakon alu Mojsije ŝ glavni popurlje la sljedit p Isusu ŝ atrimjes dăpă jel ŝpijunurj karje sa fukut k je iskreni. Avrut s apuĉe p Isusu k azăs nješto rov kum s l predajaskă alu upravitelj alu rimuluj ăn asta regija kum aputja s kaznjaskă p Isusu. 21 Ŝpijunurlje azăs alu Isusuluj, “Uĉiteljulje, ŝtjem k rubješt ŝ ănvăc istină ŝ k nu ješt naklon alu unu om maj mult d altu, već ispravno ănvăc p lumja s trijaskă aša kum Dimizov vrja s jej trijaskă. 22 Spunje nuavă dali je dopustit s platim porezu alu caru alu Rimuluj ili nuje.” 23 Ali Isusu avizut k pokuša s l puĉe ăn zamkă ŝ lja zăs: 24 “Rătăĉăm kovanica d arđint ku karje s platjaštje porezu. Alu ĉinje je slikaja ŝ alu ĉinje lumje p ja?” Jej aodgovorit: “Alu caruluj.” 25 Isusu lji zăĉa: “Atunĉa dăc alu caru ĉije alu caruluj, ali alu Dimizov dăc ĉije alu Dimizovuluj.” 26 Daja na putut p Isusu pănglă toc s l optužaskă k azăs nješto ĉe nuje binje, već atikut ŝ sa mirat la vorbaja. 27 Atunĉa avinjit la Isusu njeki saduceji. Saduceji nu kridja k lumja s skuală dăla morc, daja jej azăs alu Isusu: 28

“Učiteljulje, Mojsije askris ān zakonu alu nostru k akā njeke om amurit š alāsat dāpā jel mujarja ali na vut kupi, fratilje aluj mora s ānsuarje p mujarja alu fratusov kum ja aputja s fakā bijat. Āla bijat osā fije nasljedniku alu pāmāntuluj alu omula karje amurit š s adukā lumje aluj. 29 Udatā afost šaptje frac. Prvi fratje sa ānsurat š amurit frzdā kupi. 30 Atunča altu fratje sa ānsurat ku mujarja alu fratusov karje amurit, ali š jel amurit. 31 Isto aša aldā trje fratje sa ānsurat š amurit. Š toc fracā karje arāmas sa ānsurat ku ja š toc d šaptje frac amurit frzdā kupi. 32 Maj ānklo amurit š mujarja. 33 Akā una zuvā toc morcā osā skualje, alu činje ja osā fije mujarja ān zuvaja kānd irja mārtatā dāpā toc šaptje frac?” 34 Isusu lja zās: “Lumja p pāmāntusta s suarā š s māritā. (aiōn g165) 35 Ali lumja karje s skualā dāla morc trijaštje p pāmāntu alu nov. Š p ālja karje Dimizov smatraštje k je dostojni s trijaskā p pāmāntula, nusā ānsuarā nič s miritje. (aiōn g165) 36 Osā fije kašā anđeli daja če nikad nusā muarā. Jej jaštje kupi alu Dimizov daja če Dimizov lja tors dāla morc. 37 Ali akuma, dal morcā osā skualje dāla muartje? Čak š Mojsije apokazāt k morcā osā skualje. Mojsije aja apokazāt ān odlomaku d grmu karje ardje undje Mojsije azās k Domnu jaštje ‘Dimizov alu Abraham š alu Izak š alu Jakov.’ A jej amurit mult aj majdatā Mojsije azās aja. 38 A Dimizov nuje Dimizov alu ālja karje rāmānje morc, već Dimizov alu lumje karje vije! Dimizov p tuatā lumja smatraštje k jej vij.” 39 Atunča azās njeke učitelji d zakonu alu Mojsije: “Učiteljulje, binje ajzās!” 40 Dāpā aja nu sa osudit s āntrijabā p Isusu aša pitanja. 41 Atunča Isusu lja tribat p lumja: “Dāče učitelji zāče k je Kristu bijatu alu Caru David? 42 K David sāngur zāče ān knjigā alu Psalam undje askris: ‘Domnu azās alu Domnuluj alu mjov: Šāz p dirjaptā amja, s vladješt ku minje

43 pänd nu puj p dušmanji alji tej kašã klupa dusu pičuarje alji tijalje.' 44 Jasno je k David p Mesija akimat 'Domnu alu mjov'. Kum atunča Mesija puatje s fije samo potomaku alu David?" 45 Pänd narodu apus urjajke, Isusu azãš alu učenikurlje aluj: 46 "Pãžãcãvã d učitelji d zakonu alu Mojsije! Jej vrja s umblje okolo ku aljinilje alji marj š lumja s lji pozdravjaskã ku marje poštujašã p ulic. Jej vrja s šagã p počasne lokurjãn sinagogje š la nutje. 47 P prjevarã ja imanja alu udovicilor, a s ruagã mult s puatã lumja s lji vjadã. Jej osã fije kaznic maj rov d alcã lumje."

21 Isusuãn Hram avizut p bogataši kum ubacãt banjiãn blagajná alu hramuluj. 2 Atunča avizut š p njeka udovicã kum arunkã samo duavã maj mič kovanic. 3 Isusu azãš alu učenikolor: "Punjec urjajke, k istina je, asta sãrakã udovicã apus maj mult njego jej toc zajedno! 4 K toc jej adat čã vut viška, a ja, aša d sãrakã, adat tot če arje." 5 Kãnd njeki učenikurlje alu Isusuluj arubit kum je Hramu sagradit d maj mãndru buluvan š ukrasãt ku maj mãndri darurj karje lumja adat alu Dimizov, Isusu zãče: 6 "Osã vije vrijamja kãnd nusã rãmije nič unu buluvan p buluvan d Hramusta če vu ujtac. Tot s fije duburãt." 7 Š daja jej la antribat: "Učiteljulje, kãnd tot aja osã dogodjaštje? D karje znak osã najavljaškã d tot aja če vinje?" 8 Ja zãš Isusu: "Pãžãcãvã s nu vuãnšalje! Mulc osã vije š osã zãkã: 'Jo sãnt Mesija' š osã zãkã avinjit kraju! Nu lji kridjec. 9 Kãnd audjec d raturj š d pobunã, na vjec frikã. Tot aja mora s dogodjaskã, ali kraju alu pãmãntuluj nusã vije još." 10 Zãče još: "Narodu osã zaratjaskã pãntruv narod š cara pãntruv carã. 11 Osã fije marj potresurj. Osã fije fuamja š kuga p altje lokurj. Osã fije događajurj d karje lumja osã fije frikã š znakurj p čerj k vinje nješto rov. 12 Ali majdatã d aja če s fije, osã vu apukã š osã vu maltetirjaskã. Osã

vu dja ăn sinagogă la sud š p voj osă trimjată ăn kisuarje. Osă
vu dukă la intja alu carurj š la upraviteljurj daja če sljdic p minje.
13 Osă vu zadisaskă p voj s putjec s rubic svjedočala avuastră d
minje. 14 Nu vu brinic akuma če s zăčec d minje ăn obrană
15 k jo osă vu dav vorbilje š mudrost karje ničunu alu voštri
protivnikurj nusă puată s odoljaskă nič s ăntuarkă vorba. 16 Čak
š roditelji, fracă, familija, š ortači osă vu predajaskă. Osă vu
umuară p njeko d voj. 17 Toc osă vu zamrzaskă daja če sljdic p
minje. 18 Ali ničuna d ăštja stvarurj vuavă stvarno nu puatje s vu
naštijaskă. 19 Osă dobidic život akă mije răminjec vjerni.” 20
“Kănd vidjec k vuastja opkoljaštje Jeruzalemu, osă štijic k avinjit
vrijamja d uništijala alu Jeruzalem. 21 Ălja karje sa trefit ăn
Judeja atunča s fugă ăn djaj. Činje je ăn trg atunča s fugă dăn
jel, a ălja karje s găsaštje ăn okolică atunča s nu untră ăn trg. 22
K aja osă fije zăljilje alu Dimizovuluj d kaznjală ku karje osă
ispunjaskă tot če skrije ăn Svăntă pismă d asta vrijamje. 23 Grjev
alu trudnicilor š alu mujerj karje dă s sugă ăn vrijamjaja daja če
osă vije marje rovu ăn pămăntusta š marje gnjev osă kadă p
narodusta. 24 Vuastja osă umuarje p njeka lumja š p alci osă lja
dukă kašă p ratne zarobljenikurlje ăn tot pămăntu. Nežidovi osă
gazaskă p Jeruzalemu pănă god nu triča vrijamja alor.” 25 “Osă
pojavjaskă čudne znakurj p suarje, p lună š p stjalje. A p pămănt
osă fije marje zbnunjală, ka valurlje alu apăj ăntră marje oluje.
Păntruv aja tot narodu osă fije mult zabrinic š ispunic ku frikă. 26
Čak š stjaljilje p čerj osă skutirje. Lumja osă muarje d frikă š d
marje užas karje osă vije p pămănt. 27 Atunča tuată lumja osă
vjadă p minje, Bijatu alu Omuluj, kum viuv p oblak ăn marje moć
š ăn slavă. 28 Kănd aja tot ănčapje s dogodjaskă, avjec inimă
š fic pljinj d nadă k Dimizov osă vu oslobodjaskă ăndată.” 29

Atunča Isusu lja rubit asta vorbă: "Ujtacăvă la smokvă ili bilo d karje ljemn. 30 Kănd vidjec pupu alu smokvăj atunča š săngurj štijec k je vara apruapje. 31 Isto aša kănd vidjec k vinje aja d čaja amrubit, atunča putjec s fic sigurni k je cara alu Dimizovuluj apruapje. 32 Istina je zăk vuavă, asta generacija nusă trjakă pănd tot asta nu s dogudja. 33 Čerju š pămăntu osă trjakă, ali vorba amja s rămăje zauvjek!" 34 Isusu azăs: "Păzăcăvă š nu fic kašă lumja karje je tupavj d mamurluk š d bjarje ili briga alu životusta. Inače, aja zuvă ruavă p voj osă iznenadjaskă 35 kašă zamka. K osă vije p tuată lumje karje stanujaštje p pămănt. 36 Ān tuată vrijamja păzăcăvă š rugacăvă s putjec s avjec snagă s izdržic aštja stvarurj če vinje š fic spremic s stăc la intja amja, la intja alu Bijatu alu Omuluj." 37 Isusu tuată zuvă ānvăca ān Hram, š sara pljika š provodja nuaptja p djal Masline. 38 A tot narodu s skula dănzorja š pljika ān Hram s puje urjajke la Isusu.

22 S približa Prazniku d mălaj frzdă germă. Āsta praznik s kima š Pasha. 2 Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije kăta kum s l apuče p Isusu š s l osudjaskă p muartje, ali lja fost frikă d lumje s nusă bunjaskă. 3 Ān vrijamaja Sotona auntrat ān Juda Iškarlot karje je unu dăn jej duavăsprjače apostolurj. 4 Jel apljikat š sa dogovorit ku glavni popurlje š ku zapovidnikurlje alu stražăj d Hram kum s lja ažitje s apuče p Isusu. 5 Jej s raduja š ja obečit k ji dă banj. 6 Juda apristanit. Aša jel kăta bună vrijamja s lji dja p Isusu kănd lumje nusă fije upruapje. 7 Avinjit zuva s ānčapje Prazniku d mălaj frzdă germă, kănd s žrtvujaštje vuaje d vičeră alu Pasha. 8 Isusu atrimjes p Petar š p Ivan: "Fuđic š pripremic vičera alu Pasha s mănčkăm una." 9 Učenikurlje antribat p Isusu: "Undje vrjaj s mănčkăm?" 10 Lji zăče aša: "Čim untrăc ān trg Jeruzalem, osă vu sretnjaskă unu om

karje aduče apă ăn bukal. Fudic dăpă jel ăn kasă karje untră 11
š zăčec alu domăcinuluj: 'Učitelju ăntrijabă ăn karje sobă puatje
s mălănce vičera alu Pasha ku učenikurlje aluj.' 12 Jel osă vu
ratje marje sobă p kat, karje spremită. Ačija pripremic vičera." 13
Petar š Ivan sa dus ăn trg š jej angăsăt tot kum Isusu lja zăs
š ačija apriprimic vičera alu Pasha. 14 Kănd avinjit vrijamja d
vičeră alu Pasha, Isusu alat loku la astal ku apostoli. 15 Jel
azăs: "Amčeznit ku tot sufletu s mălănk ku voj asta vičera alu
Pasha majdată d muka amja. 16 Vu zăk k nu maj mălănk vičera
alu Pasha pănd nu vinja zuva s s mălănce ăn cara alu Dimizov."
17 Atunča alat paru ku vinu, azahvaljit alu Dimizov š zăče: "Lăc š
podjeljic vinu ăntră voj. 18 Vu zăk d akuša nu maj bjav vin pănd
nu vinje cara alu Dimizovuluj." 19 Atunča alat mălaju š zahvaljit
alu Dimizov, la frănt š la dat alu učenikulor, š azăs: "Asta je tjela
amja karje s predajaštje d voj. Mănkac asta mijje d spomen." 20
Dăpă vičeră, aša alat š paru ku vinu š azăs: "Asta je sândilje alu
mjov karje s varsă kašă žrtva d voj. Ku sândilje alu mjov Dimizov
fače novi savez ku narodu aluj. 21 Pănglă tot jakă, izdajniku alu
mjov šadje ku minje la astal. 22 Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s
mor kum je odredit, ali grjev alu ăla karje izdajaštje p minje!" 23
Učenikurlje ăncăpje ăntră jej s ăntrijabă činje dăn jej putja s
fakă aša rov. 24 Učenikurlje ančiput s s prepirjaskă d aja činje
dăn jej arfi maj marje. 25 Isusu azăs: "Carulje alu pămăntusta
vladjaštje p narodu alor š provodjaštje vlastu p jej. Š ălja carurj
vrja s lji faljaskă narodu k je maj bunj. 26 Ali voj nu fičec kašă jej!
Naprotiv, maj marje ăntră voj s fije kašă ăla maj mik, a vođa kašă
argatu. 27 Mi zăčec, činje je maj marje, ăla karje šadje la astal
ili ăla karje l sluzăštje? Ăla la astal, dănă? Ali nu ăntră voj, k,
jakă, jo sânt ăntră voj kašă argatu. 28 Voj afost pănglă minje ăn

kušnjilje alji mjalje. 29 Vu dauv s vladic ən cara alu Dimizov, kašă Tatimjov ən čerj če ma dat mije. 30 Voj osă mănkcă ș osă bijec la astalu mjov ən cara amja. Osă šidjec p prijestolje ș osă vladic p duavăsprjače sămăncje alu Izrael.” 31 Isusu azăs: “Šimune, Šimune, Sotona ačirut s puată s iskušaskă vjera avuastră kašă omu karje prosijaštje gruvu. 32 Ali mam rugat d tinje vjera ata s c nu nistanjaskă. Aša, kănd t torč mije, učvrstjaštje vjera alu alc učenikurlje!” 33 Petar azăs: “Domnulje, jo sânt spremit s pljek ku tinje ən tamnică ș ən muartje!” 34 Isusu azăs: “C zăk, Petre, majdată če kukošu mănje diminjacă kăntă, d trje vorj osă t odriknještj k uopće m kunoštj.” 35 Isusu lji ăntrjabă: “Kănd p voj atrimjes p drum frzdă banj, frzdă tašnă ș sandalje, dali vuavă čiva afaljtit?” Jej odgovorit: “Na faljit.” 36 Isusu azăs: “Ali akuša, činje arje banj, săla dukă! Tašna isto! Činje narje mač, s vindă cualjilje ș s kumpră d jel. 37 Kvu zăk, mora s ispunjaskă aja če d minje skrije ən Svăntă pismă: ‘L smatrja k je zločinac.’ Tot če prorokurlje askris d minje uskoro osă s ispunjaskă.” 38 Jej azăs: “Domnulje, avjem ačija doj mačurj!” Isusu azăs: “Dăstul je! Nu maj rubic d aja.” 39 Atunča Isusu sa dus dăn trg ș apljikat, kašă obično, p Maslinskă goră. Učenikurlje sa dus dăpă jel. 40 Kănd ažuns, lji zăče: “Rugăcăvă s nu kidjec ən kušnje!” 41 Sa udaljtit dăla jej otprilike kăt puatje buluvanu s s arunče. A kleknit ș sa rugat: 42 “Tato, akă tu vrjaj, uklonjaštje asta dăla minje s nu bjav dăn parusta d patjală! Ipak, s fije kum vrjaj tu, a nu kum vrjav jo.” 43 Š atunča ji sa pokazăt andelu ș la fukut maj capăn. 44 Tot če maj tarije sa rugat, ən marje munkă, a znoju ji postanjaštje kašă kaplja dăn sănde ča kăzut p pămănt. 45 Kănd azavršăt ku rugala sa skulat, sa tors la učenikurj ș lja găsăt kum s kulkă, iscrpic d žalost. 46 Isusu lji ăntrjaba: “Dăče vu kulkăc? Skulăc

š rugáčävã s nu kidjec ân kušnje!" 47 Pãnd Isusu arubit, sa pojavit mult lumje, karje lja dus Juda, unu dãn jej duavãsprjače apostolurj. S približa la Isusu š la pozdravit ku poljubacu ân falkã. 48 Isusu aluj azãs: "Juda, dali ku poljubacu izdaještj p minje, p Bijatu alu Omuluj?" 49 Kãnd učenikurlje avizut če s spremjaštje, jej azãs: "Domnulje, s lji napadnim ku mačurlje?" 50 Š unu dãn jej aluvit p argatu alu marje popãj š ja tijat dirjapta urjajke. 51 Ali Isusu azãs: "Lji dopustic! Nu vu odupiric više!" A dirit alu argatuluj urjajka š la iscjelit. 52 Atunča azãs alu lumjej karje avinjit s la puče, alu glavni popilor, stražari alu hramuluj š vođilje alu židovilor: "Aspljikat p minje ku mačurlje š ku toljagurlje ka p pobunjenik! 53 Dãče nu mas pukat ân Hram? Tuatã zuva irjam ânkle ku voj. Ali asta je trenutku alu vostru vrijamja kãnd vladjaštje sãla alu nuaptjej." 54 P Isusu la apukat čuvari š la dus ân kasã alu marje popãj. A Petar lji pratja. 55 Ân mižlokuluj d bãtuturã stražari aprins fok š jej karje irja aiča sa ânklãžãt pãnglã ja. Petar ašãžut ku jej. 56 Njeka argata s ujtã kum jel šadje pãnglã fok, l sljedjaštje š zãče: "Š ãsta irja ku omusta karje pukat!" 57 A Petar sa odriknit: "Pa jo nič k l kunoskã, mujarjo!" 58 Nješta maj ânkle, njeko altu la vizut š azãs: "Š tu ješt unu dãn jej!" Petar aodgovorit: "Nu sãnt, omulje!" 59 Dãpã otrilike unu sat, njeko altu tvrdja: "Ãsta om zaista irja ku jel k jel je d regija Galileja, kasã š Isusu p karje la pukat!" 60 Petar azãs: "Nu štiv d čaja rubještj, omulje!" Ân trenula, pãnd još arubit, akãntat kukošu. 61 Atunča Domnu Isusu s okrinjaštje š s ujtã p Petar, a Petar sa dat d gãnd kum ja zãs Isusu: "Ãn diminjacã, majdatã če kukošu kãntã, d trje vorj osã t odriknještj k uopće m kunoštj." 62 Aišãt Petar dãn bãtuturã š aplãns amarã. 63 Čuvari ančiput s s ljađe d Isusu š s l batã. 64 Jej ja ânviljit vojki š ja zãs: "Tu ješt

proroku. Spunje činje ta butut!" 65 L vridja još maj mult ku altje vorbje urätje. 66 Känd sa spart zuva, sa sträns Vječa amarje alu Židovilor. Aja afost vođilje alji bätärnj karje afost glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije. Čuvari adus p Isusu la jej 67 š ja zäs: "Spunje nuavä dali tu ješt Kristu." Isusu zäče: "Akä vu zäk k sänt, nusä mi kridjec, 68 akä vu äntrijeb nješta, osä nu mi zäčec. 69 Ipak jo, Bijatu alu Omuluj, ändatä osä šäg p lok d čast š d moć pänglä Dimizov." 70 Känd auzät aja, toc jej astrigat: "Dal tvrdješt k ješt Bijatu alu Dimizovuluj?" Lja zäs: "Aša je kum voj aja zäčec." 71 P aja jej azäs: "Če maj fičem ku još dokazurj? Aja sängurj noj auzät dän gura aluj!"

23 Atunča tuatä Vječa amarje sa skulat š jej adus p Isusu la Pilat karje je upravitelju alu rimuluj. 2 Ačija jej ančiput s l optužaskä: "Noj apukat p omusta kum vrja s stričje p lumja anuasträ. Rubjaštje nuavä s nu platim porezu alu caruluj alu Rimuluj, a d jel tvrdjaštje k je Kristu, caru." 3 Pilat antribat p Isusu: "Ješt tu caru alu Židovilor?" Isusu azäs: "Aša je kum tu aja zäch." 4 Pilat atunča zäče alu glavni popilor š alu naroduluj: "Jo nam gäsät k omusta na fukut nimika rov." 5 Ali jej äncäpje još maj mult s navaljaskä: "Jel änvacä p lumja än tot pämäntu alu nostru š lji navadjaštje p pobunä! Ančiput än Galileja š avinjit tot pänlä aiča än Jeruzalem!" 6 Känd Pilat auzät aja, antribat: "Pa dali je jel d regija Galileja?" 7 Känd jej azäs: "Da", Pilat atrimjes p Isusu la Herod, karje vladjaštje p Galileja. Herod baš atunča sa gäsät än Jeruzalem. 8 Känd Herod avizut p Isusu, mult sa bukurat d aja k d jel mult auzät. D multä vrijamje Herod avrut s l vjadä d aja če s nadja k pänglä jel osä fakä čudä. 9 Jel antribat p Isusu pitanje dăpă pitanje, ali Isusu p ničunu pitanje na odgovorit. 10 Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu

Mojsije astat ačija š ku nikižala la optužāt. **11** Herod š vuastja aluj s ljiga d Isusu š rādja d jel. L ānbrakā ān cualje d carurj š l trimjatje āndrāt la Pilat. **12** Herod š Pilat, karje irja dušmanj, ān zuvaja apostanit ortač. **13** Pilat akimat la jel p glavni popurlje, p vodiļje alu židovilor š p lumja **14** š lja azās: “Mas dus p omusta p optužbā k adrikat pobunā āntrā lumja. Lam ispitujit pānglā voj, ali nam vizut divina d karje las optužāt. **15** Nič Herod na gāsāt divina aluj š aša la trimjes āndrāt la noj. Āsta om na fukut nimika s zaslužaskā kaznā d muartje. **16** Atunča osā lji zāk s l batā ku biču, š atunča l las.” **18** Ali toc ān unu glas astrigat: “P jel umuarā, a lasinje p Baraba!” **19** Baraba irja ān kisuarje daja če irja umješāt ān pobunā ān Jeruzalem š daja ča murāt. **20** Pilat jar sa obratit alu toc k avrut s oslobodjaskā p Isusu. **21** Ali jej astat s stridje: “Razapnjaštālāj! Razapnjaštālāj!” **22** Pilat sa obratit š d trje vorj: “Ali d karje rov afukut? Nam utvrdit k afukut nimika če zaradjaštje kaznā d muartje. Zāk s l batā ku biču, š atunča l las.” **23** Ali, jej š maj dāpartje astrigat š akātat s l razapnjaskā. Jej napokon adobidit aja če jej avrut. **24** Pilat aodlučit s fakā p voja alor. **25** Oslobodit p āla karje afost ān kisuarje dān pobunā š daja ča murāt, k jel irja omu p karje avrut Pilat s l oslobodjaskā. A p Isusu la predajit la vuastja aluj s l umuarje kum toc avrut. **26** Vuastja adučē p Isusu ku kruča p umirje aluj. Pānd jej pljika, apukat p njeķi om dān Cirena karje s kima Šimun karje sa tors d sat š ja pus p umirje kruča s la dukā dāpā Isusu. **27** Dāpā Isusu apljikat multā lumje š multā mujerj karje aplāns š tuguja. **28** Ali Isusu s okrinjaštje kātri jej š lja zās: “Mujeri d Jeruzalem, nu plāndec d minje, njego d voj š d kupi alji voštri. **29** K vinje zāljiļje kānd osā s rubjaskā: ‘Blago alu mujerilor karje narje kupi. Blago alu mujerilor karje na

fukut, š alu amižduavje tjepturj karje na supt!' 30 Ān aja vřijamje lumja osā zākā alu planinālor: 'Kādijec p noj' š alu djalulor: 'Āviljičānje!' 31 Akā ān fok ardje ljemnu vřardje, kāt osā argā još ljemnu auskat?" 32 A vuastja adučē š p doj kriminalcurj s lji razapnjaskā ku Isusu. 33 Kānd avinjit la lok karje s kjamā Lubanja, la razapinjit, a š ku jel š p doj kriminalcurj, p unu p dirjaptā alu Isusuluj, a p altu p stāngā. 34 Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštālje k nu štije če fače!" Vuastja atunča arunkat kockā š aša podjeljaštje cualjilje alu Isusuluj āntrā jej. 35 Lumja astat š toc s ujta, pānd poglavari alor sa lřigat d Isusu š lja zās: "P alci jel aspasāt. Akuša s spasaskā sāngur p jel akā je stvarno Kristu, izabraniku alu Dimizovuluj!" 36 Sa strābat š vuastja d jel. Avinjit la jel š ji nudja akru vin. 37 Jej azās alu Isusuluj: "Spasaštje p tinje akā ješt caru alu Židovilor!" 38 Dāpā jel astat natpisu: "ĀSTA JE CARU ALU ŽIDOVILOR." 39 Unu dān kriminalcurj karje visja p kruče l uvřidja ku vorbilje: "Tu ješt Kristu, dānā? Spasaštje atunča š p tinje š p noj!" 40 Ali altu kriminalc la ukurit: "Dali nu c frikā d Dimizov? Trpještj ista kazna kašā jel. 41 Ali p pravdā je noj s trpim k noj zaslužām kaznā d djela alu nostru. Ali omusta na fukut numik rov." 42 Azās atunča: "Isusulje, kānd ānčipja s vladješt ka caru, smilujaštītje p minje." 43 Isusu ja zās: "Istinā c zāk: astāz osā fi ān raj ku minje." 44 Kānd afost njeđe duavāsprjače satje, suarilje aprestit s sajaskā š nuaptja prekřijit tot pāmāntu pānla trje satje posljepodne. 45 Lumina alu suarilje anistānit, š dāturdatā firjanga alu Hramuluj sa rupt p mižlok. 46 Atunča Isusu āntarje strigā: "Tato, predajesk sufljetu alu mřov ān mānilje alji tjalje!" Ćim azās aja, aslubuzāt sufljetu. 47 Kānd kapetanu alu rimuluj avizut ča fost, ančiput s slavjaskā p Dimizov š zāča: "Omusta sigurno irja pravedan!" 48 Maj ānklo,

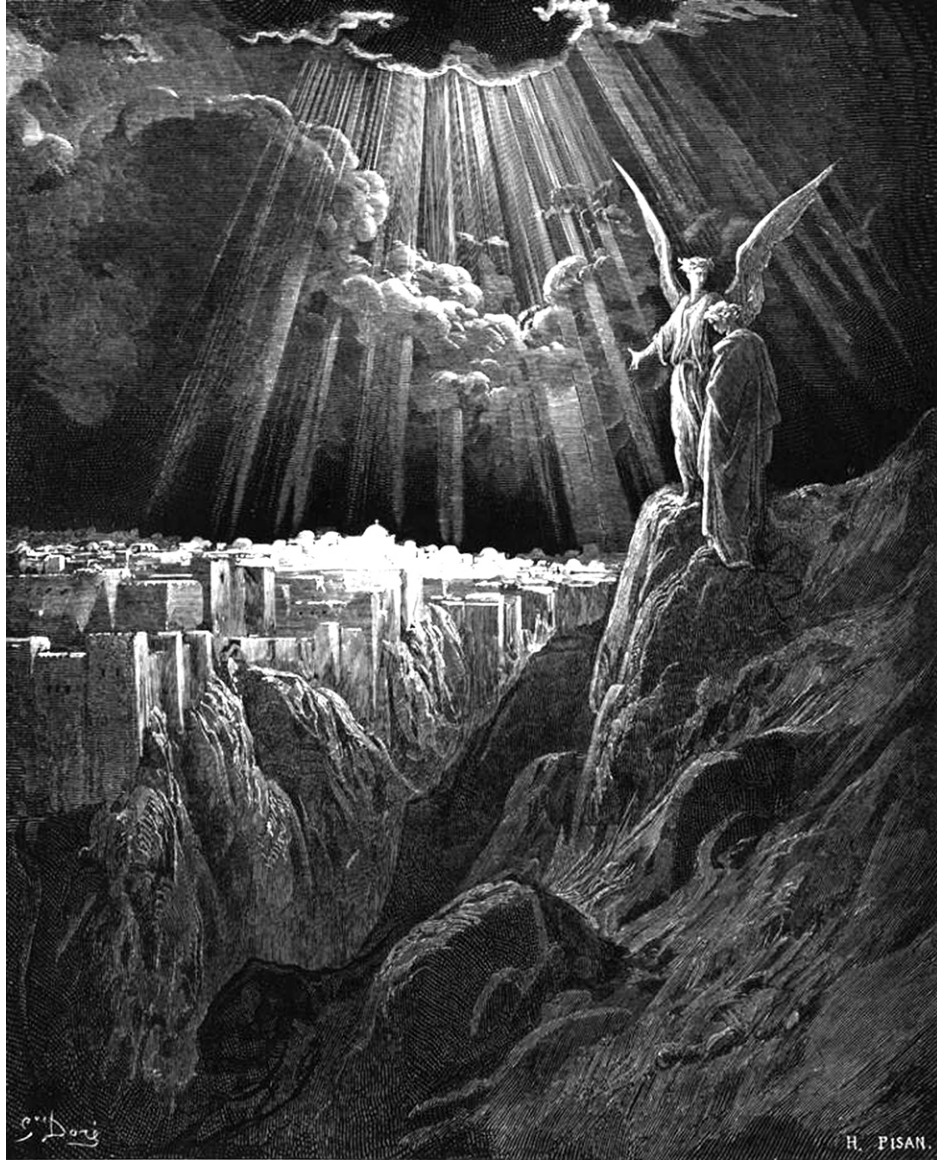
lumja karje afost ačija š avizut če sa dogodit sa razilazăt š s bătja ăn tjept d marje žalost. 49 A toc karje aštijut p Isusu š mujerilje karje avinjit dăpă jel dăn Galileja astat maj dăpartje š s ujta la tot če sa dogodit. 50 Š jakă njeki om, karje s kima Josip d Arimateja, trgu ăn Judeja, apljikat la Pilat š akătat s ji dja tjela alu Isusuluj. 51 Jel afost članu d Vječa amarje alu Židovilor, ali nu sa slažăt ku jej daja ča pukat š osudit p Isusu p muartje. 52 Jel afost bun š pravedan om karje štipta cara alu Dimizov. 53 Š Josip askinit tjela alu Isusuluj dăpă kruče, š l umotjaštje ăn skumpă albă plahtă š l punje ăn grupă isklesătă ăn stijenă, ăn karje još nimilja nuje ăngrupat. 54 Suarilje kădjja, š sămbăta samo če na vinjit. 55 Mujerilje karje avinjit ku Isusu dăn Galileja, apljikat dăpă Josip š avizut undje grupă š ča fukut ku tjela alu Isusuluj. 56 Atunča sa tors akasă s pripremjaskă jarbilje š ulje karje miruasă d tjela. Sămbătă sa udinit, d aja k poštuja zakonu alu Mojsije.

24 Dănzorja ăn duminikă mujeri apljikat la grupă ku jarbilje š ku unturilje karje miruasă če lja pripremit. 2 Kănd jalje ažuns, avizut k je buluvanu karje ăvilja ulazu la grupă runkat ăn partje. 3 Auntrat ănontru, ali na găsăt tjela alu Domnuluj Isusuluj. 4 Pănd jalje aša astat zbunjitje păntruv aja če sa dogodit, dăturdată pănglă jej sa pojavit doj omurj ăn cualje karje blistjaštje. 5 Mujerilje sa spirjat š sa poklonit ku lica kătri pămănt. Doj omurj lja tribat: "Dăče kătăc p viuv ăntră morc? 6 Nuje aiča. Auskrăsnit! Dali nu vu găndic če vam zăs još ăn Galileja: 7 'Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s fiuv predajit ăn mănj alu grešnikolor š jej p minje osă m razapnjaskă, ali jo aldă trje zălje osă m skol dăla morc.'" 8 Jalje sa dat d gănd k Isusu aja azăs. 9 Š sa tors dăla grupă s javjaskă alu unsprjače apostolurj š alu toc alcilor. 10 Irja alja Marija d trg Magdala, Ivana š Marija, mama alu Jakov, š još

njeke mujerj. Arubit tot alu apostolilor če sa dogodit, **11** ali alu apostolilor sa spurut k tot aja mujerj aizmislit. Š nu lja krizut alu mujerilor. **12** Ipak, Petar dā fuga pānla gruapā. Kānd ažuns, s ujtā ānontru ali na vizut nimika osim skumpā albā plahtā ān karje irja Isusu. Apljikat dāla gruapā š s āntriba če sa dogodit. **13** Ān zuvaja doj učenikurj alu Isusuluj pljakā ān sat Emaus, dāpartje d Jeruzalem njeđe unsprjače kilomjatrje. **14** P drum arubit d tot ča fost. **15** Pānd jej aša arubit š raspravlja āntrā jej, avinjit Isusu š pljakā ku jej. **16** Ali alu vojki alor irja skuns s l kunaskā. **17** Isusu lja antribat: "D čaja aja raspravljic pānd putujic?" Jej astat pljinj d tugā. **18** Unu dān jej, karje s kjamā Kleofa, ja odgovorit: "Tu ješt jedini om karje avinjit d praznik ān Jeruzalem karje nu štije ča fost ān zuviljaštja." **19** Isusu āntrijabā: "Če afost?" Azās: "Pa aja ča fost ku Isusu dān Nazaret. Jel irja proroku š tuatā lumja aputut s vjadā ku vorbilje š ku djela aluj k la trimjes Dimizov. **20** Pānglā aja glavni popurlje š alji noštri altje članurlje alu vječe Amarje la predajit s fije osudit p muartje š la dat s l razapnjaskā. **21** A noj njam nadit k jel āla karje osā spasaskā p narodu alu Izrael dāla dušmanu aluj, već atrikut trje zālje d kānd je mort. **22** Ali aja nuje tot k š njeke mujeri karje l pratja ku toc noj, nja zbunjit p noj: čim asvanit zuva jalje apljikat la gruapā, **23** ali ačija na gāsāt tjela aluj. Avinjit š azās k lji sa pokazāt andelurlje š lja zās k Isusu viuv. **24** Njeki dān noj adat fuga la gruapā š angāsāt k je grupa gualā baš kum azās mujerilje, ali na vizut p Isusu k je viuv." **25** P aja Isusu lja zās: "O kum ištjec nerazumni! Dāče vuavā grjev s kridjec ān aja ča zās prorokurlje? **26** Dali nu tribja Kristu s trpjaskā tot majdatā njego če s ānčapje s vladjaskā p toc?" **27** Aša Isusu lja objasnit tot če Mojsije š toc prorokurlje azās ān Svāntā pismā d jel. **28** Kānd avinjit upruapje d sat undje

pljakă, Isusu sa fukut k vrja s pljače maj dăpartje. 29 Ali jej la nagovorit: "Rămăj ku noj! Vec je sara. Vinje nuaptja!" Aša auntrat ăn kasă s rămăje ku jej. 30 Pănd afost ku jej la astal, Isusu alat mălaju, zahvaljit alu Dimizovuluj, la frănt ș la dat alor. 31 Atunča alor sa diškis vojki ș jej la kunuskut. Ali jel la vojki alor anistanit. 32 A jej azăs unu alu altuluj: "Kum nja fost pljinje inimilje kănd p drum rubja ku noj ș nji objasnja Svănta pisma!" 33 Sa skulat ș sa tors ăn Jeruzalem. Apljikat la lok undje sa străns unsprjače apostolurj ș p alcă sljedbenikurj alu Isusuluj. 34 Jej zăče: "Istina je, Domnu Isusu auskrisnit. Sa ukazăt alu Šimunuluj!" 35 Atunča ș ăštja alji doj rubja če sa dogodit p drum ș kum akunuskut p Isusu pănd jel afrănt mălaju. 36 Pănd jej doj rubja, Isusu dăturdată astat ănră jej toc. Lji zăče: "Mir vuavă!" 37 Ali lja afost frikă daja če găndit k vjadje măroj. 38 Š Isusu lji zăče: "Dăče vu frikă? Dăče ăn voj s fače sumnje ăn inimă?" 39 Atunča lja arătat mănjlje ș pičuarilje ș azăs: "Ujtacăvă la rănjl! Jo sânt aja! Punjec mănjlje p minje ș osă vidjec! Măroji narje karnje ș vuasă kašă če lji am jo!" 41 A jej d radost na putut s krjadă alu vojki alor, njego sa mirat. Jel ăntrijabă: "Avjec čiva d mănkat?" 42 Ja dat krod d pjaštje pržăt, 43 a jel l ja ș mălănk pănglă jej. 44 Atunča zăče: "Asta če sa dogodit upravo aja če vam zăs k osă dogodjaskă. Pănd majdată amfost ku voj, vam zăs: atribut s s ispunjaskă tot če skrije d minje ăn zakonu alu Mojsije, ăn knjige d prorokurj ș ăn Psalmi." 45 Atunča lja žutat s razumjaskă čije skris ăn Svăntă pismă. 46 Kănd azavršăt jel azăs: "Kašă kum vidjec, aša skrije ăn Svăntă pismă k jo, Kristu, trjebje s trpjesk ș s mor ș aldă trje zălje s m skol dăla morc 47 ș ku autoritetu alu mjov s rubjaskă alu tuată lumja k trjebje s s okrinjaskă dăla grešală ș Dimizov osă lji oprostjaskă grešala.

Osă ăncipjec ăń Jeruzalem 48 s zăčec alu alcilor aja če voj auzăt š avizut dăla minje. 49 A jo osă vu trimjet p Sufļjetu alu Svăntuluj, p karje Tatimjov ăń čerj aobečit k vuavă osă vije. Răminjec ăń trg Jeruzalem păńd Dimizov nu trimjatje p voj săla d sus!" 50 Isusu atunča askos p učenikurlje aluj d trg Jeruzalem păńla lok upruapje d sat Betanija. Ăńklo adrikat măńilje š sa rugat s lji blagoslovjaskă Dimizov. 51 Păńd lja blagoslovit, Isusu afost drikat p čerj tot păńd nu lja nistanit dăń vojk. 52 Učenikurlje sa poklonit la Isusu, a atunča jej sa tors ku marje radost ăń Jeruzalem. 53 Atunča irja stalno ăń Hram š slavja p Dimizov.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Ghidul Cititorului

Ludari at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Ludari at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

ai̅dios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

ai̅ōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the ai̅ōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

ai̅ōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleē̅sē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Ludari-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aidios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēsē

Romans 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

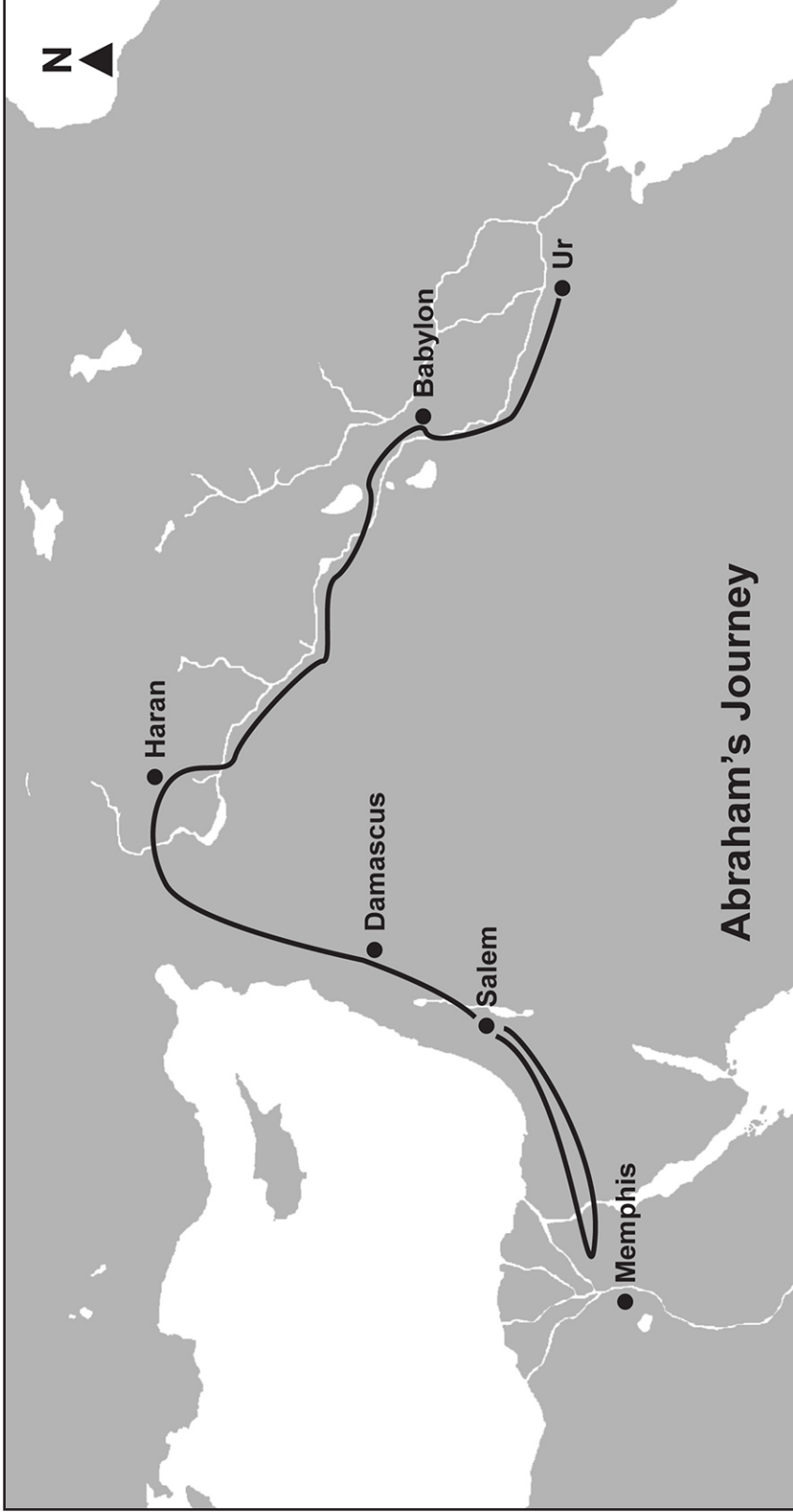
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

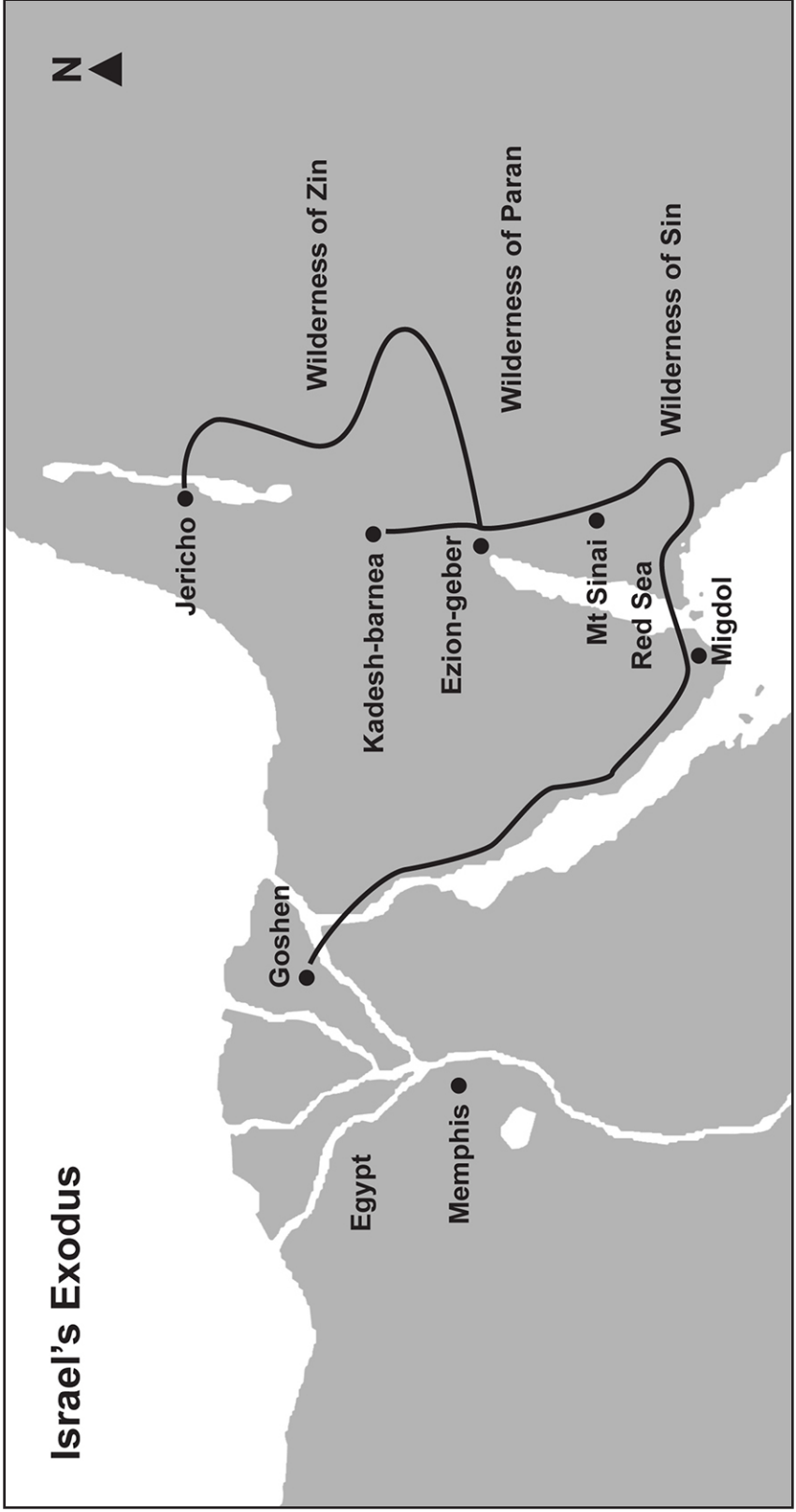
2 Peter 2:4

Questioned

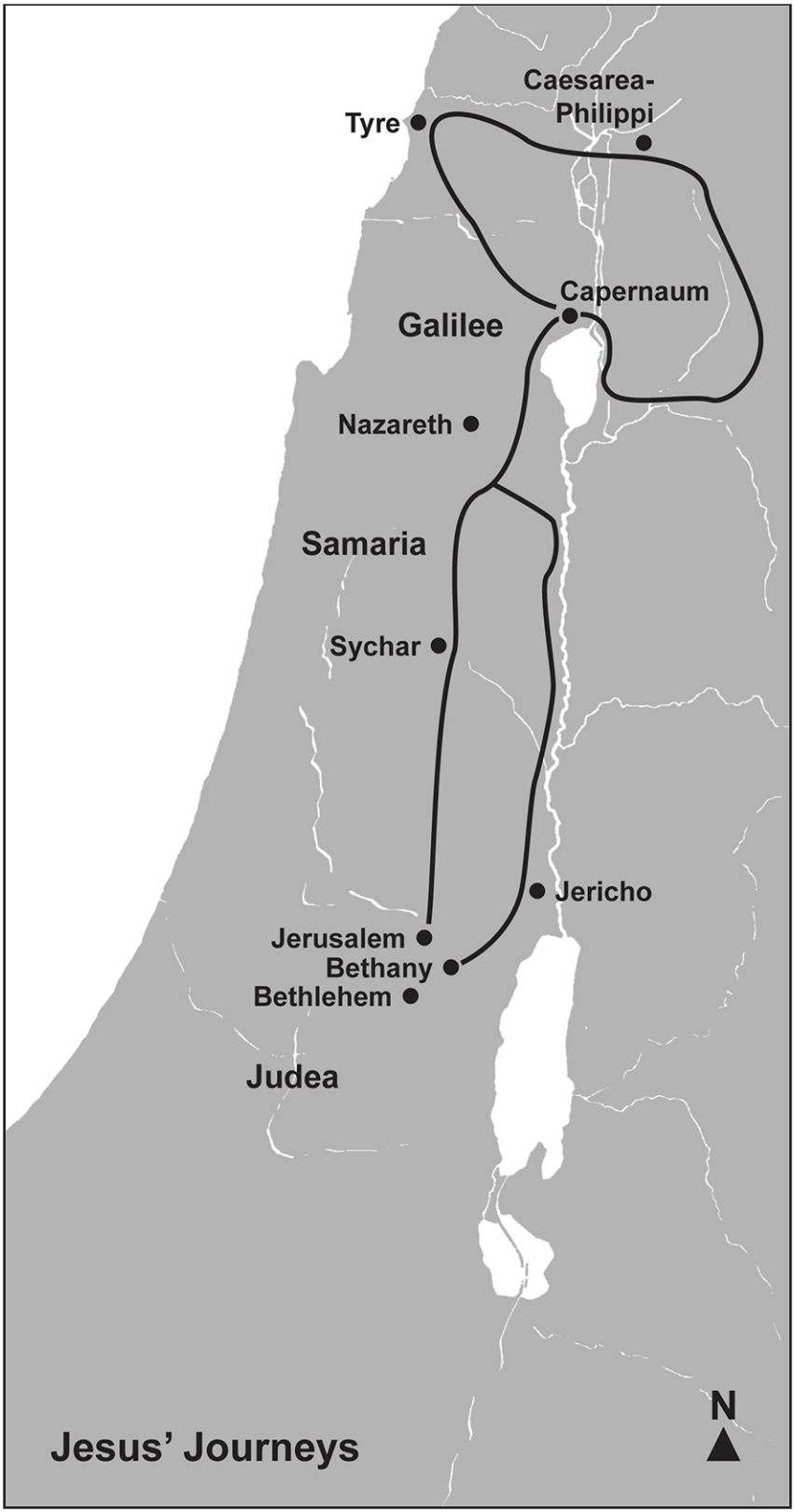
None yet noted

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"
Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near, for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Jesus' Journeys

"For the Son of Man came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"
 Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

Christ returns for his people	1956
Jim Elliot martyrdom in Ecuador	1830
John Williams reaches Polynesia	1731
Zinzendorf leads Moravian mission	1614
Japanese kill 40,000 Christians	1572
Jesuits reach Mexico	1517
Martin Luther leads Reformation	1455
Gutenberg prints first Bible	1323
Franciscans reach Sumatra	1276
Ramon Llull trains missionaries	1100
Crusades tarnish the church	1054
The Great Schism	997
Adalbert martyrdom in Prussia	864
Bulgarian Prince Boris converts	716
Boniface reaches Germany	635
Alopen reaches China	569
Longinus reaches Alodia / Sudan	432
Saint Patrick reaches Ireland	397
Carthage ratifies Bible Canon	341
Ulfilas reaches Goth / Romania	325
Niceae proclaims God is Trinity	250
Denis reaches Paris, France	197
Tertullian writes Christian literature	70
Titus destroys the Jewish Temple	61
Paul imprisoned in Rome, Italy	52
Thomas reaches Malabar, India	39
Peter reaches Gentile Cornelius	33
Holy Spirit empowers the Church	33

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▲	Genesis 1:26 - 2:3					Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful? ▲	Romans 5:12-19					Sin entered the world through Adam and then death through sin				
When are we? ▼										
Where are we? ▲ Who are we?	God	Father	Eternity Past	Innocence	Fallen			Glory		
		Son	John 10:30	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth	
		Holy Spirit	God's perfect fellowship	Genesis 1:31	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light	John 1:14 Incarnate	John 14:17 Living in believers	Luke 23:43 Paradise	Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3	
	Mankind	Living		God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City	
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise					
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment					
	Angels	Holy	Genesis 1:1		Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command					
		Imprisoned	No Creation No people		2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10	
		Fugitive		Genesis 1:31				Revelation 20:13 Thalaasa	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels	
		First Beast		No Fall No unholy Angels	1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire		
False Prophet							Revelation 20:2 Abyss			
Satan										
Why are we? ▲	Romans 11:25-36, Ephesian 2:7					For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

Destin

Ludari at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philipians 2:9-11.

World Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"
Matthew 28:19